

EIROPAS KOMISIJA
NODOKĻU POLITIKAS UN MUITAS SAVIENĪBAS
ĢENERĀLDIREKTORĀTS
Netiešie nodokļi un nodokļu administrēšana
OIM, enerģija un vides nodokļi

Briselē, 2024. gada 30. maijs

NORĀDĪJUMI PAR OIM ĪSTENOŠANU PREČU IMPORTĒTĀJIEM ES

*Šajos norādījumos ir atspoguļots Eiropas Komisijas dienestu viedoklis publicēšanas brīdī.
Tie nav juridiski saistoši.*

VERSIJU VĒSTURE

Datums	Piezīmes par versiju
2023. gada 17. augusts	Pirmā publikācija
2023. gada 27. oktobris	Veikti šādi labojumi: • atjauninājumi 6.3. iedaļā (ziņošanas veidne); • izlabotas dažādas drukas kļūdas un atsauces.
2023. gada 21. novembris	Labojumi par <i>de minimis</i> noteikumu
2023. gada 8. decembris	Veikti šādi labojumi: • precizējumi 4.3. iedaļā (Pārejas laiks), jo īpaši 4.3.4. apakšiedaļā (Pārskata periodi) un 4.3.6. apakšiedaļā (Ievešana pārstrādei); • precizējumi 5.4.3. apakšiedaļā (ūdeņradis), lai iekļautu citus ražošanas veidus, līdz 5-6. attēls. attēlam (Aglomerēta rūda) un līdz 5-11. attēls. attēlam (Neapstrādāta tērauda ražošana un liešana ar skābekļa konvertoru); • vienādojumu atsauces numuru iekļaušana 6.1.4. apakšiedaļā, kas attiecas uz Īstenošanas regulu (ES) 2023/1773; • precizējums 6.2.2. iedaļā (Ziņošana par konkrētu importēto preču kvalitāti); • 7. iedaļā veikts labojums EBTA izņēmuma noteikumā; • pielikuma par noklusējuma vērtībām svītrosana, jo šī informācija ir atrodamā Eiropas Komisijas īpašajā tīmekļa vietnē par OIM.
2024. gada 26. marts	Veikti šādi labojumi: • precizējums par ziņošanas pienākumiem 3. iedaļā, 5. zemsvītras piezīmē; • 6.2. iedaļā labota atsauce (Atsauces uz īstenošanas regulu); • 6.2.3. iedaļā, 64. zemsvītras piezīmē labota atsauce (Direktīva 2003/87/EK); • labota atsauce (Īstenošanas regulas III pielikums) B pielikuma definīciju sarakstā, “faktiskās emisijas”; • izlabotas drukas kļūdas B pielikuma definīciju sarakstā, “ziņojošais deklarētājs”; Ieraksta duplikāta svītrosana B pielikuma definīciju sarakstā, “ieteicamie uzlabojumi”.

SATURA RĀDĪTĀJS

1	KOPSAVILKUMS	5
2	IEVADS	6
2.1	Par šo dokumentu	6
2.2	Kā lietot šo dokumentu	7
2.3	Kur atrast plašāku informāciju	7
3	VIENKĀRŠAS NORĀDES IMPORTĒTĀJIEM	10
4	OGLEKĻA IEVEDKOREKCIJAS MEHĀNISMS	15
4.1	Ievads par OIM	15
4.2	Definīcijas un OIM aptverto emisiju tvērums	16
4.3	Pārejas laiks	17
4.3.1	Galvenie uzdevumi un pienākumi saistībā ar ziņošanu	18
4.3.2	Kas ir jāmonitorē operatoriem?	19
4.3.3	Kas ziņojošajiem deklarētājiem ir jāziņo?	20
4.3.4	Pārskata periodi operatoriem un importētājiem	21
4.3.5	OIM pārvaldība	23
4.3.6	Ievešana pārstrādei	24
5	OIM PRECES UN RAŽOŠANAS VEIDI	26
5.1	Priekšvārds pirms iedaļām, kas attiecas uz konkrētām nozarēm	26
5.2	OIM preču identificēšana	26
5.2.1	Produktu specifikācijas	27
5.2.2	To preču identificēšana, uz kurām attiecas OIM regulas darbības joma	27
5.3	Cementa nozare	28
5.3.1	Ražošanas vienība un iegultās emisijas rūpniecības nozarei	28
5.3.2	Aptverto preču definīcija un skaidrojums	29
5.3.3	Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums	30
5.3.4	Papildu ziņošanas parametri	33
5.4	Kīmisko vielu nozare — Īdeņradis	34
5.4.1	Ražošanas vienība un iegultās emisijas	34
5.4.2	Aptverto nozares OIM preču definīcija un skaidrojums	35
5.4.3	Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums	35
5.4.4	Papildu ziņošanas parametri	37
5.5	Mēslošanas līdzekļu nozare	37
5.5.1	Ražošanas vienība un iegultās emisijas	38
5.5.2	Aptverto nozares OIM preču definīcija un skaidrojums	39
5.5.3	Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums	40
5.5.4	Papildu ziņošanas parametri	43

5.6	Dzelzs un tērauda nozare	43
5.6.1	Ražošanas vienība un iegultās emisijas	44
5.6.2	Aptverta nozares OIM preču definīcija un skaidrojums	44
5.6.3	Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un aptvertās emisijas	50
5.6.4	Papildu ziņošanas parametri	59
5.7	Alumīnija nozare	60
5.7.1	Ražošanas vienība un iegultās emisijas	61
5.7.2	Aptverta nozares preču definīcija un skaidrojums	62
5.7.3	Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums	64
5.7.4	Papildu ziņošanas parametri	68
6	ZIŅOŠANAS PIENĀKUMI	69
6.1.1	Tiešo un netiešo iegulto emisiju ziņošana	69
6.1.2	Vienības iegulto emisiju ziņošanai	69
6.1.3	Iegultās emisijas	70
6.1.4	Netiešās emisijas	71
6.1.5	Prekursoru emisiju pieskaitīšana	72
6.1.6	Noklusējuma emisiju faktori prekursoriem	73
6.2	Ziņošanas prasības	74
6.2.1	Importēto preču daudzuma paziņošana	74
6.2.2	Konkrētu importēto preču kvalitātes paziņošana	74
6.2.3	Tiešo un netiešo iegulto emisiju ziņošana	75
6.2.4	Vienības iegulto emisiju ziņošanai	75
6.2.5	Faktiskās maksājamās oglekļa cenas paziņošana	76
6.2.6	Importētājiem būtiska informācija	78
6.3	Ziņojuma veidne	79
6.3.1	Emisiju datu paziņošana, ko veic operatori	79
6.3.2	Ziņošana, ko veic deklarētāji	82
7	IZŅĒMUMI ATTIECĪBĀ UZ OIM	87
ANNEX A	SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	88
ANNEX B	DEFINĪCIJU SARAKSTS	90

1 KOPSAVILKUMS

Oglekļa ievērkorekcijas mehānisms (OIM) ir vides politikas instruments, kas izstrādāts, lai importētiem produktiem piemērotu tādas pašas oglekļa izmaksas, kādas rastos iekārtām, kas darbojas Eiropas Savienībā (ES). Tādējādi OIM samazina risku, ka ES klimata mērķus varētu apdraudēt ražošanas pārcelšana uz valstīm, kurās ir mazāk stingra dekarbonizācijas politika (tā dēvētā “oglekļa emisiju pārvirze”).

Saskaņā ar OIM tā galīgajā (pēcpārejas) periodā ES atzīti deklarētāji, kas pārstāv konkrētu preču importētājus, pirkus un nodos OIM sertifikātus attiecībā uz to importētajās precēs iegultajām emisijām. Tā kā šo sertifikātu cenu noteiks ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) kvotu cena un tā kā monitoringa, ziņošanas un verificēšanas (MZV) noteikumi ir izstrādāti, pamatojoties uz ES ETS MZV sistēmu, tas izlīdzinās oglekļa cenu starp importētajām precēm un precēm, ko ražo iekārtās, kuras piedalās ES ETS.

Šie norādījumi ir daļa no norādījumu un elektronisko veidņu kopuma, ko Eiropas Komisija nodrošinājusi, lai atbalstītu saskaņotu OIM īstenošanu **pārejas laikā (no 2023. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim)**. Tajā ir sniegts ievads par OIM un jēdzieniem, kas lietojami ziņošanai par ES importēto preču iegultajām emisijām. Šie norādījumi nepapildina OIM obligātās prasības, bet ir paredzēti, lai atbalstītu pareizu interpretāciju nolūkā atvieglot īstenošanu.

Šajos norādījumos ir atspoguļots Eiropas Komisijas dienestu viedoklis publicēšanas brīdī. Tie nav juridiski saistoši.

2 IEVADS

2.1 Par šo dokumentu

Šis dokuments ir sagatavots, lai atbalstītu ieinteresētās personas, nelegislatīvā valodā izskaidrojot OIM regulas prasības. Šajos norādījumos galvenā uzmanība pievērsta prasībām **OIM preču importētājiem ES pārejas laikā no 2023. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim**, kad OIM piemēro, neuzliekot finansiālu pienākumu importētājiem un tikai datu vākšanas nolūkos.

- Dokumenta **3. nodaļā** ir sniegtas vienkāršas norādes paredzētajiem šā dokumenta lasītājiem, OIM preču importētājiem un/vai ziņojošajiem deklarētājiem. Tajā ir ietverts ceļvedis par svarīgākajiem jēdzieniem OIM ziņošanā un par to, kur atrast vairāk informācijas šajā dokumentā.
- Dokumenta **4. nodaļā** ir ietverts ievads par OIM un sniegts pārskats par atbilstības ciklu, uzdevumiem un pienākumiem, atskaites punktiem un termiņiem, kas piemērojami ziņojošajiem deklarētājiem pārejas laikā.
- Dokumenta **5. nodaļā** sniegts pārskats par precēm un vērtības ķēdēm attiecībā uz nozarēm un precēm, kas ietilpst OIM darbības jomā.
- Dokumenta **6. nodaļā** ir izklāstīti ziņošanas pienākumi un ieteikumi, kas ir potenciāli piemērojami ikvienam attiecīgajam OIM preču importētājam.
- Dokumenta **7. nodaļā** ir izskaidroti vispārējie izņēmumi attiecībā uz OIM.

Komisija nodrošina atsevišķus norādījumus OIM preces ražojošo iekārtu operatoriem no trešām valstīm (turpmāk "operatori"). Norādījumus papildina elektroniska veidne informācijai, ko iekārtu operatori var izmantot, lai sniegtu informāciju par to preču iegultajām emisijām ziņojošajiem deklarētājiem.

Skaitļu atveidojums ES dokumentos

Lai nodrošinātu saskanību ar ES juridiskajiem dokumentiem, šajos norādījumos skaitļi atveidoti, kā aprakstīts turpmāk.

Decimāldaļu atdalītājs, ko lieto skaitļa veselās daļas atdalīšanai no decimāldaļas, ir komats, piem., 0,890.

Tūkstoši un to 10³ⁿ pakāpes ir atdalīti ar atstarpi, piem.,

- piecpadsmit tūkstošus raksta kā 15 000;
- piecpadsmit miljonus raksta kā 15 000 000.

2.2 Kā lietot šo dokumentu

Lai gan šajā dokumentā vairāki panti ir norādīti bez papildu precizējuma, tie vienmēr attiecas uz OIM regulu¹. Ja ir minēta “īstenošanas regula”, ar to ir domāta regula², kurā sīki izklāstīti monitoringa un ziņošanas noteikumi par pārejas laiku. Attiecībā uz šajā dokumentā lietotajiem akronīmiem un definīcijām sk. Annex A pielikumu un Annex B pielikumu.

Visā dokumentā ir lietotas vairākas ikonas, lai palīdzētu lasītājam orientēties.

Ikona	Lietošanas apraksts
	Norāda uz informāciju, kas ir īpaši svarīga importētājiem un ziņojošajiem deklarētājiem.
	Izceļ OIM vispārējo prasību vienkāršotas pieejas.
	Lieto, kad ir sniegti ieteicamie uzlabojumi.
	Lieto, kad ir pieejami citi dokumenti, veidnes vai elektroniski rīki no citiem avotiem.
	Norāda uz piemēriem par tematiem, kas aplūkoti apkārt esošajā tekstā.
	Izceļ iedaļas, kas attiecas uz OIM galīgo periodu, nevis pārejas laiku.

2.3 Kur atrast plašāku informāciju

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas OIM regulas un īstenošanas regulas pamatiedaļas, kas ir **būtiskas OIM preču importētājiem pārejas laikā**.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/956 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu; pieejama: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>.

² Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/1773 (2023. gada 17. augusts), ar ko nosaka noteikumus par to, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/956 saistībā ar ziņošanas pienākumiem attiecībā uz oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu pārejas laikā; pieejama: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1773/oj?locale=lv.

OIM regula

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/956 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido oglekļa ievedkorekcijas mehānismu.

Pieejama: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>.

- 2. pants — izklāstīta OIM darbības joma ar atsauci uz I pielikumu.
- 3. pants un IV pielikums — sniegtas galveno OIM lietoto terminu definīcijas.
- 5. un 17. pants — izklāstītas prasības par importētāju vai to netiešā pārstāvja muitā pieteikšanos OIM deklarētāja statusam preču importēšanai un par atzīšanu, ko veic attiecīgā dalībvalsts. (*Piemēro no 2024. gada 31. decembra*).
- 10. pants — izklāstītas prasības operatoru reģistrācijai saskaņā ar OIM (*no 2024. gada 31. decembra*).
- 11. pants — nosaka pienākumu dalībvalstīm izraudzīties kompetento iestādi un Eiropas Komisijai publicēt kompetento iestāžu sarakstu un to iekļaut OIM reģistrā.
- 14. un 16. pants — nosaka pienākumu Eiropas Komisijai izveidot atzīto OIM deklarētāju OIM reģistru un piešķirt kontu katram atzītajam deklarētājam. (*Piemēro no 2024. gada 31. decembra*).
- 30. pants — nosaka pienākumu Eiropas Komisijai veikt OIM darbības jomas pārskatīšanu līdz 2024. gada 31. decembrim.
- 32.–35. pants — izklāstīti ES importētāju ziņošanas pienākumi pārejas laikā.
- 36. pants — norādīti datumi, no kuriem sāk piemērot pārējos pantus.
- I pielikums — ietverts OIM preču saraksts pa rūpniecības nozarēm ar KN kodu, lai identificētu preces un attiecīgās siltumnīcefekta gāzes.
- III pielikums — norādītas trešās valstis un teritorijas, uz kurām neattiecas OIM.
- IV pielikums — norādītas vispārējās metodes precēs iegulto emisiju aprēķināšanai; 2. iedaļā attiecībā uz vienkāršām precēm un 3. iedaļā attiecībā uz kompleksām precēm.

Īstenošanas regula (ES) 2023/1773: Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/1773, pieejama: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1773/oj?locale=lv.

- 2. pants un II pielikuma 1. iedaļa — sniegtas galveno OIM un MZV noteikumos lietoto terminu definīcijas.
 - 3. pants — noteikti ziņojošo deklarētāju ziņošanas pienākumi, tajā skaitā parametri, par kuriem dati jāpaziņo.
 - 4. un 5. pants — norādītas pieejas iegulto emisiju aprēķināšanai un noklusējuma vērtību izmantošanas nosacījumi.
 - 6. pants — norādītas ziņošanas prasības attiecībā uz ievēšanu pārstrādei.
-

-
- **7. pants** — norādīta informācija, kas jāpaziņo attiecībā uz maksājamo oglekļa cenu.
 - **8., 9. un 13. pants** — attiecas uz ziņojošā deklarētāja pienākumiem OIM ziņojumu iesniegšanai un grozīšanai.
 - **16. pants** — attiecas uz sodiem, ko dalībvalstis piemēro, ja ziņojošais deklarētājs nav pareizi izpildījis savus ziņošanas pienākumus.
 - **19. un 22. pants** — izklāstīti OIM pārejas reģistra tehniskie elementi.
 - **I pielikums:** 1. tabula — OIM ziņojuma struktūra, 2. tabula — sīki izstrādātas OIM ziņojumā norādāmās informācijas prasības.
 - **II pielikums:** 2. iedaļa, 1. tabula — OIM apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana, un 3. iedaļa — ražošanas procesu definīcija OIM preču kategorijām, tajā skaitā ražošanas veidu un attiecīgo prekursoru sistēmas robežas.
 - **IV pielikums:** minimālie dati, kas preču ražotājiem (“operatori”) jāpaziņo importētājiem (vai ziņojošajiem deklarētājiem).
 - **V–VII pielikums:** tabulas, kurās uzskaitītas datu prasības attiecībā uz citiem ziņojumiem, arī par ievešanu pārstrādei (ko veic importētāji), *EORI* un valsts importa sistēmu.
 - **VIII pielikums:** standarta faktori, ko var izmantot tiešo emisiju monitoringam.
-

Visi ES tiesību akti ir atrodami vietnē: eur-lex.europa.eu/homepage.html.

Citi norādījumi un mācību materiāli, ko sagatavojusi Eiropas Komisija, lai palīdzētu operatoriem un importētājiem, citastarp ir šādi:

- Komisija nodrošina atsevišķus norādījumus OIM preces ražojošo trešo valstu iekārtu operatoriem;
- izstrādāti norādījumi importētājiem par to, kā aizpildīt ceturkšņa ziņojumus OIM tirgotāju portālā;
- *Excel* veidne operatoriem, lai automātiski aprēķinātu iegultās emisijas un šos datus skaidri paziņotu preču importētājiem;
- mācību video.

Norādījumi un veidne ir pieejami Eiropas Komisijas īpašajā OIM tīmekļa vietnē: https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_lv.

3 VIENKĀRŠAS NORĀDES IMPORTĒTĀJIEM

Šajā iedaļā ir sniegts secīgs pārskats par svarīgajiem jēdzieniem, noteikumiem un pienākumiem pārejas laikā.

Vai esat OIM preču importētājs? OIM preces ir preces, ko pašlaik importē ES no cementa, dzelzs un tērauda, alumīnija rūpniecības un dažām ķīmiskajām nozarēm (mēslošanas līdzekļi un slāpekļis), un elektroenerģijas nozares. Lai atbildētu uz šo jautājumu, jums jāsalīdzina savu importēto produktu KN kodi³ ar preču sarakstu, kas sniegts OIM regulas I pielikumā. Plašāka informācija par to, kā to izdarīt, ir atrodama šā dokumenta 5.2. apakšiedaļā, un nākamajās apakšiedaļās (no 5.3. līdz 5.7.) ir sniegta sīkāka informācija par katru nozari.

Ja neimportējat šādas preces, jums nav jālasa šis dokuments. Tomēr tas ir paredzēts, lai būtu noderīgs arī visu citu veidu ieinteresētajai mērķauditorijai (akadēmiskajām aprindām, SEG verificētājiem, kompetentajām iestādēm, konsultantiem u. c.). **Ja vēlaties tikai saprast, kā OIM darbojas kopumā,** varat atrast ievadu par OIM 4. iedaļā).

Kas ir iegultās emisijas? Šis jēdziens ir izstrādāts, lai, ciktāl iespējams, atspoguļotu iespējamo veidu, kā emisijas tiek aptvertas ar ES ETS, tā, it kā OIM preces būtu ražotas ES. ES ETS nosaka, ka operatoriem ir jāmaksā cena par savām (“tiešajām”) emisijām. Tomēr, ja tie patērē elektroenerģiju, tiem arī rodas CO₂ izmaksas, kas ir iekļautas to pirktās elektroenerģijas cenā⁴ (“netiešās emisijas”). Tas pats attiecas uz ielaides materiāliem, kas vajadzīgi to ražošanas procesiem un ko var piegādāt ES ETS iekārta. Tādējādi šie tā dēvētie “prekursori” veicina ES ETS iekārtas CO₂ izmaksu rašanos. “Iegultās emisijas” ir definētas līdztekus emisijām, kas rada CO₂ izmaksas ES ETS; tajās ir ņemtas vērā ražošanas procesa tiešās un netiešās⁵ emisijas, kā arī prekursoru iegultās emisijas. OIM darbības joma galvenokārt attiecas uz ES ETS noteikumiem un tāpēc atšķiras no citām metodēm produktu oglekļa pēdu aprēķināšanai, piemēram, “SEG protokola” vai ISO 14067. Detalizēts ievads par šo jēdzienu un iegulto emisiju aprēķināšanu ir ietverts 6.1.3. apakšiedaļā.

Kāda informācija jums jāpieprasa no tās iekārtas operatora, kas ražo jūsu importētās preces, lai varētu sniegt ziņojumu? Lai atbildētu uz šo jautājumu, jums jārikojas šādi.

- 1. posms: definējiet importētās OIM preces un pārliecinieties, ka saprotat, kā tās saistās ar katru “apkopoto preču kategoriju” (t. i., tādu OIM preču apkopojums, kurām ir atšķirīgi KN kodi, bet kuras ir piemērotas, lai uz tām attiecinātu kopējus monitoringa noteikumus).
- 2. posms: identificējiet visus **parametrus, kas jums jāpieprasa no operatora un par ko jāziņo:**
 - iekārtas **tiešās emisijas**. Operatoram ir divas iespējas:
 - a) “uz aprēķinu balstītā” pieeja, kur izmanto **visu patērēto kurināmo un attiecīgā materiāla**⁶ daudzumus un atbilstošos “aprēķina faktoros” (jo īpaši

³ KN (kopējā nomenklatūra) kodi ir starptautiskās tirdzniecības HS (harmonizētā sistēma) kodu ES versija. KN kodi parasti sastāv no 8 cipariem (pirmie 6 cipari ir identiski HS kodam). Ja OIM regulas I pielikumā ir norādīts mazāk ciparu, tas nozīmē, ka ir aptverti visi KN kodi, kas sākas ar šiem cipariem.

⁴ Ja ES iekārta ražo savu elektroenerģiju, tai tūlītēji rodas CO₂ izmaksas.

⁵ Netiešās emisijas ir jāpaziņo par *visām* OIM precēm pārejas laikā.

⁶ Lieto terminu “avota plūsma”, lai aptvertu gan kurināmo, gan citu ielaides un izlaides materiālu, kas ietekmē emisijas.

tā dēvēto “**emisiju faktoru**”, kas balstīts uz kurināmā vai materiāla oglekļa saturu);

- b) “uz mērījumiem balstītā” pieeja, kas ietver **siltumnīcefekta gāzu**, kā arī **dūmgāzu plūsmas koncentrācijas** mērīšanu par katru “emisiju avotu” (dūmeni).

Tomēr jāņem vērā, ka **ievada laikposmā līdz 2024. gada 31. jūlijam operators var izmantot citas metodes, kas atļautas emisiju monitoringam tā jurisdikcijā**, ja tās nodrošina līdzīgu emisiju aptvērumu un precizitāti. Šīs citas metodes var ietvert noklusējuma vērtības, ko Eiropas Komisija dara pieejamas un publicē par pārejas laiku, vai jebkuras citas noklusējuma vērtības. Tomēr tās var izmantot ar nosacījumu, ka ziņojošais deklarētājs norāda un atsaucas OIM ziņojumos uz šādu vērtību noteikšanai izmantoto metodiku. Attiecībā uz PFC⁷ emisijām galvenokārt no alumīnija ražošanas jāizmanto īpaša metodika, kas balstīta uz pārsprieguma mērījumiem. Attiecībā uz N₂O emisijām no slāpekļskābes ražošanas obligāta ir uz mērījumiem balstītā metode. Visos citos gadījumos operators var izvēlēties, kura metode labāk atbilst tā iekārtas situācijai.

- o **Netiešās emisijas**. Tās ir emisijas, kas rodas jūsu piegādātāja iekārtas patērētās elektroenerģijas ražošanā neatkarīgi no tā, vai šīs elektroenerģija saražota iekārtā vai importēta no ārpuses. Jums jāpaziņo **patērētās elektroenerģijas** daudzums par katru importēto produktu un jāreizina tas ar attiecīgo elektroenerģijas emisijas faktoru. Attiecībā uz šo faktoru pastāv šādas iespējas.

- a) Ja elektroenerģija tiek ņemta no tīkla, jūs varat izmantot:

- noklusējuma emisijas faktoru, ko nodrošinājusi Eiropas Komisija, pamatojoties uz *IEA*⁸ datiem, vai
- jebkuru citu izcelsmes valsts elektrotīkla citu emisijas faktoru, pamatojoties uz publiski pieejamiem datiem, kas ir vai nu vidējais emisijas faktors, vai CO₂ emisijas faktors.

- b) Ja operators arī ražo elektroenerģiju iekārtā (tas ir “pašražotājs”): šādā gadījumā operatoram ir jāmonitorē spēkiekārtas vai *CHP* iekārtas⁹ emisijas tādā pašā veidā, kā tiek monitorētas iekārtas citas tiešās emisijas, un **jāizmanto īpaši noteikumi, lai aprēķinātu emisijas faktoru no kurināmā struktūras**, attiecīgā gadījumā ņemot vērā *CHP* saražoto siltumu.

- c) Ja operators saņem elektroenerģiju no konkrētas iekārtas saskaņā ar “elektroenerģijas pirkuma līgumu”: ar nosacījumu, ka šī spēkiekārtā monitorē savas emisijas saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kas piemērojami pašražotai elektroenerģijai, un paziņo šo informāciju operatoram, un tā iesniegta jums, jūs varat izmantot rezultātā iegūto faktisko emisijas faktoru šai elektroenerģijai.

Sīkāki norādījumi sniegti šā dokumenta 6.1.4. apakšiedaļā.

- o **Prekursori (neobligāti)**. Sīku datu par prekursoriem paziņošana, ko veic operators, jums kā ziņojošajam deklarētājam ir neobligāta, jo jums šī informācija

⁷ Perfluorogļūdeņraži.

⁸ Starptautiskā Enerģētikas aģentūra.

⁹ “*CHP*” nozīmē kombinētu siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanu, kas zināma arī kā “koģenerācija”.

nav atsevišķi jānorāda OIM ziņojumā. Tomēr tā ir nepieciešama attiecībā uz emisijām, kas saistīta ar prekursoru(-iem), kurš(-i) jāiekļauj datos, ko paziņo par OIM precī, un tāpēc ir laba prakse sniegt prekursoru datus, lai atvieglotu paziņoto datu pārbaudi.

Iegulto emisiju jēdziens ietver konkrēta ražošanas procesā izmantoto materiālu, tā dēvēto “prekursoru”, iegulto emisiju pievienošanu¹⁰. Katram ražošanas procesam **būtiskie prekursori** ir uzskaitīti īstenošanas regulas II pielikuma 3. iedaļā un ir aplūkoti šā dokumenta 5. iedaļā attiecībā uz katru skarto nozari.

- b) **Ja prekursors tiek ražots tajā pašā iekārtā, kurā ražota OIM prece**, operatoram jāiekļauj prekursora iegultās emisijas, kad tas aprēķina preču iegultās emisijas.
- c) **Ja prekursors tiek pirkt**s no citām iekārtām, OIM preces ražotājam ir jāpieprasa dati no attiecīgajiem prekursora piegādātājiem tādā pašā veidā, kā jūs pieprasāt datus par precēm, kas tiek importētas ES. Būtiskā informācija attiecībā uz katru prekursoru, **atsevišķi par katru tā ražošanas iekārtu**, ietver:
 - tās iekārtas identifikāciju, kurā prekursors saražots;
 - īpatnējās¹¹ prekursora tiešās un netiešās iegultās emisijas;
 - ražošanas veidu un papildu parametrus, kas importētājam jāpaziņo, kad galīgā prece tiek importēta ES saskaņā ar OIM. Šie papildu parametri ir uzskaitīti īstenošanas regulas IV pielikuma 2. iedaļā un ir aplūkoti šā dokumenta 5. iedaļā attiecībā uz katru skarto nozari;
 - pārskata periodu, ko piemēro prekursora piegādātājs;
 - ja piemērojams — informāciju par oglekļa cenu, kas prekursora piegādātājam attiecīgajā jurisdikcijā jāmaksā (sk. 5. punktu turpmāk).
- d) Abos gadījumos, t. i., attiecībā uz pirktiem un pašražotiem prekursoriem, operatoram ir jāmonitorē **katra prekursora daudzums, kas izmantots** pārskata periodā katram no tā ražošanas procesiem.

Noteikumi par to, kā monitorēt ar prekursoriem saistītus datus, ir atrodami īstenošanas regulas III pielikuma E iedaļā. Plašāka informācija sniegta šā dokumenta 6.1.5. apakšiedaļā.

- Visbeidzot, ir daži **papildu kvalificējošie parametri**, kas jums kā ES importētājam būs jāpaziņo saskaņā ar OIM. Tie ir atkarīgi no ražotajām precēm. Piemēram, attiecībā uz importētu cementu ir jāpaziņo kopējais klinkera saturs, attiecībā uz kombinētiem mēslošanas līdzekļiem ir jāpaziņo dažādo slāpekļa formu saturs, utt. Attiecīgie parametri ir uzskaitīti īstenošanas regulas IV pielikuma 2. iedaļā. Jums jāpārlicinās, ka operatori sniedz nepieciešamo informāciju par šiem parametriem attiecībā uz to precēm.

3. posms: vai jurisdikcijā, kurā tiek ražotas preces vai prekursora preces, ir jāmaksā oglekļa cena? Lai nodrošinātu līdzīgu attieksmi starp iekārtām ES ETS un citās valstīs, oglekļa cenas samaksa valstī vai apakšreģionā, kur tiek ražota OIM prece un tās prekursori,

¹⁰ Jāņem vērā atšķirība starp prekursoriem un parastajiem ielaides materiāliem — lai noteiktu tiešās emisijas, ņem vērā, ka materiālā ietvertie oglekļa atomi var oksidēties par CO₂ un tikt emitēti. Tomēr attiecībā uz *prekursoriem* papildus jāpieskaita emisijas, kas notikušas jau iepriekš (pašražošanā), t. i., prekursora iegultās emisijas.

¹¹ Īpatnējās (iegultās) emisijas ir emisijas, kas saistītas ar vienu apspriežamā materiāla tonnu.

ļaus samazināt OIM pienākumu galīgajā periodā, sākot no 2026. gada. Par to ir jāziņo arī OIM pārejas laikā (proti, līdz 2025. gada beigām). Šī oglekļa cenu paziņošana pārejas laikā ir svarīga, lai Eiropas Komisija varētu apsvērt jebkādos turpmākus uzlabojumus OIM tiesību aktos.

Nemiet vērā, ka jums jāapkopo **informācija par katru nopirkto prekursoru**, ja tā izcelsmes valstī ir piemērojama oglekļa cena. Ja prekursora ražotājs nesniedz vajadzīgo informāciju, jums jāpieņem, ka par prekursoru maksājamā oglekļa cena ir nulle.

Noteikumi par to, kā paziņot informāciju par maksājamo oglekļa cenu, ir atrodami īstenošanas regulas 7. pantā. Sīkāki norādījumi sniegti šā dokumenta 6.2.5. apakšiedaļā.

4. posms: saprotiet, kādu **pārskata periodu** izmanto operators. Noklusējums ir (Eiropas) kalendārais gads. Tomēr, ja ražojošā iekārta atrodas valstī, kurā ir atšķirīgs kalendārais gads, vai ja ir citi pamatoti argumenti atšķirīga perioda izmantošanai, arī to var izmantot, ja tas aptver vismaz trīs mēnešus. Piemēroti alternatīvi periodi jo īpaši ietver jūsu iekārtas valsts oglekļa cenu noteikšanas sistēmas vai obligātās emisiju monitoringa sistēmas pārskata periodus vai izmantoto fiskālo gadu. Galvenais iemesls, kādēļ izvēlēties šādus citus periodus, ir tāds, ka var būt piemērojama papildu pārbaude šiem nolūkiem, piemēram, inventarizācija un finanšu revīzija par gada finanšu pārskatiem, vai trešo personu veikta emisiju verificācija, kas sniegs lielāku pārliecību par jūsu datu kvalitāti, ja tos izmanto arī OIM nolūkiem. Plašāki norādījumi par pārskata periodiem ir sniegti 4.3.4. apakšiedaļā.

5. posms: **operatoram ir jāpaziņo iegulto emisiju dati jums, ES importētājam(-iem)**, kam ir ziņošanas pienākums saskaņā ar OIM regulu. Tā kā jūs varat pirkt savas preces no vairākiem piegādātājiem, var būt liels skaits operatoru, no kuriem jums jāpieprasa šī informācija. Lai šo paziņošanu veiktu pēc iespējas efektīvāk, Eiropas Komisija nodrošina kopēju veidni, ko var izmantot šim nolūkam.

Lai gan šīs veidnes izmantošana nav obligāta, jāuzsver, ka **kopējas veidnes izmantošana ievērojami vienkāršo paziņošanu** abās pusēs. Jūsu piegādātāji var būt iedibināti dažādās valstīs un runāt dažādās valodās. Kopējā veidne nodrošina vienotu ziņošanas formātu, lai viena un tā paša veida informāciju vienmēr varētu atrast tajā pašā veidnes laukā, un arī katra lauka nozīme būs skaidra.

Katra pārskata perioda beigās operatoram **jāapkopo monitorētie dati par visu pārskata periodu**, jānosaka katra ražošanas procesa attiecinātās emisijas un jāsadala tās pēc atbilstošā “darbības līmeņa” (t. i., preču kopējais skaits tonnās saistītajā OIM kategorijā, kas saražotas pārskata periodā), lai iegūtu **preces īpatnējās iegultās emisijas**. Tas ir galvenais parametrs, kas jums jāiegūst no operatora, kā arī papildu kvalificējošie parametri, kas minēti 2. un 3. posmā iepriekš.

Veidne ir atrodama Eiropas Komisijas īpašajā OIM tīmekļa vietnē. Tā ir izstrādāta, pamatojoties uz īstenošanas regulas IV pielikumā izklāstītajiem noteikumiem par ieteicamajām ziņām, ko iekārtas operatori sniedz ziņojošajiem deklarētājiem. Plašāki norādījumi importētājiem par attiecīgās informācijas apkopošanu un veidnes izmantošanu ir sniegti šā dokumenta 6.3. apakšiedaļā un tieši veidnē.

Kas notiek pēc pārejas laika?

No 2026. gada sāks kļūt piemērojams OIM galīgais periods. Tas nozīmē, ka, sākot no 2026. gada 1. janvāra, importētājiem būs “OIM pienākums” sertifikātu veidā, ko jūs pērkat par ES ETS kvotu vidējo cenu par katru ES importēto OIM preci. Notiks

pakāpeniska ieviešana, ar OIM pienākumu aptverot arvien vairāk iegulto emisiju, sākot no 2026. gada. Pilns iegulto emisiju aptvērums būs tikai no 2034. gada¹².

¹² Detalizētu aprēķina formulu Eiropas Komisija izstrādās un publicēs vēlāk.

4 OGLEKĻA IEVEDKOREKCIJAS MEHĀNISMS

4.1 Ievads par OIM

Oglekļa ievedkorekcijas mehānisms (OIM) ir vides politikas instruments, kas paredzēts, lai atbalstītu ES klimatiskās ieceres panākt siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju neto samazinājumu par vismaz 55 % līdz 2030. gada un sasniegt klimatneitralitāti vēlākais līdz 2050. gadam.

OIM papildina ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS), kas nesen tika nostiprināta kā daļa no ES likumdošanas paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %”. Saskaņā ar ES ETS emisiju ietilpīgas preces ražojošu iekārtu operatori nodod emisiju kvotas par katru CO₂e emisiju tonnu. Tā kā (arvien lielāks) šo kvotu daudzums tiek nopirkts izsolēs vai sekundārajā tirgū, šiem ražotājiem ir jāmaksā “oglekļa cena”¹³ par to SEG emisijām. Tomēr ražotājiem daudzās trešās valstīs nav šāda pienākuma, un šī konkurences priekšrocība pakļauj Eiropas produktus oglekļa emisiju pārvirzes riskam, t. i., kad ražošana tiek pārcelta uz vietām ārpus ES.

Lai mazinātu oglekļa emisiju pārvirzes risku pirms OIM, attiecīgās rūpniecības nozares ir saņēmušas daļu savu kvotu bez maksas (“bezmaksas iedale”) saskaņā ar ES ETS. Līdz ar OIM ieviešanu bezmaksas iedale tiks pakāpeniski izbeigta, pakāpeniski ieviešot OIM. Tā vietā, lai samazinātu oglekļa izmaksas ES ražotājiem, OIM nodrošina, ka importētājiem, kas importē preces no trešām valstīm, ir jāsedz līdzīgas oglekļa izmaksas par importēto preču “iegultajām emisijām”. Šā vispārējā ES ETS un OIM pamatprincipa mērķis ir stimulēt emisiju samazinājumus uz līdzvērtīga pamata starp ES ražotājiem un trešo valstu ražotājiem, kas importē ES.

OIM ir vērsts nevis uz valstīm, bet uz to produktu iegultajām oglekļa emisijām, kuri tiek importēti ES, attiecībā uz konkrētām nozarēm, kas ietilpst ES ETS darbības jomā un ir visvairāk pakļautas oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Tās ir šādas: cements, dzelzs un tērauds, alumīnijs, mēslošanas līdzekļi, ūdeņradis un elektroenerģija. Tas ietver arī dažus prekursorus un dažus iepriekšminēto nozaru lejupējos produktus (turpmāk “OIM preces”). Pilnu OIM preču sarakstu par katru nozari sk. šā dokumenta 5. iedaļā.

OIM tiks ieviests pa posmiem šādi.

- **Pārejas laiks** (no 2023. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim): apzīmēts kā “mācību posms”, kura laikā OIM importētāji paziņos datu kopumu, tajā skaitā to produktos iegultās emisijas, *nemaksājot finanšu korekciju* par iegultajām emisijām. Tomēr var būt piemērojami sodi, piemēram, par vajadzīgo *ceturksņa OIM ziņojumu* neiesniegšanu.
- galīgais periods (sākas 2026. gada 1. janvārī):
 - no 2026. līdz 2033. gadam iegultās emisijas par OIM precēm tiks pakāpeniski aptvertas ar OIM pienākumu, pakāpeniski izbeidzot bezmaksas iedali saskaņā ar ES ETS.
 - No 2034. gada 100 % OIM preču iegulto emisiju tiks aptvertas ar OIM sertifikātiem, un netiks veikta bezmaksas iedale saskaņā ar ES ETS par šīm precēm.

¹³ Precīzāk, cena par CO₂ vai citām ekvivalentām siltumnīcefekta gāzu emisijām.

OIM galīgajā periodā ir veidots tā, lai atspoguļotu emisiju izmaksas saskaņā ar ES ETS:

- ES operatori maksās to emisiju CO₂ cenu un nodos emisijas (ESK) saskaņā ar ES ETS, un
- ES importētāji, kas importē OIM preces ES, nodos OIM sertifikātus, kas cieši atspoguļo ES ETS situāciju gan MZV noteikumu, gan sertifikātu cenas ziņā.

OIM ir izstrādāts atbilstoši Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) noteikumiem un citiem ES starptautiskajiem pienākumiem, un to vienādi piemēro importam no visām valstīm ārpus ES¹⁴.

Šis dokuments attiecas tikai uz prasībām pārejas laikā.

Šis laiks ir paredzēts, lai mācītos un ieviestu attiecīgās MZV pieejas ārpus ES un izveidotu iestādes un informācijas sistēmas ES.

4.2 Definīcijas un OIM aptverto emisiju tvērums

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas īstenošanas regulas pamatiedaļas, kurās definēti termini, ko izmanto attiecībā uz OIM.

Atsauces uz īstenošanas regulu

OIM regula (ES) 2023/956, I nodaļas 3. pants “Definīcijas” un IV pielikums “Definīcijas”.

II pielikuma 1. iedaļa “Definīcijas”.

Lietoto saīsinājumu un definīciju saraksts ir dots arī pielikumos šo norādījumu aizmugurē.

Šajos norādījumos ir bieži lietoti šādi termini:

- **“tonna CO₂e”** ir viena metriskā tonna oglekļa dioksīda (CO₂) vai jebkuras citas tādas siltumnīcefekta gāzes daudzums, kura uzskaitīta I pielikumā un kura pielāgota ekvivalentajam CO₂ globālās sasilšanas potenciālam;
- **“tiešās emisijas”** ir emisijas no preču ražošanas procesiem, tostarp emisijas no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas, ko patērē ražošanas procesos, neatkarīgi no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas vietas;
- **“netiešās emisijas”** ir emisijas, kas rodas preču ražošanas procesos patērētās elektroenerģijas ražošanā, neatkarīgi no tā, kur šī patērētā elektroenerģija tiek ražota;
- **“iegultās emisijas”** ir emisijas, kas rodas preču ražošanā, tajā skaitā ražošanas procesā patērēto attiecīgo prekursoru materiālu iegultās emisijas;

¹⁴ Vienīgais izņēmums ir preces no valstīm, kuras vai nu piemēro ES ETS (pašlaik tās ir Islande, Norvēģija un Lihtenšteina), vai kuru ETS ir pilnībā piesaistīta ES ETS (pašlaik tā ir Šveice). Tāpēc ražotājiem šajās valstīs ir jāmaksā tāda pati oglekļa cena kā ES.

- **“attiecīgais prekursoru materiāls”** ir vienkārša vai kompleksa prece, kuras iegultās emisijas nav nulle un kura ir identificēta kā sistēmas robežās esoša kompleksas preces iegulto emisiju aprēķināšanai;
- **“vienkāršas preces”** ir preces, kas saražotas ražošanas procesā, kuram vajadzīgi tikai ielaides materiāli un degvielas ar nulles iegultajām emisijām;
- **“kompleksas preces”** ir preces, kas nav vienkāršas preces;
- **“īpatnējās iegultās emisijas”** ir vienā tonnā preču iegultās emisijas, kas izteiktas kā tonnas CO_{2e} emisiju uz tonnu preču;
- **“īpatnējās iegultās emisijas”** ir vienā tonnā preču iegultās emisijas, kas izteiktas kā tonnas CO_{2e} emisiju uz tonnu preču;
- **“ražošanas process”** ir iekārtas daļas, kurās veic ķīmiskus vai fizikālus procesus, lai saražotu preces, kas ietilpst kādā apkopoto preču kategorijā, kas definēta īstenošanas regulas II pielikuma 2. iedaļas 1. tabulā, un tā noteiktās sistēmas robežas attiecībā uz ielaidei, izlaidei un atbilstošajām emisijām;
- **“apkopoto preču kategorija”** ir *netieši* definēta īstenošanas regulā, uzskaitot attiecīgās apkopoto preču kategorijas un visas preces, kas identificētas pēc to KN kodiem II pielikuma 2. iedaļas 1. tabulā;
- **“ražošanas veids”** ir konkrētā tehnoloģija, kas izmantota ražošanas procesā, lai saražotu preces, kuras ietilpst kādā apkopoto preču kategorijā. Viens ražošanas process parasti attiecas uz vienu saražoto OIM preču grupu (“apkopoto preču kategorija”). Tomēr dažos gadījumos šo preču ražošanai pastāv vairāk nekā viens ražošanas veids.

4.3 Pārejas laiks

Pārejas laika pamatelementu kopsavilkums ir sniegts 4-1. tabulā.. tabulā.

4-1. tabula. Pārejas laiks — galvenie punkti

Ilgums	No 2023. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim.
MZV noteikumi	Īstenošanas regula (ES) 2023/1773
Ziņošana par netiešajām emisijām	Vajadzīga attiecībā uz visām OIM precēm.
Noklusējuma vērtības iegulto emisiju paziņošanai	Vispārējās vērtības (izņemot elektroenerģiju). Var izmantot kompleksu preču prekursoriem, kas veido līdz 20 % no kopējās vērtības kompleksajai precei. Jāizmanto elektroenerģijas importam un netiešajām emisijām, ja vien nav izpildīti konkrēti kritēriji.
Elastīgums attiecībā uz MZV noteikumiem	Iekārtu operatoriem ir atļauts izmantot noteikumus no citām (trešo valstu) oglekļa cenas noteikšanas shēmām vai ziņošanas shēmām līdz 2024. gada beigām, ja tie aptver tās pašas emisijas un nodrošina līdzīgu precizitāti.

	Importētāji var izmantot citas (aplēšu) metodes līdz 2024. gada 31. jūlijam.
Pārskatu sniegšanas biežums	Reizi ceturksnī (importētāji).
Ziņoto datu verificācija	Nav vajadzīga. Operatoriem un importētājiem jācenšas paziņot pēc iespējas precīzākus un pilnīgākus datus. ja ir veikta verificācija, tas jānorāda iesniegtajos datos.
OIM sertifikātu nodošana	Nav vajadzīga.

4.3.1 Galvenie uzdevumi un pienākumi saistībā ar ziņošanu

“**Ziņojošais deklarētājs**”¹⁵ ir struktūra, kas atbild par importēto preču iegulto emisiju paziņošanu. Principā ziņojošais deklarētājs ir “**importētājs**”. Tomēr praksē pastāv dažādas iespējas atkarībā no personas, kura iesniedz muitas deklarāciju. Ja importēšanas procesā ir iesaistīti dažādi dalībnieki, ir svarīgi atcerēties, ka ikviena importētās preces tonna ir *tieši viena ziņojošā deklarētāja atbildība*, t. i., tā netiek paziņota divreiz un netiek nepaziņota.

Saskaņā ar iespējām, kas paredzētas Savienības muitas kodeksā (UCC¹⁶), ziņojošais deklarētājs var būt vai nu¹⁷:

- **importētājs, kas iesniedz muitas deklarāciju** preču laišanai brīvā apgrozībā savā vārdā un savā uzdevumā;
- **persona, kas tur atļauju** iesniegt UCC 182. panta 1. punktā minēto muitas deklarāciju un kas deklarē preču importēšanu, vai
- **netiešais pārstāvis muitā**, ja muitas deklarāciju ir iesniedzis netiešais pārstāvis muitā, kas iecelts saskaņā ar UCC 18. pantu, ja importētājs ir dibināts ārpus Savienības vai ja netiešais pārstāvis muitā ir piekritis pildīt ziņošanas pienākumus saskaņā ar OIM regulas 32. pantu.

Ziņojošajam deklarētājam ir jāiesniedz “OIM ziņojums” reizi ceturksnī¹⁸ Eiropas Komisijai, izmantojot **OIM pārejas reģistru**, vēlākais līdz ceturkšņa beigām sekojošā mēneša beigām. Tas nepieciešams, lai paziņotu 6.3.2. apakšiedaļā uzskaitīto informāciju par precēm, kas attiecīgajā ceturksnī importētas ES. Jāņem vērā īpašās prasības, arī attiecībā uz importēšanas datumu, tā dēvētās “ievešanas pārstrādei” muitas procedūras gadījumā (sk. 4.3.6. apakšiedaļu).

OIM administratīvo prasību dēļ paredzams, ka daudzi importētāji varētu izmantot pārstāvjus muitā, t. i., importētāji var deleģēt savus pienākumus. Ja importētājs nav iedibināts ES dalībvalstī, OIM ziņošanas pienākumus piemēro netiešajam pārstāvim muitā.

¹⁵ Īstenošanas regulā šis termins lietots, lai aptvertu abas situācijas, kad par OIM paziņošanu ir atbildīgs vai nu importētājs, vai tā netiešais pārstāvis muitā.

¹⁶ Regulas (ES) Nr. 952/2013 konsolidētā versija: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/2022-12-12>.

¹⁷ Īstenošanas regulas 2. panta 1. punkts.

¹⁸ OIM regulas 35. pants.

Ja importētājs, kas iedibināts ES, ieceļ netiešo pārstāvi muitā, ziņošanas pienākumus var pildīt netiešais pārstāvis muitā.

Tās **iekārtas operatoram**, kas ražo OIM preces ārpus ES, ir otra galvenā loma OIM darbībā. Iekārtu operatori ir personas, kam ir tieša piekļuve informācijai par to iekārtu emisijām. Tāpēc tie ir atbildīgi par to **preču iegulto emisiju monitoringu un paziņošanu**, kuras tie saražojuši un eksportē uz ES.

Verificētājiem, kas ir trešās personas, būs svarīga loma galīgajā periodā. Tomēr pārejas laikā verifikācija ir pilnībā brīvprātīgs pasākums, ko iekārtu operatori var izvēlēties kā līdzekli, lai uzlabotu savu datu kvalitāti un sagatavotos galīgā perioda prasībām.

Turklāt svarīga loma ir **kompetentajai iestādei ES dalībvalstī**, kurā iedibināts ziņojošais deklarētājs. Tā ir atbildīga par konkrētu OIM regulas noteikumu izpildi, piemēram, OIM ziņojumu pārskatīšanu, lai nodrošinātu, ka ziņojošie deklarētāji iesniedz pilnīgus un pareizus ceturkšņa OIM ziņojumus, un vajadzības gadījumā piemērotu sodus saskaņā ar īstenošanas regulu.

Eiropas Komisija (šajā dokumentā saukta arī par “**Komisiju**”) ir atbildīga par OIM pārejas reģistra uzturēšanu, OIM vispārējās īstenošanas novērtēšanu pārejas laikā, pārbaudot ceturkšņa OIM ziņojumos ietvertu informāciju, par tiesību aktu tālākizstrādi galīgajam periodam un par kompetento iestāžu koordinēšanu ES dalībvalstīs. Turklāt Eiropas Komisija nodrošina speciālu OIM tīmekļa vietni ar papildu norādījumiem, ziņošanas veidnēm, mācību materiāliem, kā arī OIM pārejas reģistra portālu (kas galīgajā periodā tiks atjaunināts, to pārveidojot par OIM reģistru).

4.3.2 Kas ir jāmonitorē operatoriem?

Pirmais elements ir iekārtas **tiešo emisiju** monitorēšana. Kad vien iekārta ražo vairākus dažādus produktus, emisijas ir arī **pienācīgi jāattiecina uz atsevišķiem produktiem**.

Operatoriem ir arī jāmonitorē un jāpaziņo ziņojošajam(-iem) deklarētājam(-iem) to īpašo ielaides materiālu daudzums, kam ir iegultās emisijas (tā dēvētie “attiecīgie prekursori”, kas paši ir OIM preces) un ko izmanto ražošanas procesā, un jānosaka šo **prekursoru materiālu iegultās emisijas**. Ja operatori pērk prekursorus citu OIM preču ražošanai, tiem jāiegūst no šo prekursoru piegādātāja dati par iegultajām emisijām.

Netiešās emisijas, kas rodas, ražojot elektroenerģiju, kuru patērē visu OIM preču ražošanā, ir jāmonitorē OIM nolūkos¹⁹ un jāattiecina uz saražotajām precēm. Arī šajā ziņā attiecīgā gadījumā ir jāiekļauj prekursoros iegultās emisijas.

Jāņem vērā, ka tikai tiešās emisijas ir būtiskas attiecībā uz elektroenerģiju, ko importē ES kā precī pašu par sevi. Elektroenerģija kā OIM prece ir plašāk aplūkota norādījumos operatoriem.

Plašāki skaidrojumi par to, kā noteikt šīs iegultās emisijas un definēt sistēmas robežas, ir sniegti norādījumos operatoriem. Attiecīgie prekursori ir identificēti attiecībā uz katru nozari nākamajā 5. iedaļā.

¹⁹ Pārejas laikā ir jāmonitorē un jāpaziņo visu OIM preču netiešās emisijas, tajā skaitā prekursoru iegultās netiešās emisijas. Tomēr galīgajā periodā netiešās emisijas tiks iekļautas tikai attiecībā uz konkrētiem produktiem (preces, kas ietvertas OIM regulas II pielikumā).

Visbeidzot, operatoriem ir **jāpaziņo importētājam(-iem) oglekļa cena (ja tāda ir), kas jāmaksā par preces ražošanu to jurisdikcijā**. Tas ietver oglekļa cenu par tonnu CO₂e un bezmaksas iedales apjomu vai jebkuru citu finansiālu atbalstu, kompensāciju vai atlaidi, ko saņem par tonnu produkta, kurš ir būtisks attiecībā uz OIM. Jāatzīmē, ka kompleksu preču gadījumā būtu jāņem vērā arī oglekļa izmaksas, kas jāmaksā prekursoru materiālu ražotājiem.

4.3.3 *Kas ziņojošajiem deklarētājiem ir jāziņo?*

Pārejas laikā **importētājiem ir reizi ceturksnī jāziņo par iegultajām emisijām kalendārā gada attiecīgajā ceturksnī importētajās precēs**, norādot tiešās un netiešās emisijas, kā arī jebkādu ārvalstīs faktiski samaksāto oglekļa cenu.

Tā kā importētājs izmanto tikai citur ģenerētus emisiju datus, **galvenais uzdevums ir nodrošināt importa saraksta un pārējo OIM ziņojumā norādāmo attiecīgo faktoru pilnīgumu**.

Vienkāršoti!

Importētājiem OIM ziņojumā ir jāiekļauj šāda informācija:

- katra preču veida kopējais daudzums, kas ir izteikts megavatstundās (MWh), ja tā ir elektroenerģija, un tonnās, ja tās ir citas preces, norādot to par katru iekārtu preču izcelsmes valstī;
- faktiskās **kopējās iegultās emisijas**, kas attiecībā uz elektroenerģiju izteiktas tonnās CO₂e emisiju uz MWh, bet attiecībā uz pārējām precēm tonnās CO₂e emisiju uz katra veida preču tonnu;
- **kopējās netiešās emisijas**, tajā skaitā patērētās elektroenerģijas daudzums un piemērojamais emisiju faktors;
- **oglekļa cena, kas izcelsmes valstī jāmaksā par importētajās precēs iegultajām emisijām**, ņemot vērā visas atlaides vai citus pieejamos kompensācijas veidus.

Lai iegūtu šo informāciju, ir svarīgi, lai būtu ieviestas skaidras procedūras importa uzraudzībai. Ieteicamā paraugprakse citastarp ir šāda.

- Ja importētās preces KN kods ietilpst preču sarakstā, kas ietverts OIM regulas I pielikumā, ir jāveic ziņošanas pienākums saskaņā ar OIM. Visefektīvākais veids, kā importētāji var izmantot OIM, varētu būt instalēt rīku, kas ģenerē visu OIM ietilpstošo importēto preču sarakstu. To var, piemēram, veikt automātiski grāmatvedības programmatūra.
- Importētājs var arī norādīt informāciju speciālā klauzulā pirkuma līgumā, ko noslēdz ar importēto preču ražotāju.

Ja operators izmanto vienkāršu izklājlapu, kas nodrošināta tā OIM deklarācijas sagatavošanai, tad ziņojošajam deklarētājam jāpieliek vien nelielas pūles, lai aizpildītu ziņojumu OIM pagaidu reģistrā, ja vien importēto preču saraksts ir aktualizēts un ir zināmas iegultās emisijas uz tonnu produkta. Tomēr šā izklājlapas rīka izmantošana nav obligāta, un tādējādi importētāji vajadzīgos datus no operatoriem var saņemt citos formātos. Tāpēc ir svarīgi, lai ziņojošie deklarētāji zinātu, kādi parametri ir jāpaziņo, lai nodrošinātu vajadzīgo datu saņemšanu no operatoriem. OIM ziņojuma saturs ir norādīts īstenošanas regulas I pielikumā.

4.3.4 Pārskata periodi operatoriem un importētājiem

Pārskata periods ir atsauces periods iegulto emisiju noteikšanai. Operatoriem un importētājiem ir dažādi pārskata periodi.

Iekārtu operatori

Operatoriem noklusējuma pārskata periods ir 12 mēneši, lai tie varētu apkopot reprezentatīvus datus, kas atspoguļo iekārtas darbības gada gaitā.

Minētais 12 mēnešu pārskata periods var būt vai nu:

- **kalendārais gads**, kas ir noklusējuma opcija ziņošanai, vai
- **fiskālais gads**, ja tas var būt attaisnojams, pamatojoties uz to, ka dati par fiskālo pārskata gadu ir precīzāki, vai lai izvairītos no nepamatotu izmaksu rašanās, piemēram, ja finanšu gada beigas sakrīt ar kurināmā un materiālu ikgadējo inventarizāciju.

12 mēnešu periodu uzskata par reprezentatīvu, jo tas atspoguļo sezonālas izmaiņas iekārtas darbībā, kā arī jebkurus procesa pārtraukumu periodus, ko izraisa plānota ikgadēja iekārtu izslēgšana (piemēram, apkopes veikšanai) un ieslēgšana. Pilns gads arī palīdz samazināt jebkādas datu nepilnības, piemēram, nolasot skaitītāja rādījumus jebkuru trūkstošo periodisko datu punktu jebkurā pusē.

Tomēr operatori var arī izvēlēties alternatīvu pārskata periodu, kas ir vismaz trīs mēneši, ja iekārta piedalās atbilstīgā MZV sistēmā un pārskata periods sakrīt ar šīs MZV sistēmas prasībām. Piemēram,

- obligātā oglekļa cenu noteikšanas sistēma (emisijas kvotu tirdzniecības sistēma vai oglekļa nodoklis, nodeva vai maksa) vai SEG ziņošanas shēma, kas paredz izpildes pienākumu. Šādā gadījumā var izmantot šīs sistēmas pārskata periodu, ja tas aptver vismaz trīs mēnešus, vai
- monitorings un ziņošana citas monitoringa shēmas (piemēram, SEG emisiju samazināšanas projekts, kas ietver verifikāciju, kuru veic akreditēts verificētājs) nolūkā. Šādā gadījumā var izmantot piemērojamo MZV noteikumu pārskata periodu, ja tas aptver vismaz trīs mēnešus.

Visos minētajos gadījumos preču tiešās un netiešās iegultās emisijas būtu jāaprēķina kā izvēlēta **pārskata perioda vidējā vērtība**.

Lai varētu paziņot reprezentatīvus datus no pārejas laika sākuma, operatoriem pirmā ceturkšņa ziņojuma iesniegšanai būtu jācenšas kopīgot ar importētājiem datus par pilnu 2023. gadu 2024. gada janvārī. Lai to izdarītu, operatoriem būtu:

- jāapkopo emisiju dati un darbības dati no pārejas laika sākuma par tik lielu 2023. gada daļu, cik vien iespējams. Attiecībā uz periodu pirms faktiskā emisiju monitoringa sākšanas²⁰ operatoriem būt jāveic aplēses, pamatojoties uz labākajiem pieejamajiem datiem (piemēram, izmantojot ražošanas protokolus, atpakaļejošu aprēķinu, kas balstīts uz zināmām korelācijām starp zināmiem datiem un attiecīgajām emisijām, u. c.);

²⁰ Šis būs visbiežākais gadījums, izņemot, ja jau pastāv atbilstīga MZV sistēma.

- jāsāk vākt dati par 2023. gada pēdējo ceturksni, gatavojoties pilna gada datu paziņošanai importētājiem, ja iespējams, cik drīz vien iespējams 2024. gada janvāra sākumā.

Tāpēc, ņemot vērā iepriekš minēto, operatoriem būtu jāsāk sagatavot savu monitoringa metodiku, cik drīz vien iespējams, un jācenšas sākt faktisko monitoringu, cik drīz vien iespējams pēc 2023. gada 1. oktobra. Tiem būtu jākopīgo savi iegulto emisiju dati ar importētājiem, tiklīdz tie ir pieejami pēc katra ceturkšņa beigām.

Importētāji

Pārejas laikā pārskata periods importētājiem (“ziņojošie deklarētāji”) ir ceturksnis, un ziņojumi jāiesniedz mēneša laikā.

- Pirmais ceturkšņa ziņojums ir par laikposmu no 2023. gada oktobra līdz decembrim, un ziņojums jāiesniedz OIM pārejas reģistrā līdz 2024. gada 31. janvārim.
- Pēdējais ceturkšņa ziņojums būs par laikposmu no 2025. gada oktobra līdz decembrim, un ziņojums jāiesniedz OIM pārejas reģistrā līdz 2026. gada 31. janvārim.

Ceturkšņa ziņojumā būtu jāapkopo iegultās emisijas kalendārā gada iepriekšējā ceturksnī importētajās precēs, nošķirot tiešās un netiešās emisijas, kā arī jebkādu ārvalstīs faktiski samaksāto oglekļa cenu. Lai izlemtu, kādā datumā prece importēta, būtiska nozīme ir **“laišanai tirgū”** (t. i., atmuitošanai, ko veic muitas dienesti). Tas ir jo īpaši svarīgi attiecībā uz precēm, kam piemēro **“ievešanas pārstrādei”** procedūru (sk. 4.3.6. iedaļu).

Tā kā operatoriem un importētājiem ir atšķirīgi ziņošanas termiņi, importētājiem saviem ceturkšņa OIM ziņojumiem būs jāizmanto jaunākie iegulto emisiju dati, ko tiem paziņojuši iekārtu operatori. Piemēram, ja operatoram pārskata periods ir kalendārais gads, importētājam, kas aizpilda ceturkšņa OIM ziņojumu par jebkuru no 2025. gada 1. līdz 4. ceturksnim, ziņošanas vajadzībām būtu jāizmanto preces īpatnējo iegulto emisiju informācija par 2024. gadu, ko tam paziņojis operators. Proti, ja operators ražotu precī 2024. gada decembrī un importētājs importētu precī ES 2025. gada janvārī, importētāja 1. ceturkšņa OIM ziņojumā tiktu izmantotas šīs preces īpatnējās iegultās emisijas par 2024. kalendāro gadu. Ja 2024. gada dati vēl nav pieejami līdz 2025. gada janvāra beigām, 1. ceturkšņa OIM ziņojumam var izmantot 2023. gada datus par īpatnējām iegultajām emisijām. .

Citādi būtu tad, ja operatoram ir izpildes pienākums saskaņā ar atbilstīgu MZV sistēmu un ja pārskata periods ir īsāks par kalendāro gadu, bet ir vismaz trīs mēneši. Piemēram, ja pārskata periods ir trīs mēneši, importētājs savā 2. ceturkšņa OIM ziņojumā var izmantot operatora 1. ceturkšņa datus, utt.

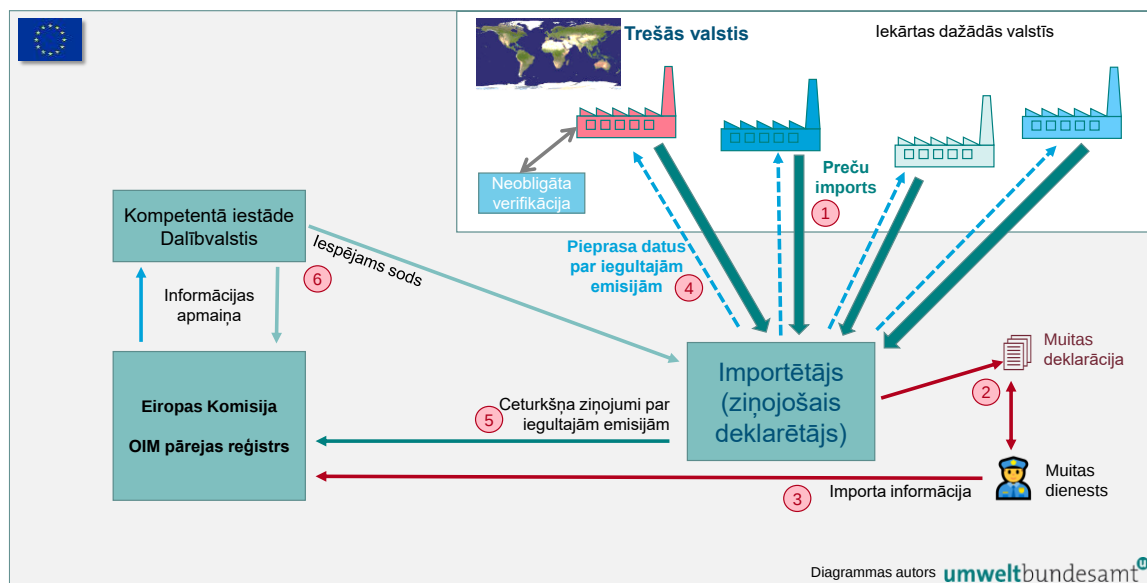
Jāņem vērā, ka OIM ziņojumu, kas jau iesniegts, vēl var labot²¹ līdz diviem mēnešiem pēc pārskata ceturkšņa beigām. Tā tas var būt gadījumā, piemēram, ja importētājam pēc ziņošanas termiņa kļūst pieejami precīzāki dati par iegultajām emisijām. Atzīstot, cik sarežģīti ir laikus izveidot MZV sistēmas, īstenošanas regula atļauj ilgāku labojumu periodu attiecībā uz pirmajiem diviem ceturkšņa ziņojumiem, proti, līdz trešā ceturkšņa

²¹ Īstenošanas regulas 9. pants.

ziņojuma iesniegšanas termiņam. Tas nozīmē, ka ziņojumus, kas jāiesniedz līdz 2024. gada 31. janvārim un 30. aprīlim, vēlāk var labot līdz 2024. gada 31. jūlijam.

4.3.5 OIM pārvaldība

4-1. attēls. Pārskats par ziņošanas pienākumiem OIM pārejas laikā

Skaitļu skaidrojumu (attiecībā uz darbplūsmu) sk. pamattekstā turpmāk.

Kā shematiski attēlots 4-1. attēls, attēlā, pārvaldības sistēma un darbplūsmas OIM pārejas laikā norit atbilstoši secīgajiem posmiem, kas norādīti turpmāk (punktu numerācija atbilst sarkanajiem skaitļiem attēlā).

1. Importētājs (ziņojošais deklarētājs) saņem OIM preces no dažādām iekārtām, iespējams, no dažādām valstīm ārpus ES.
2. Par katru importu importētājs iesniedz parasto muitas deklarāciju. Attiecīgās ES dalībvalsts muitas dienests pārbauda un atmuito importu kā parasti.
3. Muitas dienests (vai izmantotā IT sistēma) informē Eiropas Komisiju (izmantojot OIM pārejas reģistru) par šo importu. Tad šo informāciju var izmantot, lai pārbaudītu ceturkšņa OIM ziņojumu pilnīgumu un precizitāti.
4. Ziņojošais deklarētājs pieprasa attiecīgos datus par importēto OIM preču īpatnējām iegultajām emisijām no operatoriem (praksē tas var ietvert starpniekus-tirgotājus, kam būtu jāpārsūta pieprasījums tās iekārtas operatoram, kura ražojusi OIM preces). Pēdējais minētais atbild, nosūtot prasītos datus, ja iespējams, izmantojot veidni, ko šim nolūkam nodrošinājusi Komisija. Datus brīvprātīgi var verificēt verificētājs, kas ir trešā persona.
5. Tad ziņojošais deklarētājs var iesniegt ceturkšņa OIM ziņojumu OIM pārejas reģistram.
6. Notiek informācijas apmaiņa starp Komisiju un ES dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Komisija informē (pamatojoties uz muitas datiem), kuriem ziņojošajiem deklarētājiem ir jāiesniedz OIM ziņojumi. Turklāt Komisija var veikt faktisko

ziņojumu pēkšņas pārbaudes un pārbaudīt to pilnīgumu attiecībā uz muitas datiem. Ja tiek konstatētas neatbilstības, Komisija par to informē kompetento iestādi. Kompetentā iestāde tad attiecīgi rīkojas, parasti sazinoties ar importētāju un pieprasot nepilnību novēršanu vai trūkstošā OIM ziņojuma iesniegšanu. Ja ziņojošais deklarētājs neizlabo kļūdas, kompetentā iestāde var galu galā piemērot (finansiālu) sodu.

7. (Nav norādīts attēlā un nav prasīts tiesību aktos, taču importētāja interesēs): lai izvairītos no līdzīgām problēmām nākotnē, importētājam, kuram piemērots sods, būtu jāinformē operators par Komisijas vai kompetentās iestādes identificēto(-ajām) problēmu(-ām), lai atrisinātu jautājumu(-us) attiecībā uz turpmāku ziņojumu iesniegšanu.

4.3.6 *Ievešana pārstrādei*

Savienības Muitas kodeksā ir definētas vairākas īpašas procedūras. “Ievešana pārstrādei”²² nozīmē, ka prece tiek ieviesta ES pārstrādes veikšanai, apturot ievad muitas nodokli un PVN nomaksu. Pēc pārstrādes darbībām pārstrādes produktus vai sākotnējās ievestās preces tad var vai nu reeksportēt, vai laist brīvā apgrozībā ES. Pēdējā minētajā gadījumā rodas pienākums maksāt ievad muitas nodokli un citus nodokļus, kā arī tiek piemēroti tirdzniecības politikas pasākumi.

Šo principu attiecina arī uz OIM, t. i., reeksporta gadījumā nerodas pienākums ziņot saskaņā ar OIM par precēm, kam piemēro ieviešanu pārstrādei. Tomēr, ja OIM prece tiek laista ES tirgū pēc ieviešanas pārstrādei vai nu kā sākotnējā prece, vai pārveidota prece, rodas OIM ziņošanas pienākums.

Attiecībā uz precēm, ko importē pēc ieviešanas pārstrādei procedūras piemērošanas, periodu, kurā tās jāiekļauj OIM ziņojumā, nosaka dienu, kad tās laistas brīvā apgrozībā ES. Šā iemesla dēļ dažos gadījumos par precēm var būt jāziņo saskaņā ar OIM, lai gan ieviešanas pārstrādei procedūra tām piemērota pirms 2023. gada 1. oktobra.

Īstenošanas regulas 6. pantā ir paredzētas dažas īpašas ziņošanas prasības attiecībā uz precēm, ko laiž brīvā apgrozībā pēc ieviešanas pārstrādei, ceturkšņa OIM ziņojumu nolūkos:

- ja prece pārveidota ieviešanas pārstrādei procedūras laikā, ir jāpaziņo izlaistās OIM preces daudzums un šā daudzuma iegultās emisijas; vērtības ir tādas pašas kā precei, kam piemērota ieviešanas pārstrādei procedūra. Ziņojumā norāda arī izcelsmes valsti un iekārtas, kurās preces ražotas, ja tās ir zināmas;
- ja prece ir pārveidota, un ieviešanas pārstrādei produkts vairs nav uzskatāms par OIM preci, tad joprojām ir jāpaziņo sākotnējās preces daudzums un šā sākotnējā daudzuma iegultās emisijas. Ziņojumā norāda arī izcelsmes valsti un iekārtas, kurās preces ražotas, ja tās ir zināmas;
- ja prece ir pārveidota, un ieviešanas pārstrādei produkts ir OIM prece, tad jāpaziņo tirgū laistās preces daudzums un iegultās emisijas. Ja ieviešana pārstrādei notiek ES ETS iekārtā, jāpaziņo arī oglekļa cena, kas jāmaksā. Ziņojumā norāda arī izcelsmes valsti un iekārtas, kurās preces ražotas, ja tās ir zināmas;

²² Sk.: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-procedures-import-and-export-0/what-importation/inward-processing_en.

- ja ievešanas pārstrādei izmantotās preces izcelsmi nevar noteikt, iegultās emisijas aprēķina, pamatojoties uz visu to preču vidējām svērtajām iegultajām emisijām, kurām piemērota ievešanas pārstrādei procedūra, par vienu un to pašu apkopoto preču kategoriju.

5.1 Priekšvārds pirms iedaļām, kas attiecas uz konkrētām nozarēm

Nākamajās iedaļās ir sniegts pārskats par dažādajiem OIM regulas I pielikumā uzskaitīto preču ražošanas veidiem attiecībā uz cementa, ūdeņraža, mēslošanas līdzekļu, dzelzs un tērauda, un alumīnija nozarēm. Šajā iedaļā ir aplūkota OIM aptvertu produktu specifikācija un attiecīgie ražošanas veidi. Mērķis ir palīdzēt jums kā ziņojošajam deklarētājam identificēt importētās OIM preces un saprast, uz kāda pamata ražotājs paziņo jums šo preču īpatnējās iegultās emisijas.

Nākamajās iedaļās izmantotās diagrammas

Attiecībā uz sistēmas robežu grafikiem, kas norādīti nākamajās iedaļās, izmanto šādus apzīmējumus:

- ražošanas procesi (par kuriem tiek veikts tiešo emisiju monitorings) ir norādīti kā taisnstūri; materiāli ir norādīti lodziņos ar noapaļotiem stūriem;
- neobligātie procesi (piem., *CCS/CCU*) ir norādīti zilos lodziņos. Proti, *CCS/CCU* neņem vērā noklusējuma vērtību izstrādei, bet, ja jūs kā operators tos izmantojat, saistītās emisijas vai emisiju aiztaupījumi būtu jāņem vērā faktisko iegulto emisiju noteikšanai;
- materiāli, ko uzskata par tādiem, kuros nav iegulto emisiju, ir norādīti sarkanos lodziņos, materiāli ar iegultām emisijām (attiecīgie prekursoru materiāli un galaprodukti, t. i., preces, kam piemēro OIM) ir norādīti zaļos lodziņos. Vienkāršās preces ir norādītas ar normālām rakstzīmēm, kompleksas preces ir norādītas treknrakstā;
- ielaides materiāli ir norādīti, necenšoties nodrošināt pilnīgumu. Tas nozīmē, ka galvenā uzmanība ir pievērsta materiāliem, kas ir būtiski atšķirību starp ražošanas veidiem pierādīšanai. Līdz ar to mazāk svarīgi ielaides materiāli un jo īpaši kurināmais parasti tiek izlaisti, lai saglabātu diagrammu vienkāršību.
- Piezīme. *CCS/CCU* procesi ir norādīti nākamajā 5-1. attēls. attēlā, par piemēru izmantojot cementa vērtības ķēdi. Lai grafiki būtu pamatoti vienkārši, tas nav parādīts citās nozarēs, bet ir vienlīdz piemērojams šeit.

Elektroenerģija kā ielaides materiāls ir norādīta tikai gadījumos, kad tā ir procesa galvenais “prekursors” (t. i., jo īpaši attiecībā uz elektriskā loka krāsnīm un elektrolīzes procesiem).

5.2 OIM preču identificēšana

Šajā iedaļā ir paskaidrots, kā OIM aptvertās preces ir definētas un identificētas regulā. Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas pamatiedaļas OIM preču definēšanai un paziņošanai, kas ir būtiska attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

II pielikuma 2. iedaļas 1. tabula — Apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana.

III pielikuma F iedaļa — Noteikumi iekārtas emisiju attiecināšanai uz precēm.

5.2.1 *Produktu specifikācijas*

Kombinētās nomenklatūras (KN)^{23,24} klasifikācijas sistēmā ir definētas preču būtiskās īpašības, un to izmanto, lai identificētu tās nozaru preces, ko aptver OIM darbības joma.

KN “produktu specifikācijas” klasifikācijas sistēma ietver divas daļas — pirmā ir skaitliska 4, 6 vai 8 ciparu numerācijas sistēma, kas atspoguļo dažādus produktu sadalījuma līmeņus, un otrā ir katras produktu kategorijas īss apraksts, norādot tās būtiskās īpašības. Pirmie 6 cipari ir identiski Harmonizētās sistēmas (HS) klasifikācijai, ko izmanto starptautiskajā tirdzniecībā, un pārējie 2 cipari ir ES pievienojumi, kas attiecas konkrēti uz ES.

Abas preču produktu specifikācijas daļas ir norādītas OIM regulas I pielikumā, bet citviet šajā tekstā tās var būt saīsinātas tikai līdz skaitliskajam kodam vieglākas saprotamības labad.

5.2.2 *To preču identificēšana, uz kurām attiecas OIM regulas darbības joma*

Jums kā ziņojošajam deklarētājam vispirms būtu jānosaka, uz kurām importētajām precēm attiecas OIM darbības joma. Jums būtu jāpārbauda pilns importēto preču klāsts un jāsalīdzina tas ar OIM regulas I pielikumā sniegtajām produktu specifikācijām, lai noteiktu, kuras preces ietilpst OIM darbības jomā.

Nākamajās iedaļās ir sniegta plašāka informācija, lai palīdzētu jums šajā procesā, uzskaitot attiecīgās OIM preces par katru nozari. Ir identificēti arī attiecīgie prekursori, lai jums būtu vieglāk pārbaudīt datus, ko jums paziņo to preču ražotāji, kuras jūs importējat ES. Ja operators paziņo informāciju par prekursoriem, kas nav identificēti attiecībā pret OIM precēm, kā norādīts šajos norādījumos, tad ir ieteicams lūgt, lai operators paskaidro, vai tas ir paziņots pareizi²⁵.

Sīkāks skaidrojums par attiecīgajiem ražošanas procesiem un preču sistēmas robežām ir sniegts norādījumos OIM preces ražojošo trešo valstu iekārtu operatoriem.

Robežas preču ražošanas procesiem

Lai noteiktu OIM preču iegultās siltumnīcefekta gāzu emisijas, operatoram ir jānosaka šo preču ražošanas procesu robežas²⁶. Lai to izdarītu, operatoram jānosaka, kādas materiālu un enerģijas plūsmas, kas var ietekmēt emisijas, veido daļu no OIM ražošanas procesa.

²³ Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

²⁴ Plašāku informāciju par KN ietvertajām preču definīcijām sk. Eurostat datubāzē RAMON par 2022. gadu, kas pieejama vietnē https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CN_2022.

²⁵ Jāņem vērā, ka ir iespējams, ka viena un tā pati preču kategorija ir piemērojama gan ražotajai precei, gan šīs preces ražošanai izmantotajam prekursoram. Tas ir būtiski attiecībā uz dzelzs un tērauda, alumīnija un mēslošanas līdzekļu nozaru precēm.

²⁶ “Operators” ir jebkura persona, kas ekspluatē vai kontrolē iekārtu trešā valstī.

Kad ir noteiktas ražošanas procesa sistēmas robežas, var monitorēt ar preces ražošanu saistītās emisijas.

Ir arī svarīgi noskaidrot, kādi augšupēji procesi (piem., prekursoru preču ražošana) un lejupējas darbības (piem., tērauda izstrādājumu velmēšana vai liešana, tīrīšana un pārklāšana) notiek tajā pašā iekārtā. Tas nepieciešams tāpēc, ka uz šīm darbībām var attiekties dažādi monitoringa noteikumi un var būt jānosaka atsevišķi ražošanas procesi.

Ja iekārta ražo vairāk nekā vienas kategorijas apkopotās OIM preces, operatoram būtu jāsadala iekārta atsevišķos ražošanas procesos, lai emisijas no katra ražošanas procesa tiktu monitorētas atsevišķi. Galu galā emisijām, kas attiecinātas uz precēm, kuras ražo dažādos ražošanas procesos, summāri būtu jāveido 100 % no attiecīgajām iekārtas kopējām emisijām.

5.3 Cementa nozare

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas uz konkrētām nozarēm attiecināmas īstenošanas regulas iedaļas, kas ir būtiskas attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

- **II pielikuma 2. iedaļas 1. tabula** — Apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana.
 - **II pielikuma 3. iedaļa — Ražošanas veidi, sistēmas robežas un attiecīgie prekursori, kā norādīts šādās apakšiedaļās:** 3.2. — Kalcinēts māls, 3.3. — Cementa klinkers, 3.4. — Cements, 3.5. — Aluminātcements.
-

5.3.1 Ražošanas vienība un iegultās emisijas rūpniecības nozarei

ES importēto deklarēto cementa preču daudzums būtu jāizsaka metriskajās tonnās. Jums kā ziņojošajam deklarētājam būtu jāpaziņo ES importētās(-o) OIM preces(-ču) daudzums.

Rūpniecības nozare	Cements
Preču ražošanas vienība	Tonnas (metriskās), ko paziņo atsevišķi par katru iekārtas vai ražošanas procesos izcelsmes valstī ražoto OIM preču kategoriju.
Saistītās darbības	Cementa klinkeru un kalcinētā māla ražošana, cementa klinkera malšana un jaukšana, lai ražotu cementu.
Attiecīgās siltumnīcefekta gāzu emisijas	Oglekļa dioksīds (CO ₂)
Tiešās emisijas	CO ₂ e tonnas (metriskās)
Netiešās emisijas	Patērētās elektroenerģijas daudzums (MWh), avots un emisiju faktors, kas izmantots, lai aprēķinātu netiešās emisijas CO ₂ vai CO ₂ e (metriskajās) tonnās. <i>Jāpaziņo atsevišķi pārejas laikā.</i>

Rūpniecības nozare	Cements
Vienība iegultajām emisijām	Tonnas CO _{2e} emisiju uz tonnu preču, ko paziņo atsevišķi par katru iekārtas vai ražošanas procesos izcelsmes valstī ražoto OIM preču kategoriju.

Cementa nozarē pārejas laikā ir jāņem vērā gan tiešās emisijas, gan netiešās emisijas. Netiešās emisijas ir jāpaziņo atsevišķi. Emisijas būtu jāpaziņo CO₂ ekvivalenta (tCO_{2e}) emisiju metriskajās tonnās uz tonnu preču izlaides. Šis skaitlis būtu jāaprēķina par konkrēto iekārtu vai ražošanas procesu izcelsmes valstī.

Nākamajās iedaļās ir norādīti ražošanas procesa elementi, kas būtu jāiekļauj monitoringa un ziņošanas vajadzībām.

5.3.2 *Aptverto preču definīcija un skaidrojums*

Nākamajā tabulā ir uzskaitītas attiecīgās preces, uz kurām attiecas OIM pārejas laiks cementa nozarē. Apkopoto preču kategorija slejā pa kreisi definē grupas, attiecībā uz kurām monitoringa nolūkos jānosaka kopējie “ražošanas procesi”.

5-1. tabula. OIM preces cementa nozarē

Apkopoto preču kategorija	KN kods	Apraksts
Kalcinēts māls	2507 00 80	Citādi kaolīnmāli
Cementa klinkers	2523 10 00	Cementa klinkeri ²⁷
Cements	2523 21 00	Baltais portlandcements, mākslīgi krāsots vai nekrāsots
	2523 29 00	Citāds portlandcements
	2523 90 00	Citi hidrauliskā cementa veidi
Aluminātcements	2523 30 00	Aluminātcements ²⁸

Avots: OIM regulas I pielikums; īstenošanas regulas II pielikums.

Iepriekšējā tabulā uzskaitītās apkopoto preču kategorijas ietver gan gatavos cementa izstrādājumus, gan prekursoru preces (starpproduktus), ko patērē cementa ražošanā.

Vērā ņem tikai tos ielaides materiālus, kuri uzskaitīti kā attiecīgie prekursori, kas ir būtiski ražošanas procesa sistēmas robežām, kā norādīts īstenošanas regulā. Nākamajā 5-2. tabulā ir uzskaitīti prekursori pa apkopoto preču kategorijām un ražošanas veidiem.

²⁷ Netiek nošķirti dažādu veidu klinkeri, t. i., OIM vajadzībām pelēkā un baltā cementa klinkers ir viens un tas pats.

²⁸ Saukts arī par “kalcija aluminātcementu”.

5-2. tabula. Apkopoto preču kategorijas, to ražošanas veidi un attiecīgie prekursori

Apkopoto preču kategorija	Attiecīgie prekursori
<i>Ražošanas veids</i>	
Kalcinēts māls	Nav
Cementa klinkers	Nav
Cements	Cementa klinkers; kalcinēts māls (ja to izmanto procesā).
Aluminātcements	Nav

Būtiskās prekursoru preces ir “cementa klinkers”²⁹ (KN kods 2523 10 00), kas ietver gan balto klinkeru (izmanto baltā cementa ražošanai), gan pelēko klinkeru, un “kalcinēts māls” (KN kods 2507 00 80), kas ir klinkera aizstājējs un ko var izmantot, lai mainītu saražotā cementa īpašības.

Šos prekursorus definē kā vienkāršas preces, jo uzskata, ka to ražošanā izmantotajām izejvielu sastāvdaļām un kurināmajam (gan fosilajam kurināmajam, gan jebkādam alternatīvam kurināmajam) ir nulle iegulto emisiju.

Gatavie cementa izstrādājumi, kas uzskaitīti 5-1. tabulā, ietver gan balto portlandcementu, gan pelēko portlandcementu, gan pārējo hidraulisko cementu un aluminātcementu. Šīs preces definē kā kompleksas preces (izņemot aluminātcementu), jo tās ietver iegultās emisijas no prekursoru precēm.

Uzskata, ka citām sastāvdaļām, ko izmanto cementa ražošanā, jo īpaši granulētiem domnu izdedžiem, vieglajiem pelniem un dabīgajam pucolānam, ko izmanto citu hidraulisko cementu preču ražošanā (ieskaitot jaukto cementu jeb “kompozītcementu”), nav iegulto emisiju, un uz tām neattiecas OIM darbības joma.

Cementa nozares preces ražo, izmantojot vairākus dažādus procesa veidus, kā aprakstīts turpmāk.

5.3.3 *Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums*

Sistēmas robežas prekursoriem un cementa precēm ir atšķirīgas, un noteiktos apstākļos tās var apvienot, lai iekļautu visus procesus, kas tieši vai netieši saistīti ar šo preču ražošanas procesiem, ieskaitot ielaides darbības procesā un izlaides darbības no procesa.

5.3.3.1 *Kalcinēta māla ražošanas process*

Kalcinētu mālu var izmantot kā klinkera aizstājēju. Klinkera vietā cementam var dažādās proporcijās pievienot kalcinētu kaolīnmālu (metakaolīnu), lai mainītu cementa maisījuma īpašības.

Jāņem vērā, ka kalcinētā māla KN kods (KN kods 2507 00 80) ietver arī citus mālus, kas nav kalcinēti un uz ko tādējādi neattiecas OIM; šādā gadījumā joprojām paziņo nekalcinētā

²⁹ Netiek nošķirts pelēkais un baltais klinkers; operatoram būtu jāpiemēro attiecīgā izmantotā klinkera prekursora attiecīgās iegultās emisijas.

māla daudzumu, bez ar nulles iegultajām emisijām un bez monitoringa prasībām ražotājam.

Kalcinētam mālam nav attiecīgu prekursoru.

5.3.3.2 *Cementa klinkera ražošanas process*

Cementa klinkeru ražo klinkera iekārtās (krāsnīs) kalcija karbonāta termiskas sadalīšanas procesā, lai iegūtu kalcija oksīdu, un tad notiek klinkera iegūšanas process, kurā kalcija oksīds augstā temperatūrā reaģē ar silīcija, alumīnija un dzelzs oksīdiem, veidojot klinkeru. Var tikt ražoti pelēkie un baltie klinkeri atkarībā no procesa temperatūras un izejvielu tīrības.

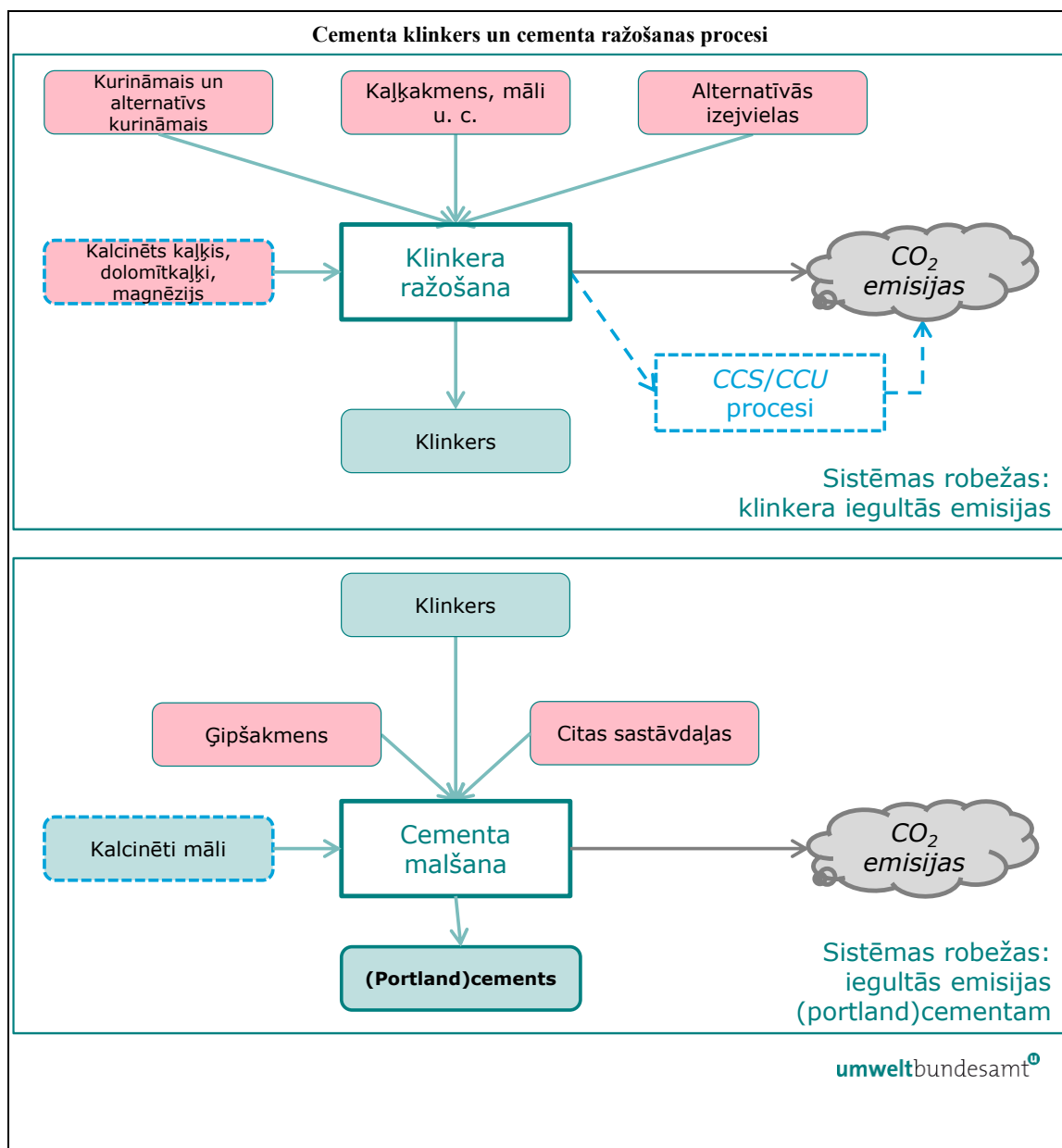
Cementa klinkeram nav attiecīgu prekursoru.

5.3.3.3 *Cementa ražošanas process*

Cementu (izņemot aluminātcementu) definē kā kompleksu preci, jo to ražo no attiecīgā prekursora cementa klinkera un, iespējams, kalcinēta māla. Cementa klinkeru samaļ un sajauc ar noteiktām citām sastāvdaļām, lai iegūtu gatavo cementa izstrādājumu. Atkarībā no dažādo sastāvdaļu maisījuma tas var būt portlandcements, jaukts cements (kas satur portlandcementsa un citu hidraulisko sastāvdaļu maisījumu) vai citi hidrauliskā cementa veidi.

Nākamajā 5-1. attēls. attēlā ir parādīta cementa klinkera un cementa ražošanas procesu savstarpējā saistība.

5-1. attēls. Sistēmas robežas cementa klinkeram un cementa ražošanas procesiem.

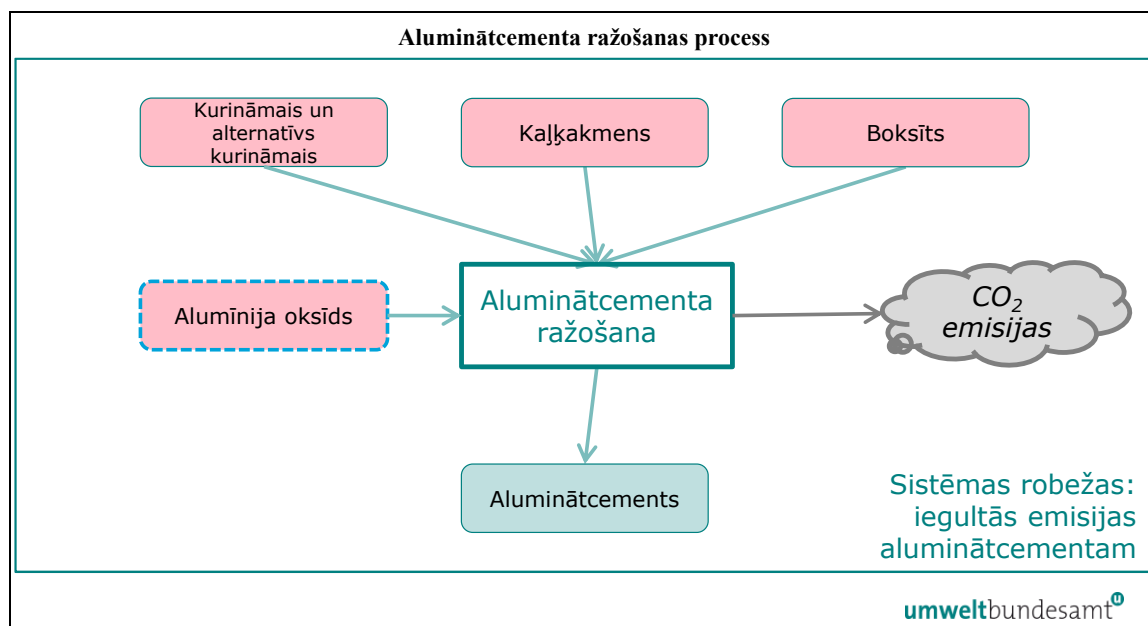
Klinkera ražošanas procesā tiešās emisijas rodas no kurināmā sadegšanas un no procesā izmantotajām izejvielām, piemēram, kaļķakmens. Tiešās emisijas var rasties arī no kurināmā, ko izmanto, lai žāvētu materiālus, kurus izmanto gatavā cementa izstrādājuma iegūšanai. Netiešās emisijas rodas no procesos patērētās elektroenerģijas.

5.3.3.4 Aluminātcementa ražošanas process

Aluminātcementu uzskata par vienkāršu preci, jo to ražo tieši no aluminātklinkera nepārtrauktā ražošanas procesā un samaj, nepievienojot papildu piedevas. Uzskata, ka uz emisijām, kas saistītas ar aluminātcementa sastāvdaļu, piemēram, alumināta, ražošanu (no boksīta) neattiecas OIM darbības joma.

Aluminātcementam nav attiecīgu prekursoru.

5-2. attēls. Aluminātcementa ražošanas procesa sistēmas robežas

Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā un alternatīvo kurināmo sadegšanas un no izejvielām, piemēram, kaļķakmens. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

5.3.4 Papildu ziņošanas parametri

Nākamajā tabulā ir uzskaitīta papildinformācija, kas operatoram būtu jāsniedz kopā ar datiem par iegultajām emisijām savā emisiju datu paziņojumā jums, importētājam.

5-3. tabula. Cementa nozares papildu parametri, kas jāiekļauj OIM ziņojumā

Apkopoto preču kategorija	Ziņošanas parametrs
Kalcinēts māls ³⁰	– Vai māls ir vai nav kalcinēts.
Cementa klinkers	– Nav.
Cements	– Cementa klinkera saturs, izteikts procentos.
Aluminātcements	– Nav.

Šie papildu parametri atkarīgi no ražotajām precēm. Piemēram, attiecībā uz importētu cementu ir jāpaziņo kopējais klinkera saturs.

Jums būs jāiekļauj savā OIM ziņojumā papildu elementi, ja galīgā prece tiek importēta ES saskaņā ar OIM.

³⁰ Jāņem vērā, ka māliem ar KN kodu 2507 00 80, kas nav kalcinēti, piešķirtās iegultās emisijas ir nulle. Tās tik un tā ir jāpaziņo, taču nav nepieciešams iegūt papildu informāciju no māla ražotāja.

Jāņem vērā, ka māli ar KN kodu 2507 00 80, kas nav kalcinēti (kam piešķirtās iegultās emisijas ir nulle), tik un tā ir jāpaziņo, taču nav nepieciešams iegūt papildu informāciju no māla ražotāja.

5.4 Ķīmisko vielu nozare — Ūdeņradis

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas uz konkrētām nozarēm attiecināmas īstenošanas regulas iedaļas, kas ir būtiskas attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

- II pielikuma 2. iedaļas 1. tabula — Apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana.
- II pielikuma 3. iedaļa — Ražošanas veidi, sistēmas robežas un attiecīgie prekursori, kā norādīts šādās apakšiedaļās: 3.6. — Ūdeņradis.

5.4.1 Ražošanas vienība un iegultās emisijas

ES importētā ūdeņraža daudzums būtu jāizsaka metriskajās tonnās (kā tīrs ūdeņradis). Jums kā ziņojošajam deklarētajam būtu jāreģistrē ES importētā ūdeņraža daudzums.

Rūpniecības nozare	Ķīmiskās vielas — Ūdeņradis
Preču ražošanas vienība	(Metriskās) tonnas tīra ūdeņraža, ko paziņo atsevišķi pa iekārtām vai ražošanas procesiem izcelsmes valstī
Saistītās darbības	Ūdeņraža ražošana ar tvaika riformingu vai ogļūdeņražu daļēju oksidāciju, ūdens elektrolīzi, sārnu metālu hlorīdu elektrolīzi vai nātrija hlorāta ražošanu.
Attiecīgās siltumnīcefekta gāzes	Oglekļa dioksīds (CO ₂)
Tiešās emisijas	CO ₂ e tonnas (metriskās)
Netiešās emisijas	Patērētās elektroenerģijas daudzums (MWh), avots un emisiju faktors, kas izmantots, lai aprēķinātu netiešās emisijas CO ₂ vai CO ₂ e (metriskajās) tonnās. <i>Jāpaziņo atsevišķi pārejas laikā.</i>
Vienība iegultajām emisijām	Tonnas CO ₂ e emisiju uz tonnu preču, ko paziņo atsevišķi par katru preču veidu pa iekārtām izcelsmes valstī

Ūdeņraža nozarē pārejas laikā ir jāņem vērā gan tiešās emisijas, gan netiešās emisijas. Netiešās emisijas ir jāpaziņo atsevišķi³¹. Emisijas būtu jāpaziņo CO₂ ekvivalenta (tCO₂e)

³¹ Jāņem vērā, ka attiecībā uz šo nozari netiešās emisijas paziņo tikai pārejas laikā (nevis galīgajā periodā).

emisiju metriskajās tonnās uz tonnu izlaides. Šis skaitlis būtu jāaprēķina par konkrēto iekārtu vai ražošanas procesu jūsu izcelsmes valstī.

Nākamajās iedaļās ir norādīti ražošanas procesa elementi, kas būtu jāiekļauj monitoringa un ziņošanas vajadzībām.

5.4.2 Aptverto nozares OIM preču definīcija un skaidrojums

Nākamajā tabulā ir uzskaitītas attiecīgās preces, uz kurām attiecas OIM pārejas laiks ūdeņraža rūpniecības nozarē. Apkopoto preču kategorija slejā pa kreisi definē grupas, attiecībā uz kurām monitoringa nolūkos jānosaka kopējie “ražošanas procesi”.

5-4. tabula. OIM preces ķīmisko vielu nozarē — ūdeņradis

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
Ūdeņradis	2804 10 000	Ūdeņradis

Avots: OIM regulas I pielikums; īstenošanas regulas II pielikums.

Ūdeņradi definē kā vienkāršu preci, jo uzskata, kā tā ražošanā izmantotajām izejvielām un kurināmajam iegultās emisijas ir nulle.

Ūdeņradim **nav attiecīgu prekursoru**. Tomēr ūdeņradis pats par sevi var būt attiecīgs prekursors citiem procesiem, kur tas tiek atsevišķi ražots, lai to izmantotu kā ķīmisku izejvielu amonjaka ražošanai vai pārstrādes čuguna vai tieši reducētas dzelzs (TRD) ražošanai.

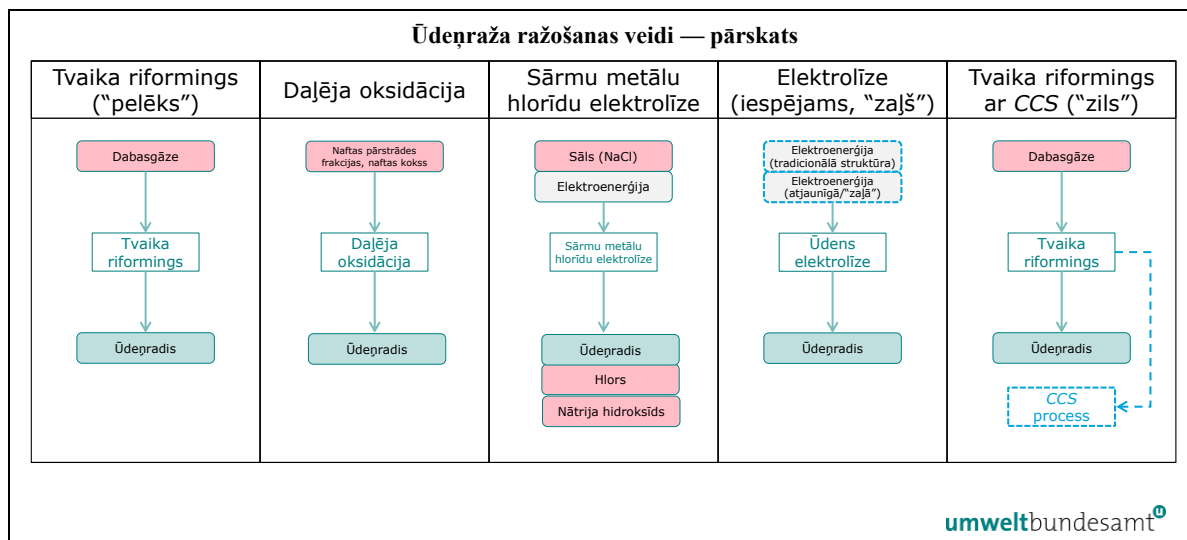
Ūdeņradi ražo, izmantojot vairākus dažādus procesa veidus, kā aprakstīts turpmāk.

5.4.3 Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums

Ūdeņradi var ražot no dažādām izejvielām, tajā skaitā plastmasas atkritumiem, bet pašlaik to iegūst lielākoties no fosilā kurināmā. Ūdeņraža ražošanas vienības parasti ir integrētas lielākos rūpnieciskos procesos, piem., iekārtā, kas ražo amonjaku.

Nākamajā diagrammā ir attēloti dažādie iespējamie ūdeņraža ražošanas veidi.

5-3. attēls. Dažādo ūdeņraža ražošanas veidu sistēmas robežas — pārskats

Sistēmas robežas tiešo emisiju monitoringam attiecībā uz ūdeņradi ietver visus procesus, kas ir tieši vai netieši saistīti ar ūdeņraža ražošanu, un visus kurināmos, ko izmanto ūdeņraža ražošanā.

Jāņem vērā, ka ir iespējami citi ūdeņraža ražošanas veidi, piem., ūdeņradis kā blakusprodukts etilēna ražošanā, taču izvērtē tikai tīra ūdeņraža vai amonjaka ražošanā izmantojamo ūdeņraža un slāpekļa maisījumu ražošanu. Neietver sintēzes gāzes vai ūdeņraža ražošanu rafinētājos vai organisko ķīmisko vielu iekārtās, ja ūdeņradi izmanto tikai šajās ražotnēs un neizmanto OIM regulā uzskaitīto preču ražošanai.

5.4.3.1 Ūdeņradis — ražošanas veids "tvaika riformings"

Izejvielu — dabāsgāzi — šim procesam pārveido par oglekļa dioksīdu un ūdeņradi, veicot primāro un sekundāro tvaika riformingu. Vispārējā reakcija ir ļoti endotermiska, un tehnoloģiskais siltums tiek pievadīts, sadegot dabāsgāzei vai citam gāzveida kurināmajam. Gandrīz viss saražotais oglekļa monoksīds procesā tiek pārveidots par oglekļa dioksīdu.

Tvaika riforminga procesā saražotā oglekļa dioksīda plūsma ir ļoti tīra un tiek atdalīta un uztverta turpmākai izmantošanai, piem., urīnvielas ražošanai. Šā procesa variants ir tvaika riformings ar oglekļa uztveršanu un sekvestrāciju (CCS).

5.4.3.2 Ūdeņradis — ražošanas veids "ogļūdeņražu oksidācija (gazifikācija)"

Ūdeņradis tiek ražots, daļēji oksidējot (gazificējot) ogļūdeņražus, parasti no smagām izejvielām, piemēram, smagās atlikumēļļas vai akmeņoglēm vai pat plastmasas atkritumiem. Gandrīz viss procesā saražotais oglekļa monoksīds tiek pārveidots par oglekļa dioksīdu.

Tiešās emisijas tvaika riforminga un daļējas oksidācijas ražošanas veidos rodas no kurināmā sadegšanas un no procesa materiāliem, ko izmanto dūmgāzu attīrīšanai. Procesā saražotā oglekļa dioksīda plūsma ir ļoti tīra un tiek atdalīta un uztverta turpmākai izmantošanai. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

5.4.3.3 *Ūdeņradis — ražošanas veids “ūdens”*

Ūdens elektrolīze ir autonomš, neintegrēts ražošanas process, kurā saražo ļoti tīru gāzveida ūdeņraža plūsmu. Tiešās oglekļa dioksīda emisijas no šā procesa ir minimālas. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas. Ūdeņradis, kas saražots, izmantojot atjaunīgo elektroenerģiju, var kļūt nozīmīgs nākotnē.

5.4.3.4 *Ūdeņradis — ražošanas veids “sārnu metālu hlorīdu elektrolīze (un hlorātu ražošana)”*

Ūdeņradis rodas kā sālsūdens elektrolīzes blakusprodukts līdztekus vienlaicīgai hlora un nātrija hidroksīda ražošanai. Ir trīs galvenie sārnu metālu hlorīdu procesa paņēmieni: dzīvsudraba šūna, diafragmas šūna un membrānas šūna. Visos trijos šūnu paņēmienos tiek ražots ūdeņradis, kas veidojas šūnas katodā un atstāj šūnu ļoti augstā tīrības pakāpē. Saražotais gāzveida ūdeņradis tiek atdzesēts, izžāvēts un attīrīts no ūdens tvaikiem un citiem piemaisījumiem, tajā skaitā dažos gadījumos no skābekļa, un tad tiek saspiests un uzglabāts vai aizvests prom.

Tiešās emisijas sārnu metālu hlorīdu elektrolīzes ražošanas veidā rodas no kurināmā izmantošanas, kas tieši vai netieši saistīta ar ražošanas procesu, un no dūmgāzu attīrīšanai izmantotajiem procesa materiāliem. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

5.4.4 *Papildu ziņošanas parametri*

Nākamajā tabulā ir uzskaitīta papildinformācija, kas operatoram būtu jāsniedz kopā ar datiem par iegultajām emisijām savā emisiju datu paziņojumā jums, importētājam.

Jums būs jāiekļauj savā OIM ziņojumā papildu elementi, ja galīgā prece tiek importēta ES saskaņā ar OIM.

5-5. tabula. Ķīmisko vielu nozares papildu parametri, ko iekļauj OIM ziņojumā

Apkopoto preču kategorija	Prasība par ziņošanu ceturkšņa ziņojumā
Ūdeņradis	— Nav

Papildu ziņošanas prasības attiecībā uz saražoto ūdeņradi nepiemēro.

5.5 **Mēslošanas līdzekļu nozare**

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas uz konkrētām nozarēm attiecināmas īstenošanas regulas iedaļas, kas ir būtiskas attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

- **II pielikuma 2. iedaļas 1. tabula — Apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana.**

- **II pielikuma 3. iedaļa — Ražošanas veidi, sistēmas robežas un attiecīgie prekursori, kā norādīts šādās apakšiedaļās:** 3.7. — Amonjaks; 3.8. — Slāpekļskābe; 3.9. — Urīnviela; 3.10. — Kombinētie mēslošanas līdzekļi.

5.5.1 Ražošanas vienība un iegultās emisijas

ES importēto deklarēto slāpekli saturošo mēslošanas līdzekļu nozares preču daudzums būtu jāizsaka metriskajās tonnās. Jums kā ziņojošajam deklarētajam būtu jāpaziņo ES importēto OIM preču daudzums.

Rūpniecības nozare	Mēslošanas līdzekļi
Preču ražošanas vienība	Tonnas (metriskās) ³² , ko paziņo atsevišķi par katru nozares preču veidu pa iekārtām vai ražošanas procesiem izcelsmes valstī.
Saistītās darbības	Ķīmisko prekursoru ražošana slāpekļa mēslošanas līdzekļu ražošanai, slāpekļa mēslošanas līdzekļu ražošana ar fizisku sajaukšanu vai ķīmisku reakciju un pārstrāde to galīgajā formā.
Attiecīgās siltumnīcefekta gāzu emisijas	Oglekļa dioksīds (CO ₂) un slāpekļa oksīds (N ₂ O)
Tiešās emisijas	CO ₂ e tonnas (metriskās)
Netiešās emisijas	Patērētās elektroenerģijas daudzums (MWh), avots un emisiju faktors, kas izmantots, lai aprēķinātu netiešās emisijas CO ₂ vai CO ₂ e (metriskajās) tonnās. <i>Jāpaziņo atsevišķi pārejas laikā.</i>
Vienība iegultajām emisijām	Tonnas CO ₂ e emisiju uz tonnu preču, ko paziņo atsevišķi par katru preču veidu pa iekārtām izcelsmes valstī.

Mēslošanas līdzekļu nozarē pārejas laikā ir jāņem vērā gan tiešās emisijas, gan netiešās emisijas. Netiešās emisijas ir jāpaziņo atsevišķi. Emisijas būtu jāpaziņo CO₂ ekvivalenta (tCO₂e) emisiju metriskajās tonnās uz tonnu izlaides. Šis skaitlis būtu jāaprēķina par konkrēto iekārtu vai ražošanas procesu izcelsmes valstī.

Nākamajās iedaļās ir norādīti ražošanas procesa elementi, kas būtu jāiekļauj monitoringa un ziņošanas vajadzībām.

³² Attiecībā uz konkrētām precēm importētais daudzums ir jāpārreķina standarta tonnās, ko vēlāk izmanto OIM pienākuma aprēķināšanai. Piemēram, attiecībā uz slāpekļskābi, amonjaka ūdens šķīdumiem un slāpekli saturošiem mēslošanas līdzekļiem būs skaidri jānorāda atsaucē koncentrācija / slāpekļa saturs (un slāpekļa forma).

5.5.2 Aptverta nozares OIM preču definīcija un skaidrojums

Nākamajā tabulā ir uzskaitītas attiecīgās preces, uz kurām attiecas OIM pārejas laiks mēslošanas līdzekļu rūpniecības nozarē. Apkopoto preču kategorija slejā pa kreisi definē grupas, attiecībā uz kurām monitoringa nolūkos jānosaka kopējie “ražošanas procesi”.

5-6. tabula. OIM preces mēslošanas līdzekļu nozarē

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
Slāpekļskābe	2808 00 00	Slāpekļskābe; sulfoslāpekļskābes
Urīnviela	3102 10	Urīnviela, arī ūdens šķīdumā
Amonjaks	2814	Bezūdens amonjaks vai amonjaka ūdens šķīdums
Kombinētie mēslošanas līdzekļi	2834 21 00, 3102, 3105 – Izņemot 3102 10 (Urīnviela) un 3105 60 00	2834 21 00 — Kālija nitrāti 3102 — Minerālie vai ķīmiskie slāpekļa mēslošanas līdzekļi – Izņemot 3102 10 (Urīnviela) 3105 — Minerālie vai ķīmiskie mēslojumi, kas satur divus vai trīs barojošus elementus: slāpekli, fosforu un kāliju; citi mēslošanas līdzekļi – Izņemot: 3105 60 00 — Minerālie vai ķīmiskie mēslošanas līdzekļi, kas satur divus mēslojuma elementus: fosforu un kāliju ³³

Avots: OIM regulas I pielikums; īstenošanas regulas II pielikums.

Iepriekšējā tabulā uzskaitītās apkopoto preču kategorijas ietver gan gatavos slāpekļa mēslošanas līdzekļu izstrādājumus, gan attiecīgās ķīmisko prekursoru preces (starpproduktus), ko patērē slāpekļa mēslošanas līdzekļu ražošanā.

Vērā ņem tikai tos ielaides materiālus, kuri uzskaitīti kā attiecīgie prekursori, kas ir būtiski ražošanas procesa sistēmas robežām, kā norādīts īstenošanas regulā, un ko ražo izmantošanai ķīmisko mēslošanas līdzekļu ražošanā³⁴. Nākamajā 5-7. tabula. tabulā ir uzskaitīti iespējamie prekursori pa apkopoto preču kategorijām un ražošanas veidiem.

³³ Būtiskas iegultās emisijas ir tikai slāpekli (N) saturošiem mēslošanas līdzekļiem, tāpēc to prekursori ir iekļauti OIM.

³⁴ Aptuveni 80 % no visa saražotā amonjaka izmanto kā ķīmisko prekursoru mēslošanas līdzekļu ražošanai, un aptuveni 97 % slāpekļa mēslošanas līdzekļu iegūst no amonjaka.

5-7. tabula. Apkopoto preču kategorijas, to ražošanas veidi un iespējamie attiecīgie prekursori

Apkopoto preču kategorija	Attiecīgie prekursori
<i>Ražošanas veids</i>	
Amonjaks <i>Hābera–Boša process ar tvaika riformingu</i> <i>Hābera–Boša process ar gazifikāciju</i>	Ūdeņradis, ja to ražo atsevišķi izmantošanai procesā ³⁵ .
Slāpekļskābe	Amonjaks (kā 100 % amonjaks).
Urīnviela	Amonjaks (kā 100 % amonjaks).
Kombinētie mēslošanas līdzekļi	Ja izmanto procesā: amonjaks (kā 100 % amonjaks), slāpekļskābe (kā 100 % slāpekļskābe), urīnviela, kombinētie mēslošanas līdzekļi (jo īpaši sāļi, kas satur amonjaku vai nitrātu).

Kombinēto mēslošanas līdzekļu ražošanai ne visi prekursori būs piemērojami katrā gadījumā. Arī kombinētu mēslošanas līdzekļu pašu par sevi var izmantot kā prekursoru savā kategorijā atkarībā no vajadzīgā kombinētā mēslošanas līdzekļa galīgā sastāva.

Galīgās slāpekļa ķīmisko mēslošanas līdzekļu preces, ko ražo no attiecīgajiem prekursoriem (vairumā integrētās ražotnēs), definē kā kompleksas preces, jo tās ietver iegultās emisijas no attiecīgajām prekursoru precēm.

Mēslošanas līdzekļu nozares preces ražo, izmantojot vairākus dažādus procesa veidus, kā aprakstīts turpmāk.

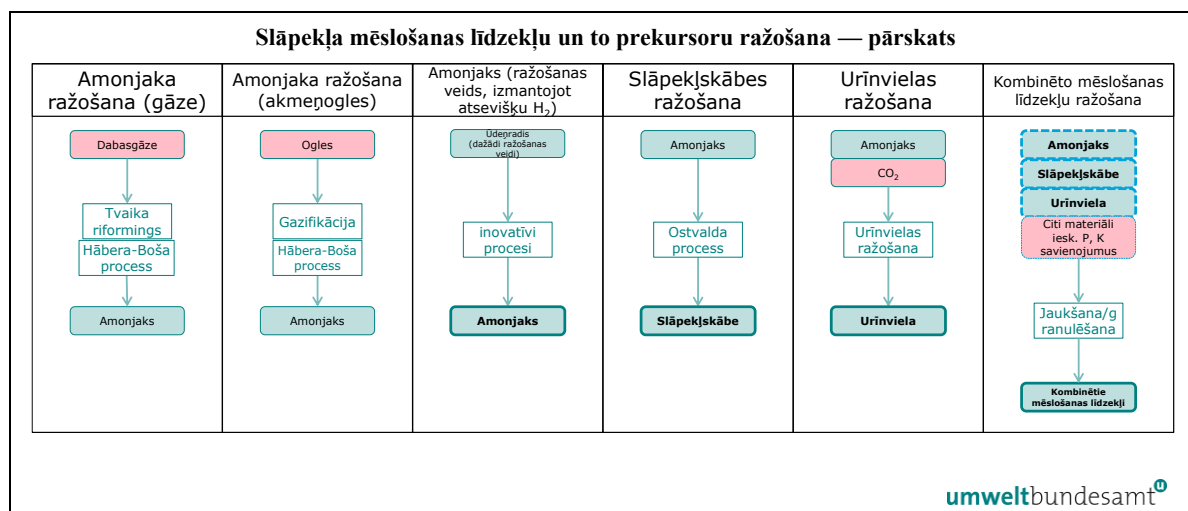
5.5.3 *Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums*

Sistēmas robežas ķīmiskajiem prekursoriem un mēslošanas līdzekļiem ir atšķirīgas, un noteiktos apstākļos tās var apvienot, lai iekļautu visus procesus, kas tieši vai netieši saistīti ar šo preču ražošanas procesiem, ieskaitot ielaides darbības procesā un izlaides darbības no procesa.

Nākamajā 5-4. attēls. attēlā ir sniegts pārskats par dažādajiem procesiem un procesu veidiem slāpekļa mēslošanas līdzekļu un to attiecīgo prekursoru ražošanai.

³⁵ Ja procesam pievieno ūdeņradi no citiem ražošanas veidiem, uzskatāms, ka tas ir prekursors, kam ir savas iegultās emisijas.

5-4. attēls. Sistēmas robežas un vērtības ķēde slāpekļa mēslošanas līdzekļu un to prekursoru ražošanai — pārskats

Urīnvielu izmanto par prekursoru kombinēto mēslošanas līdzekļu ražošanā, bet to var arī izmantot kā parasto mēslošanas līdzekli pašu par sevi tā augstā slāpekļa satura dēļ.

Kombinētie mēslošanas līdzekļi ietver visu veidu slāpekli (N) saturošus mēslošanas līdzekļus, tajā skaitā amonija nitrāta, kalcija-amonija nitrāta, amonija sulfāta, amonija fosfātu, urīnvielas un amonija nitrāta šķīdumu, kā arī slāpekļa-fosfora (NP), slāpekļa-kālija (NK) un slāpekļa-fosfora-kālija (NPK) mēslošanas līdzekļus.

5.5.3.1 Amonjaka ražošanas process

Amonjaku sintezē no slāpekļa un ūdeņraža, izmantojot Hābera-Boša procesu. Ūdeņradi šim procesam iegūst vienā no diviem veidiem — veicot dabaspāzes (vai biogāzes) tvaika reformingu vai smagāku ogļūdeņražu, piemēram, akmeņogļu vai smagās degvielas, daļēju oksidāciju (gazifikāciju). Izmantojot tvaika reformingu, gāze tiek pārveidota par ūdeņradi un oglekļa dioksīdu (veicot primāro un sekundāro tvaika reformingu). Vispārējā reakcija ir ļoti endotermiska, un tehnoloģiskais siltums tiek pievadīts, sadegot dabaspāzei vai citam gāzveida kurināmajam. Izmantojot daļēju oksidāciju (gazifikāciju), tiek saražota ūdeņradi saturoša sintēzes gāze, kas ir jāattīra, pirms to var izmantot nākamajam ražošanas posmam. Tad sintezē amonjaku no ūdeņraža, kas saražots jebkurā no ražošanas veidiem, un no slāpekļa, kas iegūts no gaisa, augstā temperatūrā un spiedienā katalizatora klātbūtnē. Gandrīz viss tvaika reformingā vai gazifikācijā saražotais oglekļa monoksīds tiek pārveidots par oglekļa dioksīdu.

Ja procesā izmanto ūdeņradi, ko saražo atsevišķi (t. i., izmantojot atšķirīgu ražošanas procesu), to uzskata par prekursoru ar savām iegultajām tiešajām un netiešajām emisijām.

Tiešās emisijas abos ražošanas veidos rodas no kurināmā sadegšanas, no kurināmā kā procesa ķīmiskās izejvielas izmantošanas vai no procesa materiāliem, ko izmanto dūmgāzu attīrīšanai. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

Jāņem vērā, ka amonjaku paziņo kā 100 % amonjaku neatkarīgi no tā, vai tas ir amonjaka ūdens šķīdums vai bezūdens amonjaks.

Tāpat jāņem vērā, ka oglekļa dioksīda tvaiks no amonjaka ražošanas ir ar augstu tīrības pakāpi un ka noteiktos apstākļos to var atdalīt, uztvert un pārnest uz citu vietu citiem izmantojumiem, piem., urīnvielas ražošanai.

5.5.3.2 *Slāpekļskābes (un sulfoslāpekļskābes) ražošanas process*

Slāpekļskābi pārsvarā ražo, oksidējot amonjaku, izmantojot Ostvalda procesu. Amonjaku vispirms oksidē katalizatora klātbūtnē, lai iegūtu slāpekļa oksīdu, ko pēc tam tālāk oksidē par slāpekļa dioksīdu, un tad seko absorbcija ūdenī absorbcijas tornī, lai iegūtu slāpekļskābi. Reakcija ir eksotermiska, un siltumu un jaudu var reģenerēt atpakaļ procesā.

Amonjaks (kā 100 % amonjaks) ir attiecīgais prekursors ar savām iegultajām tiešajām un netiešajām emisijām.

Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā sadegšanas, no dūmgāzu attīrīšanai izmantotajiem materiāliem un no N₂O emisijām ražošanas procesā (N₂O emisijas no sadegšanas neiekļauj). Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

Jāņem vērā, ka saražoto slāpekļskābi paziņo kā 100 % slāpekļskābi.

5.5.3.3 *Urīnvielas ražošanas process*

Urīnvielu sintezē, reaģējot kopā amonjaku un oglekļa dioksīdu augstā spiedienā, lai iegūtu amonija karbamātu, ko tad dehidrē, lai iegūtu urīnvielu.

Amonjaks (kā 100 % amonjaks) ir attiecīgais prekursors ar savām iegultajām tiešajām un netiešajām emisijām.

Šajā procesā patērēto amonjaku un CO₂ parasti piegādā no citiem ražošanas procesiem tajā pašā ražotnē.

5.5.3.4 *Kombinēto mēslošanas līdzekļu ražošanas process*

Visu veidu slāpekli saturošu kombinēto mēslošanas līdzekļu (jo īpaši amonija sāļu un NP, NK un NPK) ražošanā ir iekļauts plašs darbību klāsts, piemēram, sajaukšana, neitralizācija³⁶, daļiņu formēšana (piemēram, izmantojot granulēšanu vai cietināšanu), neatkarīgi no tā, vai tiek veikta tikai fiziska sajaukšana vai ķīmiska reakcija.

Attiecīgie prekursori kombinēto mēslošanas līdzekļu ražošanai ir amonjaks (kā 100 % amonjaks), slāpekļskābe (kā 100 % slāpekļskābe), urīnviela un citi kombinētie mēslošanas līdzekļi (jo īpaši amoniju vai nitrātu saturoši sāļi), ja tos izmanto procesā.

Tiešās emisijas rodas no procesā izmantotā fosilā kurināmā sadegšanas (piemēram, žāvētājiem, ielaides materiālu karsēšanai) vai no procesa materiāliem, ko izmanto dūmgāzu attīrīšanai. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

³⁶ Slāpekli saturošus ķīmiskos mēslošanas līdzekļus ražo, neitralizējot skābi ar amonjaku, lai iegūtu atbilstošo amonija sāli. Šādā veidā saražotie mēslošanas līdzekļi ietver amonija nitrātu, kalcija-amonija nitrātu, amonija sulfātu, amonija fosfātus, urīnvielas un amonija nitrātu.

5.5.4 Papildu ziņošanas parametri

Nākamajā tabulā ir uzskaitīta papildinformācija, kas operatoram būtu jāsniedz kopā ar datiem par iegultajām emisijām savā emisiju datu paziņojumā jums, importētājam.

5-8. tabula. Mēslošanas līdzekļu nozares papildu parametri, ko iekļauj OIM ziņojumā

Apkopoto preču kategorija	Prasība par ziņošanu ceturkšņa ziņojumā
Amonjaks ³⁷	– Koncentrācija, ja šķīdums ūdenī.
Slāpekļskābe ³⁸	– Koncentrācija (masas %).
Urīnviela	- Tīrība (masas % ietvertās urīnvielas, % ietvertā N).
Kombinētie mēslošanas līdzekļi ^{39,40}	Dažādu slāpekļa formu saturs kombinētos mēslošanas līdzekļos: - N saturs kā amonijs (NH_4^+); - N saturs kā nitrāts (NO_3^-); - N saturs kā urīnviela; - N saturs citās (organiskās) formās.

Šie papildu parametri būtu jāpaziņo, ja tie ir būtiski attiecībā uz ražotajām precēm. Jums būs jāiekļauj savā OIM ziņojumā papildu elementi, ja galīgā prece tiek importēta ES saskaņā ar OIM.

5.6 Dzelzs un tērauda nozare

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas uz konkrētām nozarēm attiecināmas īstenošanas regulas iedaļas, kas ir būtiskas attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

- II pielikuma 2. iedaļas 1. tabula — Apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana.
- II pielikuma 3. iedaļa — Ražošanas veidi, sistēmas robežas un attiecīgie prekursori, kā norādīts šādās apakšiedaļās: 3.11. — Aglomerēta rūda; 3.12. — Feromangāns, ferohroms, feroniķelis; 3.13. — Pārstrādes čuguns; 3.14. — TRD; 3.15. — Neapstrādāts tērauds; 3.16. — Dzelzs vai tērauda izstrādājumi.

³⁷ Amonjaka ūdens šķīdumu un bezūdens amonjaku paziņo kopā kā 100 % amonjaku.

³⁸ Veic saražotās slāpekļskābes apjoma monitoringu un paziņo kā 100 % slāpekļskābi.

³⁹ Dažādu galaproduktā ietilpstošo slāpekļa savienojumu daudzums būtu jāreģistrē saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1009, ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1009, ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus.
Sk.: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/2023-03-16>.

5.6.1 *Ražošanas vienība un iegultās emisijas*

ES importēto deklarēto dzelzs un tērauda nozares preču daudzums būtu jāizsaka metriskajās tonnās. Jums kā ziņojošajam deklarētājam būtu jāpaziņo ES importēto OIM preču daudzums.

Rūpniecības nozare	Dzelzs un tērauds
Preču ražošanas vienība	Tonnas (metriskās), ko paziņo atsevišķi par katru nozares preču veidu pa iekārtām vai ražošanas procesiem izcelsmes valstī.
Saistītās darbības	Dzelzs vai tērauda, vai ferosakausējumu ražošana, kausēšana vai attīrīšana; tērauda pusfabrikātu un tērauda pamatizstrādājumu ražošana.
Attiecīgās siltumnīcefekta gāzes	Oglekļa dioksīds (CO ₂)
Tiešās emisijas	CO ₂ e tonnas (metriskās)
Netiešās emisijas	Patērētās elektroenerģijas daudzums (MWh), avots un emisiju faktors, kas izmantots, lai aprēķinātu netiešās emisijas CO ₂ vai CO ₂ e (metriskajās) tonnās. <i>Jāpaziņo atsevišķi pārejas laikā.</i>
Vienība iegultajām emisijām	Tonnas CO ₂ e emisiju uz tonnu preču, ko paziņo atsevišķi par katru preču veidu pa iekārtām izcelsmes valstī.

Dzelzs un tērauda nozarē pārejas laikā ir jāņem vērā gan tiešās emisijas, gan netiešās emisijas. Netiešās emisijas ir jāpaziņo atsevišķi⁴¹. Emisijas būtu jāpaziņo CO₂ ekvivalenta (tCO₂e) emisiju metriskajās tonnās uz tonnu izlaides. Šis skaitlis būtu jāaprēķina par konkrēto iekārtu vai ražošanas procesu izcelsmes valstī.

Nākamajās iedaļās ir norādīti ražošanas procesa elementi, kas būtu jāiekļauj monitoringa un ziņošanas vajadzībām.

5.6.2 *Aptverta nozares OIM preču definīcija un skaidrojums*

Nākamajā tabulā ir uzskaitītas attiecīgās preces, uz kurām attiecas OIM pārejas laiks dzelzs un tērauda rūpniecības nozarē. Apkopoto preču kategorija slejā pa kreisi definē grupas, attiecībā uz kurām monitoringa nolūkos jānosaka kopējie “ražošanas procesi”.

⁴¹ Jāņem vērā, ka attiecībā uz šo nozari netiešās emisijas paziņo tikai pārejas laikā (nevis galīgajā periodā).

5-9. tabula. OIM preces dzelzs un tērauda nozarē

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
Aglomerēta rūda ⁴²	2601 12 00	Aglomerētas dzelzsrūdas un koncentrāti, izņemot apdedzināto dzelzs pirītu
Pārstrādes čuguns	7201	Pārstrādes čuguns un spoguļčuguns ⁴³ lietņos, bluķos un citās pirmformās
	7205 ⁴⁴	Šeit var būt ietverti daži produkti ar kodu 7205 (pārstrādes čuguna, spoguļčuguna, dzelzs vai tērauda granulas un pulveris)
Ferosakausējumi: FeMn	7202 1	Feromangāns (FeMn)
Ferosakausējumi: FeCr	7202 4	Ferohroms (FeCr)
Ferosakausējumi: FeNi	7202 6	Feroniķelis (FeNi)
TRD	7203	Dzelzsrūdas tiešās reducēšanas feroprodukti un pārējie porainie feroprodukti gabalos, saspiesti bumbiņās vai līdzīgās formās.
Neapstrādāts tērauds	7206, 7207, 7218 un 7224	7206 — Dzelzs un nelegētais tērauds, lietņos vai citās pirmformās (izņemot dzelzi, kas minēta pozīcijā 7203)
		7207 — Dzelzs vai nelegētā tērauda pusfabrikāti
		7218 — Nerūsējošais tērauds lietņos vai citās pirmformās; nerūsējošā tērauda pusfabrikāti
		7224 — Citāds legētais tērauds lietņos vai citās pirmformās; pārējo legēto tēraudu pusfabrikāti
Dzelzs vai tērauda izstrādājumi ⁴⁵	Ietver: 7205, 7208–7217, 7219–7223, 7225–7229, 7301–7311, 7318 un 7326	7205 — Pārstrādes čuguna, spoguļčuguna, dzelzs vai tērauda granulas un pulveris (ja nav ietverts pārstrādes čuguna kategorijā)

⁴² Šajā apkopoto preču kategorijā ietilpst visu veidu dzelzsrūdas granulu ražošana (granulu pārdošanai, kā arī tiešai izmantošanai pašā iekārtā) un aglomerāta ražošana.

⁴³ Pārstrādes čuguns, kas satur feromangānu.

⁴⁴ Tikai daži izstrādājumi ar šo KN kodu ir kvalificējami par “pārstrādes čugunu”, savukārt citas preces ar šo kodu klasificē kā “dzelzs vai tērauda izstrādājumi”.

⁴⁵ Šī apkopoto preču kategorija ietver pusfabrikātus un gatavos izstrādājumus.

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
		7208 — Plakani dzelzs vai nelegētā tērauda velmējumi ar platumu 600 mm vai vairāk, karsti velmēti, neplakēti, bez elektrolītiska vai cita pārklājuma
		7209 — Plakani dzelzs vai nelegētā tērauda velmējumi ar platumu 600 mm vai vairāk, auksti velmēti (presēti aukstā stāvoklī), neplakēti, bez galvaniska vai cita pārklājuma
		7210 — Plakani dzelzs un nelegētā tērauda velmējumi ar platumu 600 mm vai vairāk, plakēti, ar elektrolītisku vai citu pārklājumu
		7211 — Plakani dzelzs un nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm, neplakēti, bez elektrolītiska vai cita pārklājuma
		7212 — Plakani dzelzs un nelegētā tērauda velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm, plakēti, ar elektrolītisku vai citu pārklājumu
		7213 — Stieņi, karsti velmēti, brīvi tītos saišķos, no dzelzs vai nelegētā tērauda
		7214 — Citādi dzelzs un nelegētā tērauda stieņi, bez turpmākas apstrādes pēc kalšanas, karstās velmēšanas, karstās stiepšanas vai karstās presēšanas, taču ieskaitot pēc velmēšanas liektus stieņus
		7215 — Pārējie dzelzs un nelegētā tērauda stieņi
		7216 — Dzelzs vai nelegētā tērauda leņķi, fasonprofili un speciālie profili
		7217 — Dzelzs vai nelegētā tērauda stieples
		7219 — Plakani nerūsējošā tērauda velmējumi ar platumu 600 mm vai vairāk
		7220 — Plakani nerūsējošā tērauda velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm
		7221 — Nerūsējošā tērauda stieņi, karsti velmēti, brīvi tītos saišķos
		7222 — Citi nerūsējošā tērauda stieņi; nerūsējošā tērauda leņķi, fasonprofili un speciālie profili

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
		7223 — Nerūsējošā tērauda stieples
		7225 — Plakani citādu leģēto tēraudu velmējumi ar platumu 600 mm vai vairāk
		7226 — Plakani pārējo leģēto tēraudu velmējumi, ar platumu mazāk nekā 600 mm
		7227 — Karsti velmēti citu leģēto tēraudu stieņi brīvi tītos saišķos
		7228 — Citu leģēto tēraudu stieņi; citu leģēto tēraudu leņķi, fasonprofili un speciālie profili; leģētā un neleģētā tērauda dobi stieņi urbšanai
		7229 — Citu leģēto tēraudu stieples
		7301 — Dzelzs vai tērauda rievkonstrukcijas, urbtas vai neurbtas, perforētas vai neperforētas, monolītas vai izgatavotas no saliktiem elementiem; no dzelzs vai tērauda metināti leņķi, fasonprofili un speciālie profili
		7302 — Dzelzs vai tērauda izstrādājumi dzelzceļiem un tramvaju ceļiem: sliedes, pretsliedes un zobainās sliedes, pārmiju sliedes, sliežu mezgla krusteņi, pārmiju stieņi un citādi šķērssavienojumi, gulšņi, uzliktņi, paliktņi, ķīļi, balstpaliktņi, sliežu āķskrūves, atbalsta plāksnes un savilktni un citas detaļas sliežu savienošanai un nostiprināšanai
		7303 — Caurules, caurulītes un dobie profili, no čuguna
		7304 — Dzelzs (izņemot čugunu) vai tērauda bezšuvju caurules, caurulītes un dobie profili
		7305 — Citas dzelzs vai tērauda caurules un caurulītes (piemēram, metinātas, kniedētas vai tamlīdzīgi sastiprinātas) ar apaļu šķērsriezumu, kura ārējais diametrs pārsniedz 406,4 mm
		7306 — Citādi dzelzs vai tērauda cauruļvadi, caurules, caurulītes un dobie profili (piemēram, ar vaļējo šuvi vai metināti, kniedēti vai citādi sastiprināti)
		7307 — Dzelzs vai tērauda piederumi caurulēm vai caurulītēm (piemēram, savienojumi, līkumi, uznavas)

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
		7308 — Metālkonstrukcijas (izņemot pozīcijā 9406 iekļautās saliekamās būvkonstrukcijas) un to daļas (piemēram, tiltus un to sekcijas, slūžu vārtus, torņus, režģu konstrukcijas, jumtus, jumta konstrukcijas, durvis un logus un to rāmjus, durvju sliekšņus, slēģus, balustrādes, balstus un kolonnas) no dzelzs vai tērauda; dzelzs vai tērauda plāksnes, stieņi, leņķi, profili, fasonprofili, caurules un tamlīdzīgi izstrādājumi, kas sagatavoti izmantošanai konstrukcijās
		7309 — Dzelzs vai tērauda tvertnes, cisternas, rezervuāri un tamlīdzīgas tilpnes jebkuru materiālu (izņemot saspiestu un sašķidrinātu gāzi) glabāšanai, ar ietilpību vairāk nekā 300 l, ar apšuvumu vai siltumizolāciju vai bez tās, bez mehāniskā vai siltumtehnikā aprīkojuma
		7310 — Dzelzs vai tērauda cisternas, mucas, cilindri, kannas, kastes un tamlīdzīgas tilpnes jebkura materiāla (izņemot saspiestu un sašķidrinātu gāzi) glabāšanai, ar ietilpību ne vairāk kā 300 l, ar apšuvumu vai bez tā, ar siltumizolāciju vai bez tās, bez mehāniskā vai siltumtehnikā aprīkojuma
		7311 — Dzelzs vai tērauda tilpnes saspiestai vai sašķidrinātai gāzei
		7318 — Dzelzs vai tērauda skrūves, bultskrūves, uzgriežņi, kokskrūves, ieskrūvējamie āķi, kniedes, ierievji, šķelttapas, paplākšņi (ieskaitot atspērplāksnes) un tamlīdzīgi izstrādājumi
		7326 — Citādi dzelzs vai tērauda izstrādājumi

Avots: OIM regulas I pielikums; īstenošanas regulas II pielikums.

Iepriekšējā tabulā uzskaitītās apkopoto preču kategorijas ietver gan gatavos izstrādājumus, gan prekursoru preces (starpproduktus), ko patērē dzelzs vai tērauda izstrādājumu ražošanā.

Vērā ņem tikai tos ielaides materiālus, kuri uzskaitīti kā attiecīgie prekursori, kas ir būtiski ražošanas procesa sistēmas robežām, kā norādīts īstenošanas regulā. Nākamajā 5-10. tabulā ir uzskaitīti iespējamie prekursori pa apkopoto preču kategorijām un ražošanas veidiem.

5-10. tabula. Apkopoto preču kategorijas, to ražošanas veidi un iespējamie attiecīgie prekursori

Apkopoto preču kategorija <i>Ražošanas veids</i>	Attiecīgie prekursori
Aglomerēta rūda	Nav
Ferosakausējumi (FeMn, FeCr, FeNi)	Aglomerēta rūda, ja to izmanto procesā.
Pārstrādes čuguns <i>Domna</i> <i>Reducēšana kausējot</i>	Ūdeņradis, aglomerēta rūda, ferosakausējumi, pārstrādes čuguns / TRD (pēdējo minēto iekļauj, ja to iegūst no citām iekārtām vai ražošanas procesiem un izmanto procesā).
TRD (tieši reducēta dzelzs)	Ūdeņradis, aglomerēta rūda, ferosakausējumi, pārstrādes čuguns / TRD (pēdējo minēto iekļauj, ja to iegūst no citām iekārtām vai ražošanas procesiem un izmanto procesā).
Neapstrādāts tērauds <i>Tērauda ražošana un liešana ar skābekļa konvertoru</i> <i>Elektriskā loka krāsns</i>	Ferosakausējumi, pārstrādes čuguns, TRD, neapstrādāts tērauds (pēdējo minēto iekļauj, ja to iegūst no citām iekārtām vai ražošanas procesiem un izmanto procesā).
Dzelzs vai tērauda izstrādājumi	Ferosakausējumi, pārstrādes čuguns, TRD, neapstrādāts tērauds, dzelzs vai tērauda izstrādājumi (ja tos izmanto procesā).

Ne visi prekursori būs piemērojami katrā gadījumā. Piemēram, ūdeņradis var kļūt būtisks tikai nākotnē.

Īpaši jāņem vērā, ka dažos gadījumos apkopoto preču kategorija var būt prekursors savai kategorijai. Vislabāk to var izskaidrot ar piemēru.

Piemērs. Ja iekārta ražo skrūves un uzgriežņus no tērauda stieņiem, tad stieņi ir prekursors, bet gan stieņus, gan skrūves un uzgriežņus iekļauj tajā pašā apkopoto preču kategorijā.

Skrūvju un uzgriežņu iegultās emisijas veidos ražošanas procesa emisijas (karstums, ko pielieto, lai stieņus varētu apstrādāt un gala izstrādājuma atkvēlināšanai) un tērauda stieņu iegultās emisijas. Jāņem vērā, ka tas ir svarīgi, jo prekursoru stieņu masa un gala izstrādājumu — skrūvju un uzgriežņu — masa nebūs vienāda; ja, piem., 20 % sākotnējās masas tiek nogriezti (un utilizēti kā lūžņi), 80 t gala izstrādājuma ir vajadzīgas 100 t prekursora.

Dažu veidu dzelzs un tērauda izstrādājumi ir izslēgti no OIM darbības jomas. Konkrētāk, tie ietver noteiktu veidu citus ferosakausējumus ar KN 7202⁴⁶ un KN 7204 — dzelzs atkritumi un lūžņi.

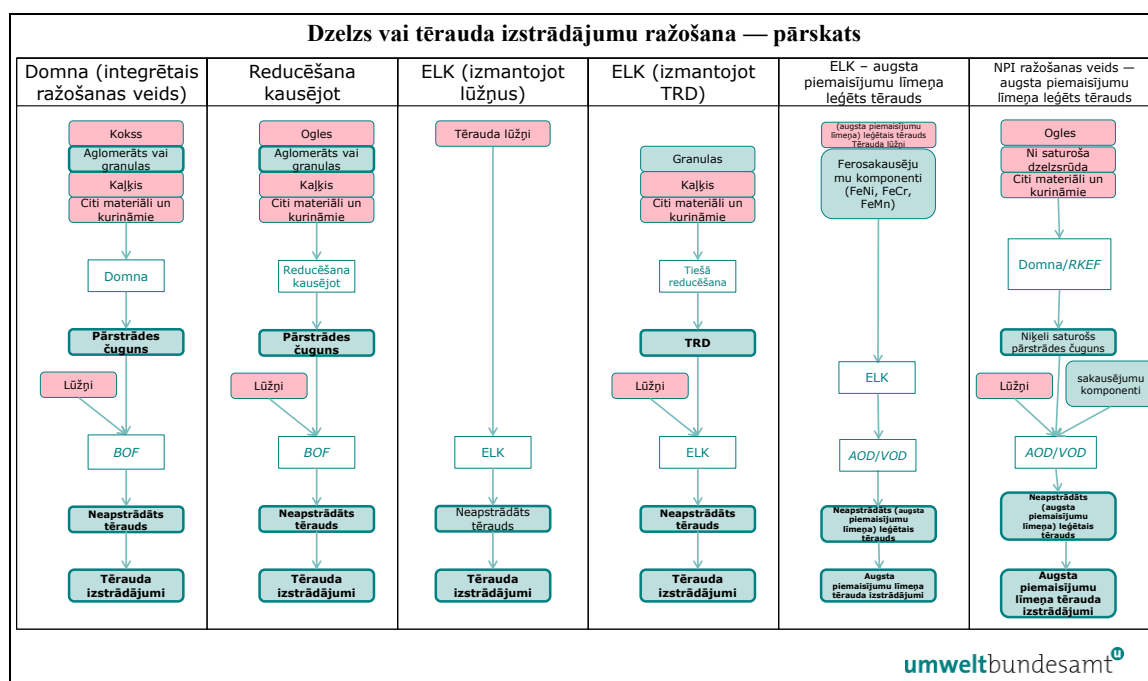
Dzelzs un tērauda nozares preces ražo, izmantojot vairākus dažādus procesa veidus, kā aprakstīts turpmāk.

5.6.3 Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un aptvertās emisijas

Sistēmas robežas prekursoriem un dzelzs un tērauda gatavajiem izstrādājumiem ir atšķirīgas, un noteiktos apstākļos tās var apvienot, lai iekļautu visus procesus, kas tieši vai netieši saistīti ar šo preču ražošanas procesiem, ieskaitot ielaides darbības procesā un izlaides darbības no procesa.

Nākamajā diagrammā ir attēloti dažādie iespējamie dzelzs un tērauda izstrādājumu ražošanas veidi.

5-5. attēls. Sistēmas robežas un vērtības ķēde dzelzs vai tērauda izstrādājumu ražošanai

Prekursorus un gatavos izstrādājumus ražo, izmantojot vairākus dažādus procesa veidus, kā aprakstīts turpmākajās iedaļās.

5.6.3.1 Aglomerētas rūdas ražošanas process

Šajā apkopotu preču kategorijā ietilpst visu veidu dzelzsrūdas granulā ražošana (granulu pārdošanai, kā arī tiešai izmantošanai pašā iekārtā) un aglomerāta ražošana. Granulēšana un aglomerēšana ir savstarpēji papildinoši procesa veidi dzelzs oksīda izejvielu sagatavošanai un aglomerēšanai, lai tās izmantotu dzelzs un tērauda izgatavošanai. Granulēšanas procesā dzelzs oksīda izejvielas tiek samaltas un sajauktas ar piedevām, lai

⁴⁶ Citi ferosakausējumi, uz kuriem neattiecas OIM darbības joma, ir ferosilīcijs, ferosilīcijmangāns, ferosilīcijhroms, feromolibdēns, ferovolfams un ferosilīcijvolframs, u. c.

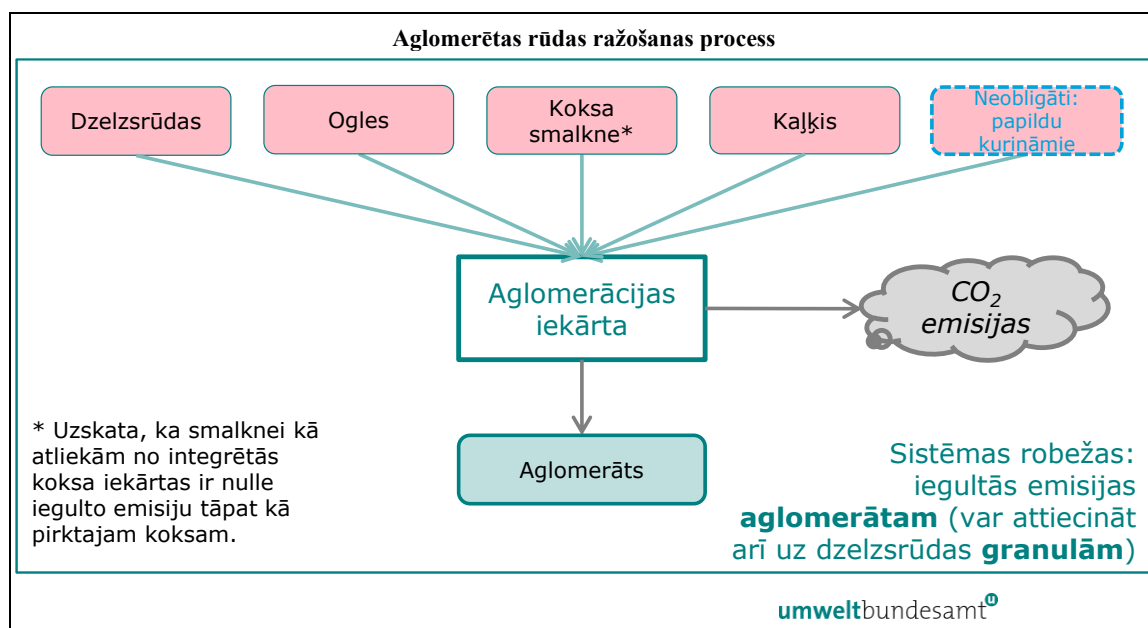
veidotu granulas, ko pēc tam termiski apstrādā. Aglomerētās rūdas ražošanā dzelzs izejvielu materiāli tiek sajaukti ar koksa smalkni un citām piedevām, pirms maisījums tiek saķepināts krāsnī, iegūstot porainu materiālu, kas ir līdzīgs klinkeram, sauktu par “aglomerātu”. Aglomerātu parasti ražo un izmanto tēraudlietuvēs. Granulas var tikt ražotas tēraudlietuvēs vai attālināti ieguves vietās.

Šim ražošanas procesam nav attiecīgu prekursoru.

Jāņem vērā, ka šajā ražošanas procesā var ietilpt arī no dzelzsrūdām ražotas ferosakausējumu granulas un aglomerāts (KN kods 2601 12 00).

5-6. attēls. attēlā ir parādītas sistēmas robežas aglomerāta vai dzelzsrūdas granulu iegultās emisijas.

5-6. attēls. Aglomerētās rūdas ražošanas procesa sistēmas robežas

Tiešās emisijas rodas no kurināmā, tajā skaitā koksa, sadedzināšanas un atlikumgāzēm (tieši no procesa vai netieši no citiem atlikumgāzu avotiem tēraudlietuvē). Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas.

5.6.3.2 Ferosakausējumu (FeMn, FeCr un FeNi) ražošanas procesi

Šis process ietver sakausējumu — feromangāna (FeMn), ferohroma (FeCr) un feroniķeļa (FeNi), ko identificē ar KN kodiem 7202 1, 7202 4 un 7202 6 — ražošanu. Šeit neietilpst citi dzelzs materiāli, kuros ir būtisks sakausējuma saturs, piemēram, spoguļčuguns (sk. 5.6.3.3. apakšsadaļu). Tomēr niķeli saturošs pārstrādes čuguns (NPI) ietilpst, ja niķeļa

saturs ir lielāks par 10 %; citos gadījumos, ja šis saturs ir mazāks par 10 %, *NPI* ietilpst kategorijā “Pārstrādes čuguns — ražošanas veids, izmantojot domnas”.

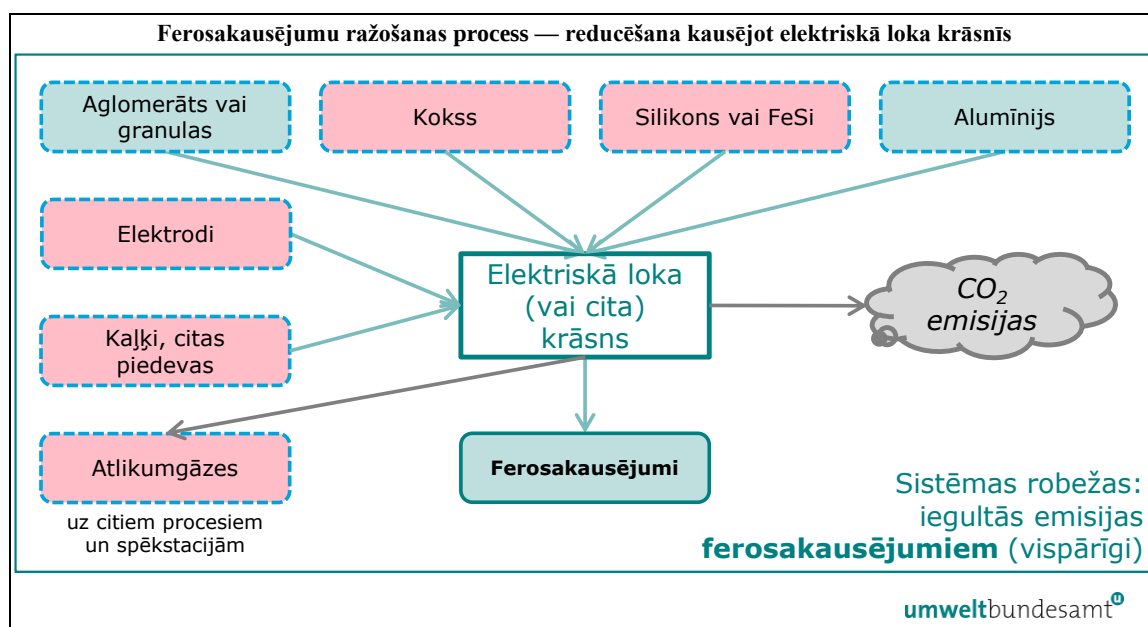
Dažādos ferosakausējumus ražo ar reducēšanu kausējot, papildus citām piedevām elektriskā loka krāsnīs pievienojot reducējošo aģentu, piemēram, koksu. Izmanto vairākas dažādu veidu elektriskā loka krāsnis atkarībā no ražojamā ferosakausējuma. Pēc kausēšanas elektriskā loka krāsnī šķidrā metāla sakausējums tiek noliets un izliets veidņos. Tad sacietējusi sagatave tiek sasmalcināta vai granulēta atkarībā no klienta prasībām.

Attiecīgais prekursors ir aglomerēta rūda (ja to izmanto procesā).

Jāņem vērā, ka izejvielu ielaides ferosakausējumiem ietver granulas un aglomerātu, ko ražo atsevišķā ražošanas procesā (KN kods 2601 12 00) “Aglomerēta rūda”.

Nākamajā 5-7. attēls. attēlā ir parādītas attiecīgo procesu sistēmas robežas ferosakausējumu ražošanai.

5-7. attēls. Ferosakausējumu ražošanas procesa sistēmas robežas.

Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā ielaidēm (kokss, akmeņogles), ko izmanto gan sadedzināšanai, gan kā reducējošo aģentu, no procesa emisijām, tajā skaitā no grafitā elektrodiem un elektrodu pastām, no procesa materiāliem, piemēram, kaļķiem, kaļķakmens un citām piedevām. Netiešās emisijas rodas no elektroenerģijas.

5.6.3.3 Pārstrādes čuguns — ražošanas veids, izmantojot domnas

Ar ražošanas veidu, izmantojot domnas, tiek iegūts šķidrāis pārstrādes čuguns (“karstais metāls”), kas var būt sakausēts (piem., spoļučuguns un niķeli saturošs pārstrādes čuguns jeb *NPI*⁴⁷) vai nesakausēts. Galvenā ražošanas vienība šajā ražošanas procesā ir domna.

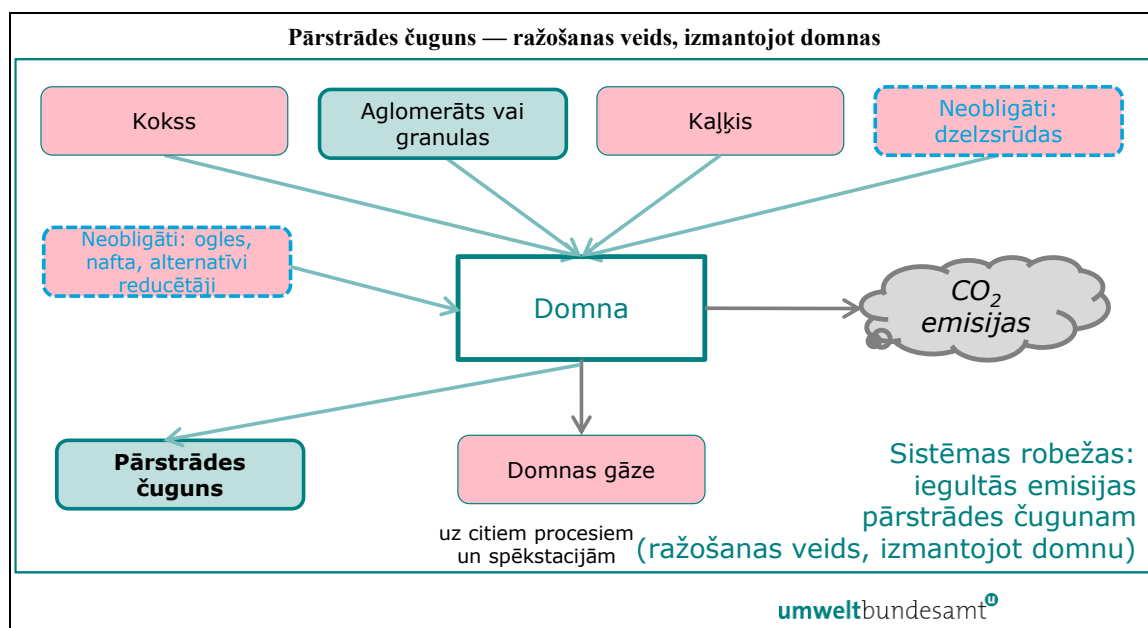
⁴⁷ *NPI* ietilpst šajā ražošanas procesā, ja niķeļa saturs ir mazāks par 10 %; visos citos gadījumos, ja tā saturs ir lielāks par 10 %, uz to attiecas ferosakausējumu ražošanas process.

Ielaides domnā ir dzelzsrūdas granulas vai aglomerēta rūda, kurināmais un citas izejvielas. Domnā dzelzs oksīds tiek reducēts, iegūstot dzelzs metālu. Tad saražotais karstais metāls tiek noliets un vai nu izliets veidņos, vai tieši pārveidots par neapstrādātu tēraudu secīgā posmā, ko veic skābekļa konvertors. Uz šo posmu attiecas atšķirīgs ražošanas process — ražošanas veids “neapstrādāts tērauda ražošana, izmantojot skābekļa konvertoru”.

Attiecīgie prekursori (ja tos izmanto procesā) ir šādi: aglomerēta rūda; pārstrādes čuguns vai tieši reducēta dzelzs (TRD) no citām iekārtām vai ražošanas procesiem; ferosakausējumi FeMn, FeCr, FeNi un ūdeņradis.

Nākamajā 5-8. attēls. attēlā ir parādītas sistēmas robežas pārstrādes čuguna ražošanas veidam, izmantojot domnas.

5-8. attēls. Pārstrādes čuguna sistēmas robežas — ražošanas veids, izmantojot domnas

Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā ielaidēm (kokss, akmeņogles, degvielas, dabasgāze), ko izmanto gan sadedzināšanai, gan kā reducēšanas aģentu, no cita kurināmā (biomasa), no procesa misijām, tajā skaitā no procesa materiāliem, piemēram, kaļķakmens un citiem karbonātiem. Netiešās emisijas rodas no elektroenerģijas.

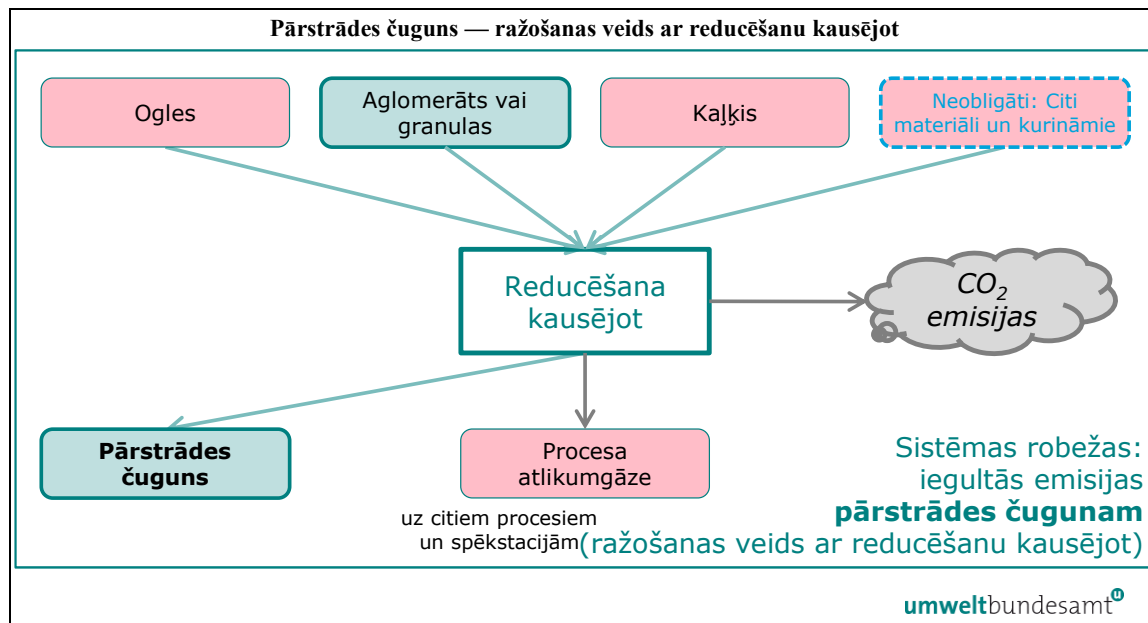
5.6.3.4 Pārstrādes čuguns — ražošanas veids ar reducēšanu kausējot

Izmantojot reducēšanu kausējot, tiek ražots pārstrādes čuguns no prekursora — aglomerētas rūdas, dzelzsrūdas granulām (vai dzelzs ražošanas atlikumiem), kā reducētāju izmantojot akmeņogles (ne koksu). Process ietver divus posmus — dzelzsrūdas reducēšanu, pēc kuras notiek kausēšana, lai iegūtu pārstrādes čugunu / karsto metālu.

Attiecīgie prekursori (ja tos izmanto procesā) ir šādi: aglomerēta rūda; pārstrādes čuguns vai tieši reducēta dzelzs (TRD) no citām iekārtām vai ražošanas procesiem; ferosakausējumi FeMn, FeCr, FeNi un ūdeņradis.

Nākamajā 5-9. tabula. attēlā ir parādītas sistēmas robežas pārstrādes čuguna ražošanas veidam ar reducēšanu kausējot.

5-9. attēls. Pārstrādes čuguna sistēmas robežas — ražošanas veids ar reducēšanu kausējot

Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā ielaidēm (dabaszgāze, akmeņogles), ko izmanto gan sadedzināšanai, gan kā reducēšanas aģentu, no cita kurināmā (biomasa vai biogāze), no procesa misijām, tajā skaitā no procesa materiāliem, piemēram, kaļķakmens. Netiešās emisijas rodas no elektroenerģijas.

5.6.3.5 Tieši reducētais dzelzs (TRD) ražošanas process

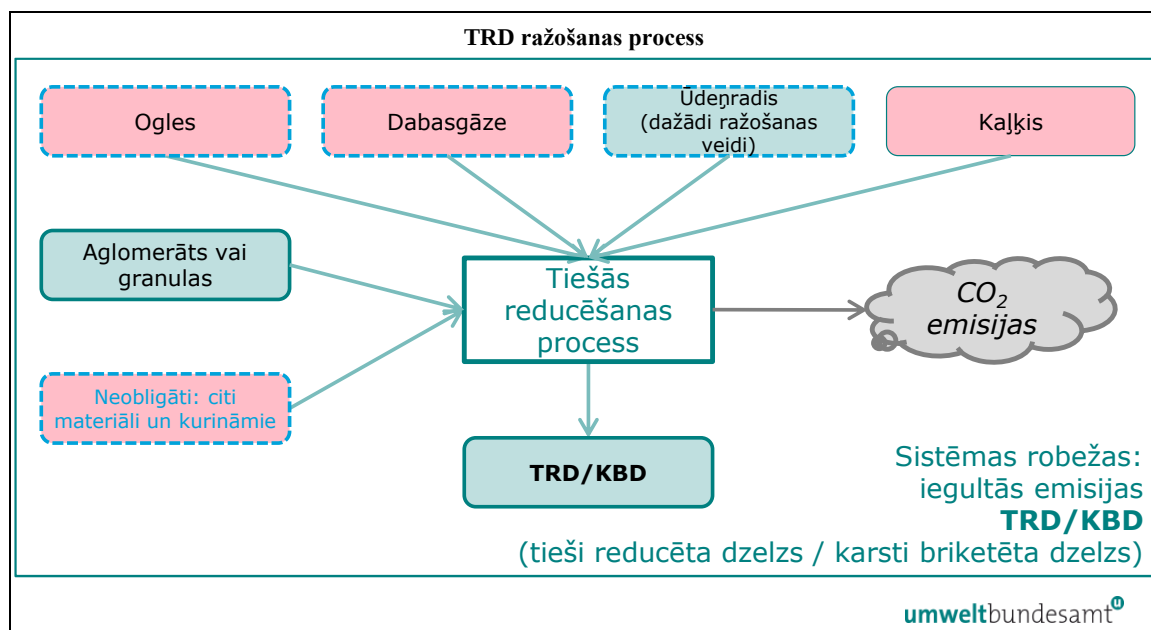
Tieša reducēšana ietver cietās primārās dzelzs ražošanu no augstas kvalitātes dzelzsrūdas (granulas, aglomerāts vai koncentrāti), kā reducējošo aģentu izmantojot dabaszgāzi, akmeņogles vai ūdeņradi. Cietais produkts tiek saukts par “tieši reducētu dzelzi” (TRD), kam ir dažādi veidi, piemēram, poraina dzelzs un karsti briketētais dzelzs (KBD). Noteiktu TRD izmanto kā izejvielu tieši elektriskā loka krāsnīs vai citos lejupējos procesos. Paredzams, ka ražošanas veidiem, izmantojot ūdeņradi, nākamajos gados būs būtiska loma tērauda rūpniecības dekarbonizācijā.

Attiecīgie prekursori (ja tos izmanto procesā) ir šādi: aglomerētais rūda; ūdeņradis; pārstrādes čuguns vai tieši reducētais dzelzs (TRD) no citām iekārtām vai ražošanas procesiem; un ferosakausējumi FeMn, FeCr, FeNi.

Lai gan praksē izmanto vairākus dažādus procesus, augstā līmeņa sistēmas robežas ir ļoti līdzīgas, un tāpēc tās var attēlot vienā diagrammā.

Nākamajā 5-10. tabula. attēlā ir parādītas attiecīgo procesu sistēmas robežas TRD ražošanai.

5-10. attēls. TRD ražošanas procesa sistēmas robežas

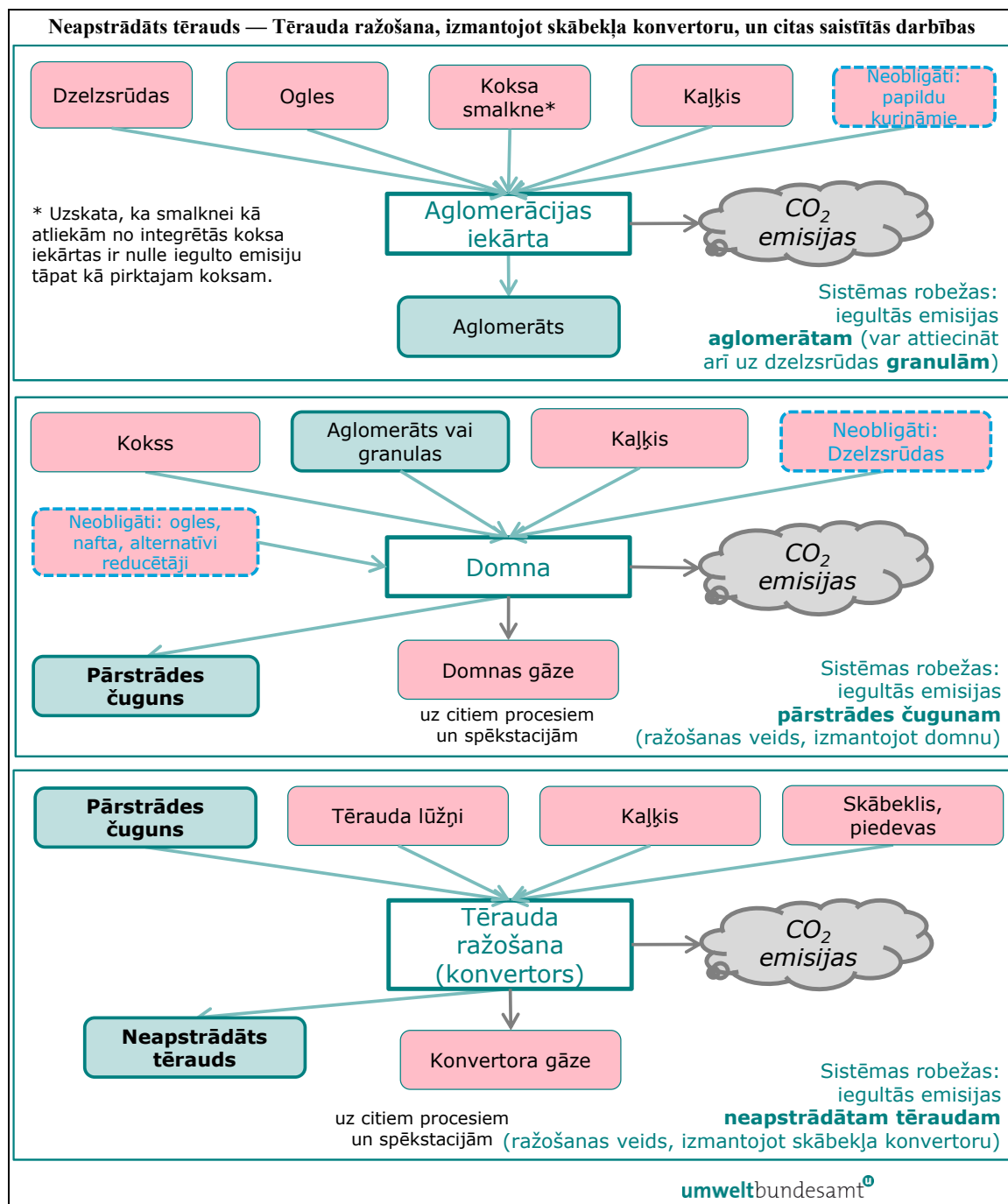
Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā ielaidēm (dabaszgaze, akmeņogles), ko izmanto gan sadedzināšanai, gan kā reducēšanas aģentu, no cita kurināmā (biomasa vai biogāze), no procesa misijām, tajā skaitā no procesa materiāliem, piemēram, kaļķakmens. Netiešās emisijas rodas no elektroenerģijas.

5.6.3.6 Neapstrādāts tērauds — tērauda ražošanas veids, izmantojot skābekļa konvertoru

Ja tērauda ražošanu, izmantojot skābekļa konvertoru, sāk ar karsto metālu (šķidro pārstrādes čugunu), karstais metāls tiek tieši pārveidots par neapstrādātu tēraudu nepārtrauktā procesā, izmantojot skābekļa konvertoru vai krāsni (BOF). Pēc konvertora var veikt tērauda dekarbonizāciju ar aragona-skābekļa maisījumu (AOD) vai dekarbonizāciju vakuumā ar skābekli (VOD), kam seko dažādi sekundārie metalurģiskie procesi, piemēram, degazēšana vakuumā, lai atdalītu izšķīdušās gāzes. Tad neapstrādāts tērauds tiek izliets tā pirmformās, veicot nepārtraukto liešanu vai liešanu lietņos, pēc kuras var veikt karsto velmēšanu vai kalšanu, lai iegūtu neapstrādāta tērauda pusfabrikātus (ar KN kodiem 7207, 7218 un 7224).

Attiecīgie prekursori (ja tos izmanto procesā) ir šādi: pārstrādes čuguns, TRD; ferosakausējumi FeMn, FeCr, FeNi un neapstrādāts tērauds no citām iekārtām vai ražošanas procesiem, ja to izmanto procesā.

5-11. attēls. Tērauda ražošanas veida, izmantojot skābekļa konvertoru, sistēmas robežas — norādītas blakus domnas sistēmas robežām — šķidrā pārstrādes čuguna ražošanas veids un citi saistītie procesi

Integrētajās tērauda ražotnēs šķidrā pārstrādes čuguns, ko tieši padod uz skābekļa konvertoru, ir produkts, kas nošķir pārstrādes čuguna ražošanas procesu (iepriekšējā 5-11. attēls. attēlā apakšā pa kreisi) no neapstrādāta tērauda ražošanas procesa (iepriekšējā attēlā apakšā pa labi).

Integrētais tērauda ražošanas process, izmantojot domnas / skābekļa konvertorus (BF/BOF), ir vissarežģītākais tērauda ražošanas process, ko raksturo savstarpēji atkarīgu materiālu un enerģijas plūsmu tīkli starp dažādām ražošanas vienībām. Jāņem vērā, ka kokss (augšā pa kreisi) tiek uzskatīts par izejvielu, kam nav iegulto emisiju.

5.6.3.7 *Neapstrādāts tērauds — tērauda ražošanas veids, izmantojot elektriskā loka krāsnis*

Dzelzi saturošu materiālu tiešo kausēšanu parasti veic elektriskā loka krāsnī (ELK). Izejvielas ražošanai elektriskā loka krāsnī ir metāliska dzelzs, jo īpaši metāllūžņi⁴⁸ un/vai tieši reducēta dzelzs (TRD). Ja izmanto ievērojamu TRD daudzumu, piemēro vienu no dažādajiem ELK-TRD ražošanas veidiem. Pēc kausēšanas ELK var veikt tērauda dekarbonizāciju ar aragona-skābekļa maisījumu (AOD) vai dekarbonizāciju vakuumā ar skābekli (VOD), kam seko dažādi sekundārie metalurģiskie procesi, piemēram, atsērošana un degazēšana, lai atdalītu izšķīdušās gāzes. Elektroenerģija ir galvenā enerģijas ielaide ELK.

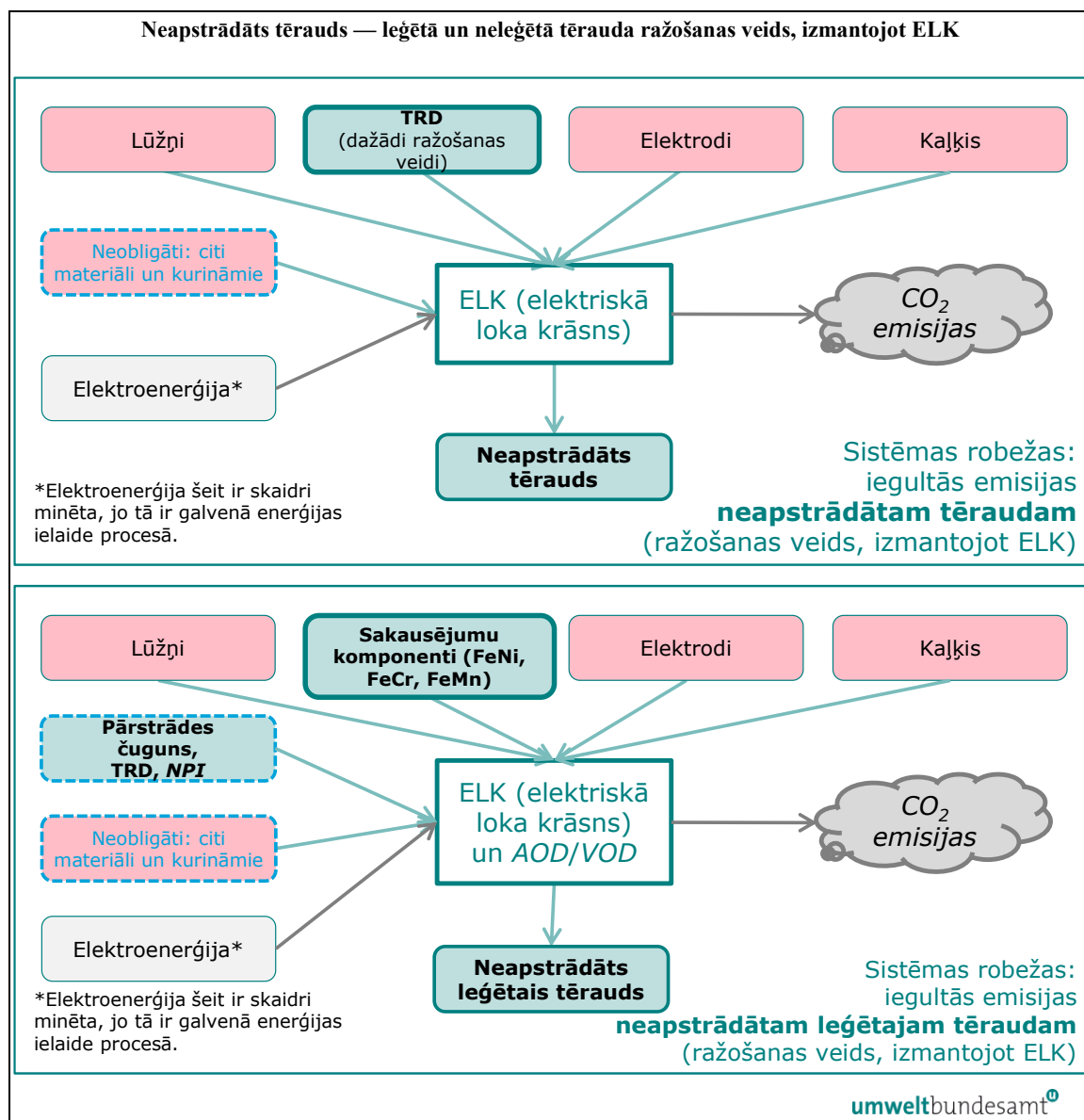
Attiecīgie prekursori (ja tos izmanto procesā) ir šādi: pārstrādes čuguns, TRD; ferosakausējumi FeMn, FeCr, FeNi un neapstrādāts tērauds no citām iekārtām vai ražošanas procesiem, ja to izmanto.

Jāņem vērā, ka šajā apkopoto preču kategorijā ir iekļauta tikai primārā kastā velmēšana un rupjā šķelšana ar kalšanu, lai iegūtu pusfabrikātus ar KN kodiem 7207, 7218 un 7224. Visi pārējie velmēšanas un kalšanas procesi ir iekļauti apkopoto preču kategorijā “dzelzs vai tērauda izstrādājumi”.

Attiecībā uz neapstrādātu tēraudu un neapstrādātu leģēto tēraudu ir vairāki dažādi ELK ražošanas veidi, kas ir lielā mērā līdzīgi un ir parādīti kopā nākamajā 5-12. attēls. attēlā.

⁴⁸ Ja izmanto tikai pēcpatēriņa metāllūžņus, uzskata, ka to iegultās emisijas ir nulle.

5-12. attēls. Neapstrādāta tērauda sistēmas robežas — tērauda ražošanas veids, izmantojot ELK.

Tiešās emisijas rodas no fosilā kurināmā (dabāsgāze, akmeņogles, degviela), atlikumgāzēm no citiem procesiem un no procesa emisijām, tajā skaitā no grafitā elektrodiem un elektrodu pastām, no procesa materiāliem, piemēram, kalķiem, un no metāllūžņos esošā oglekļa un procesā ievadītajiem sakausējumiem. Netiešās emisijas rodas no elektroenerģijas.

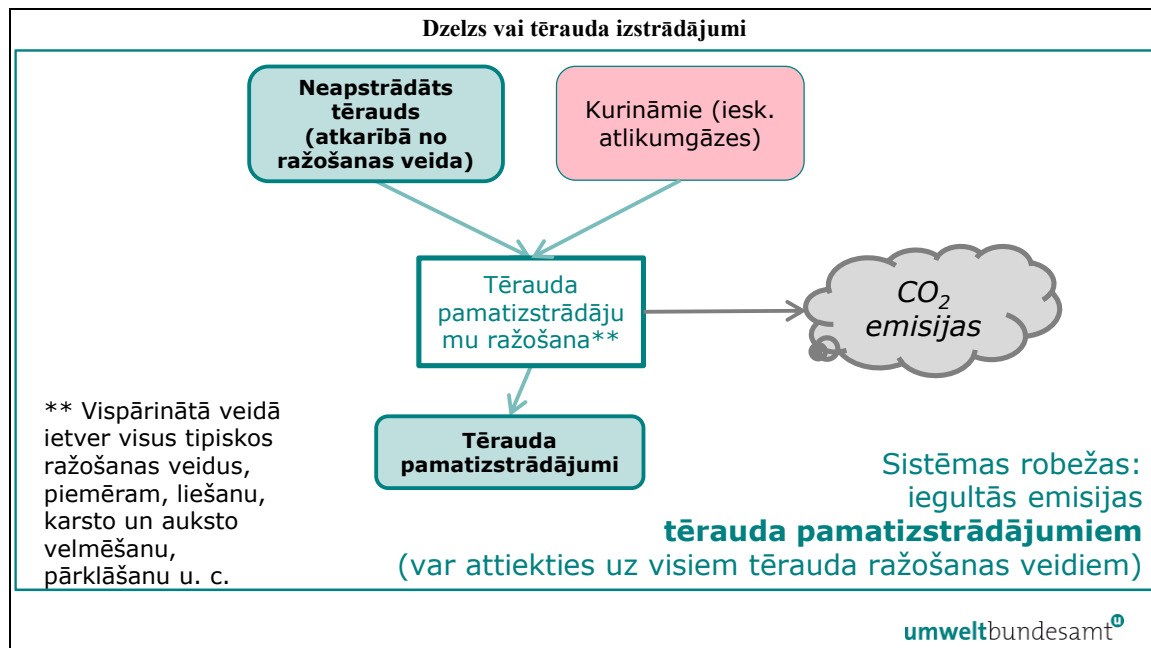
5.6.3.8 Dzelzs vai tērauda izstrādājumu ražošanas process

Dzelzs vai tērauda izstrādājumus ražo, tālākapstrādājot neapstrādātu tēraudu, pusfabrikātus, kā arī citus gatavos tērauda izstrādājumus, veicot visu veidu formēšanas un apdares posmus, tajā skaitā: atkārtotu karsēšanu, atkārtotu kausēšanu, liešanu, karsto velmēšanu, auksto velmēšanu, kalšanu, kodināšanu, atkvēlināšanu, satinēšanu, pārklāšanu, galvanizēšanu, stiepli izstiepšanu, griešanu, metināšanu, apdari.

Attiecīgie prekursori (ja tos izmanto procesā) ir šādi: neapstrādāts tērauds; pārstrādes čuguns, TRD; ferosakausējumi FeMn, FeCr, FeNi un citi dzelzs vai tērauda izstrādājumi.

Nākamajā 5-13. attēls. attēlā ir parādītas sistēmas robežas attiecībā uz dzelzs vai tērauda ražojumiem.

5-13. attēls. Dzelzs vai tērauda izstrādājumu ražošanas procesa sistēmas robežas

Tiešās emisijas rodas no kurināmā sadegšanas un no procesa emisijām, kas rodas no dūmgāzu attīrīšanas, atkarībā no dažādajām dzelzs vai tērauda gala izstrādājumu ražošanas posmu kombinācijām. Netiešās emisijas rodas no elektroenerģijas.

Jāņem vērā, ka attiecībā uz dzelzs vai tērauda gala izstrādājumiem, kas satur vairāk nekā 5 % no masas citu materiālu, piem., izolācijas materiālus ar KN kodu 7309 00 30 (dzelzs vai tērauda tvertnes, cisternas, rezervuāri, trauki un līdzīgas tilpnes jebkuru materiālu (izņemot saspiektu un sašķidrinātu gāzi) glabāšanai, ar ietilpību vairāk nekā 300 l, ar apdari vai siltumizolāciju vai bez tās), kā saražoto preču masu paziņo tikai dzelzs vai tērauda masu.

5.6.4 Papildu ziņošanas parametri

Nākamajā tabulā ir uzskaitīta papildinformācija par OIM precēm, kas operatoram būtu jāsniedz kopā ar datiem par iegultajām emisijām savā emisiju datu paziņojumā jums, importētājam.

5-11. tabula. Dzelzs un tērauda ražošanas nozares papildu parametri, ko iekļauj OIM ziņojumā

Apkopoto preču kategorija	Ziņošanas prasība
Aglomerēta rūda	– Nav.

Apkopoto preču kategorija	Ziņošanas prasība
Pārstrādes čuguns	– Galvenais izmantotais reducējošais aģents. – Mn, Cr, Ni, citu leģētājelementu kopapjoma masas %.
FeMn — feromangāns	– Mn un oglekļa masas %.
FeCr — ferohroms	– Cr un oglekļa masas %.
FeNi — feroniķelis	– Ni un oglekļa masas %.
TRD (tieši reducēta dzelzs)	– Galvenais izmantotais reducējošais aģents. – Mn, Cr, Ni, citu leģētājelementu kopapjoma masas %.
Neapstrādāts tērauds	– Prekursora galvenais reducējošais aģents, ja zināms. – Sakausesjumu saturs tēraudā, izteikts kā: – Mn, Cr, Ni, citu leģētājelementu kopapjoma masas %. – Metāllūžņi tonnās, kas izlietoti, lai saražotu vienu tonnu neapstrādāta tērauda. – % metāllūžņu, kas ir pirmspatēriņa metāllūžņi
Dzelzs vai tērauda izstrādājumi	– Galvenais reducējošais aģents, kas izmantots prekursora ražošanā, ja zināms. – Sakausesjumu saturs tēraudā, izteikts kā: – Mn, Cr, Ni, citu leģētājelementu kopapjoma masas %. – Ietverto materiālu masas %, ja šie materiāli nav dzelzs vai tērauds un to masa ir lielāka par 1–5 % no preču kopējās masas. – Metāllūžņi tonnās, kas izlietoti, lai saražotu vienu tonnu izstrādājuma. – % metāllūžņu, kas ir pirmspatēriņa metāllūžņi

Jums būs jāiekļauj savā OIM ziņojumā papildu elementi, ja dzelzs vai tērauda prece tiek importēta ES saskaņā ar OIM.

5.7 Alumīnija nozare

Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas uz konkrētu nozari attiecināmas īstenošanas regulas iedaļas, kas ir būtiskas attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

- **II pielikuma 2. iedaļas 1. tabula** — Apkopoto preču kategoriju KN kodu kartēšana.
 - **II pielikuma 3. iedaļa** — Ražošanas veidi, sistēmas robežas un attiecīgie prekursori, kā norādīts šādās apakšiedaļās: 3.17. — Neapstrādāts alumīnijs un 3.18. — Alumīnija izstrādājumi.
-

5.7.1 Ražošanas vienība un iegultās emisijas

ES importēto deklarēto alumīnija preču daudzums būtu jāizsaka metriskajās tonnās. Jums kā operatoram ziņošanas nolūkos būtu jāreģistrē iekārtā vai ražošanas procesā saražotās(-o) OIM preces(-ču) daudzums.

Rūpniecības nozare	Alumīnijs
Preču ražošanas vienība	Tonnas (metriskās), ko paziņo atsevišķi par katru nozares preču veidu pa iekārtām vai ražošanas procesiem izcelsmes valstī.
Saistītās darbības	Neapstrādāta alumīnija ražošana no alumīnija oksīda vai sekundārām izejvielām (alumīnija lūžņiem) metalurģiski, ķīmiski vai ar elektrolīzi; daļēji apstrādātu alumīnija izstrādājumu un alumīnija pamatizstrādājumu ražošana.
Attiecīgās siltumnīcefekta gāzes	Oglekļa dioksīds (CO ₂) un perfluorogļūdeņraži (CF ₄ un C ₂ F ₆)
Tiešās emisijas	CO ₂ e tonnas (metriskās)
Netiešās emisijas	Patērētās elektroenerģijas daudzums (MWh), avots un emisiju faktors, kas izmantots, lai aprēķinātu netiešās emisijas CO ₂ vai CO ₂ e (metriskajās) tonnās. <i>Jāpaziņo atsevišķi pārejas laikā.</i>
Vienība iegultajām emisijām	Tonnas CO ₂ e emisiju uz tonnu preču, ko paziņo atsevišķi par katru preču veidu pa iekārtām izcelsmes valstī.

Alumīnija nozarē pārejas laikā būtu jāņem vērā gan tiešās emisijas, gan netiešās emisijas. Netiešās emisijas ir jāpaziņo atsevišķi⁴⁹. Emisijas būtu jāpaziņo CO₂ ekvivalenta (tCO₂e) emisiju metriskajās tonnās uz tonnu izlaides. Šis skaitlis būtu jāaprēķina par konkrēto iekārtu vai ražošanas procesu jūsu izcelsmes valstī.

Nākamajās iedaļās ir norādīti ražošanas procesa elementi, kas būtu jāiekļauj monitoringa un ziņošanas vajadzībām.

⁴⁹ Jāņem vērā, ka attiecībā uz šo nozari netiešās emisijas paziņo tikai pārejas laikā (nevis galīgajā periodā).

5.7.2 Aptvertu nozares preču definīcija un skaidrojums

Nākamajā tabulā ir uzskaitītas attiecīgās preces, uz kurām attiecas OIM pārejas laiks alumīnija rūpniecības nozarē. Apkopoto preču kategorija slejā pa kreisi definē grupas, attiecībā uz kurām monitoringa nolūkos jānosaka kopējie “ražošanas procesi”.

5-12. tabula. OIM preces alumīnija nozarē

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
Neapstrādāts alumīnijs	7601	Neapstrādāts alumīnijs
Alumīnija izstrādājumi	7603–7608, 7609 00 00, 7610, 7611 00 00, 7612, 7613 00 00, 7614, 7616	7603 — Alumīnija pulveri un plēksnes 7604 — Alumīnija stieņi un profili 7605 — Alumīnija stieple 7606 — Alumīnija plātnes, loksnes un sloksnes, kas ir biezākas par 0,2 mm 7607 — Alumīnija folija (spiesta vai nespiesta, uz papīra, kartona, plastmasas vai tamlīdzīgu materiālu pamatnes vai bez pamatnes), ar biezumu (neskaitot jebkuru pamatni) ne vairāk kā 0,2 mm 7608 — Alumīnija caurules un caurulītes 7609 00 00 — Alumīnija cauruļu savienotājelementi (piemēram, savienojumi, leņķa gabali, uznavas) 7610 — Alumīnija konstrukcijas (izņemot saliekamās būvkonstrukcijas, kas minētas pozīcijā 9406) un to daļas (piemēram, tilti un to sekcijas, piloni, režģu masti, jumta pārsegumi, būvkopnes, durvis, logi un to rāmji, durvju sliekšņi, margas, balsti un kolonnas); alumīnija plāksnes, stieņi, profili, caurules un tamlīdzīgi izstrādājumi, kas sagatavoti izmantošanai konstrukcijās 7611 00 00 — Alumīnija cisternas, tvertnes, kubli un tamlīdzīgas tilpnes no alumīnija jebkuras vielas (izņemot saspiestu vai sašķidrinātu gāzi) glabāšanai, ar ietilpību vairāk nekā 300 l, ar apšuvumu vai bez tā, ar siltumizolāciju vai bez tās, bez mehāniskā vai siltumtehniskā aprīkojuma 7612 — Alumīnija cisternas, mucas, trumuļi, kastes un tamlīdzīgas tilpnes (ieskaitot neizjaucamas vai saliekamas cilindriskas tilpnes) jebkuras vielas (izņemot saspiestu vai sašķidrinātu gāzi) glabāšanai, ar ietilpību ne vairāk kā 300 l, ar apdari vai bez tās, ar siltumizolāciju vai bez tās, bez mehāniskā vai siltumtehniskā aprīkojuma

Apkopoto preču kategorija	Produkta KN kods	Apraksts
		7613 00 00 — Alumīnija tilpnes saspiestai vai sašķidrīnātai gāzei
		7614 — Alumīnija stiepļu vijumi, troses, pītas lentes un tamlīdzīgi izstrādājumi bez elektroizolācijas
		7616 — Citādi alumīnija izstrādājumi

Avots: OIM regulas I pielikums; īstenošanas regulas II pielikums.

Iepriekšējā tabulā uzskaitītās apkopoto preču kategorijas ietver gan gatavos alumīnija izstrādājumus, gan prekursoru “neapstrādāts alumīnijs”, ko patērē alumīnija izstrādājumu ražošanā.

Vērā ņem tikai tos ielaides materiālus, kuri uzskaitīti kā attiecīgie prekursori, kas ir būtiski ražošanas procesa sistēmas robežām, kā norādīts īstenošanas regulā. Nākamajā 5-13. tabula. tabulā ir uzskaitīti iespējamie prekursori pa apkopoto preču kategorijām un ražošanas veidiem.

5-13. tabula. Apkopoto preču kategorijas, to ražošanas veidi un iespējamie attiecīgie prekursori

Apkopoto preču kategorija	Attiecīgie prekursori
<i>Ražošanas veids</i>	
Neapstrādāts alumīnijs	Nav primārajam alumīnijam
<i>Primārais alumīnijs</i>	Sekundārajam alumīnijam — neapstrādāts alumīnijs no citiem avotiem, ja izmantots procesā ⁵⁰ .
<i>Sekundārais alumīnijs</i>	
Alumīnija izstrādājumi	Neapstrādāts alumīnijs (nošķir primāro un sekundāro alumīniju, ja zināms), citi alumīnija izstrādājumi (ja tos izmanto ražošanas procesā).

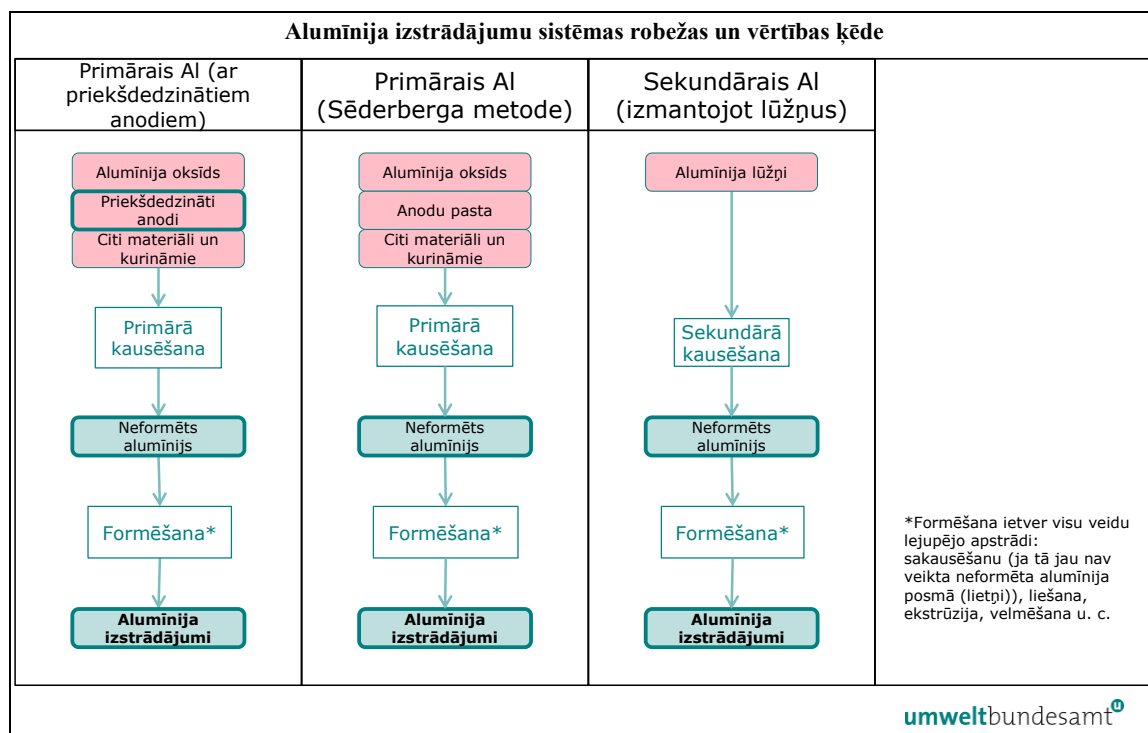
Neapstrādātu alumīniju ražo vairākos ražošanas veidos (“primārais alumīnijs” elektrolītiskajai kausēšanai, “sekundārais alumīnijs” lūžņu kausēšanai / otrreizējai pārstrādei) kā metāla lietņus, klučus, sagataves, plāksnes vai tamlīdzīgi. To definē kā “vienkāršu precī”, jo uzskata, ka tā ražošanā izmantotajām izejvielām (oglekļa anodi un alumīnija oksīds primārajam alumīnijam) un kurināmajam ir nulle iegulto emisiju.

Iepriekš uzskaitītās alumīnija preces ietver lielāko daļu ražoto alumīnija izstrādājumu veidu⁵¹. Alumīnija izstrādājumus definē kā kompleksas preces, jo tie ietver iegultās emisijas no prekursora — neapstrādāta alumīnija.

⁵⁰ Jāņem vērā, ka tad, ja izstrādājumā, kas iegūts ar sekundārā alumīnija ražošanas veidu, leģētājelementi ir vairāk par 5 %, izstrādājumā iegultās emisijas aprēķina tā, it kā leģētājelementu masa būtu neapstrādāts alumīnijs no primārās metālguves kausēšanas.

⁵¹ Neietver KN 7615 attiecībā uz konkrētiem mājsaimniecības izstrādājumiem un KN 7602 00 — alumīnija lūžņi.

5-14. attēls. Alumīnija izstrādājumu sistēmas robežas un vērtības ķēde.

Ražošanas veids ar primārā alumīnija kausēšanu, kas norādīts iepriekšējā diagrammā, atšķiras, jo izmanto atšķirīgus elektrodu materiālus, t. i., priekšdedzinātus jeb Sēderberga anodus.

5.7.3 Attiecīgo ražošanas procesu un veidu definīcija un skaidrojums

Sistēmas robežas prekursoram — neapstrādātam alumīnijam — un alumīnija izstrādājumiem ir atšķirīgas, un noteiktos apstākļos tās var apvienot, lai iekļautu visus procesus, kas tieši vai netieši saistīti ar šo preču ražošanas procesiem, ieskaitot ielaides darbības un izlaides darbības no procesa.

5.7.3.1 Neapstrādāts alumīnijs — Primārās (elektrolītiskās) kausēšanas ražošanas veids

Primāro alumīniju ražo, veicot alumīnija oksīda⁵² elektrolīzi elektrolītiskajās šūnās. Elektrolīzes procesā alumīnijs tiek reducēts, un skābeklis no alumīnija oksīda tiek atbrīvots un savienojas ar oglekļa anodu, veidojot oglekļa dioksīdu un oglekļa monoksīdu, tāpēc primārā alumīnija procesā nepārtraukti patērē oglekļa anodus.

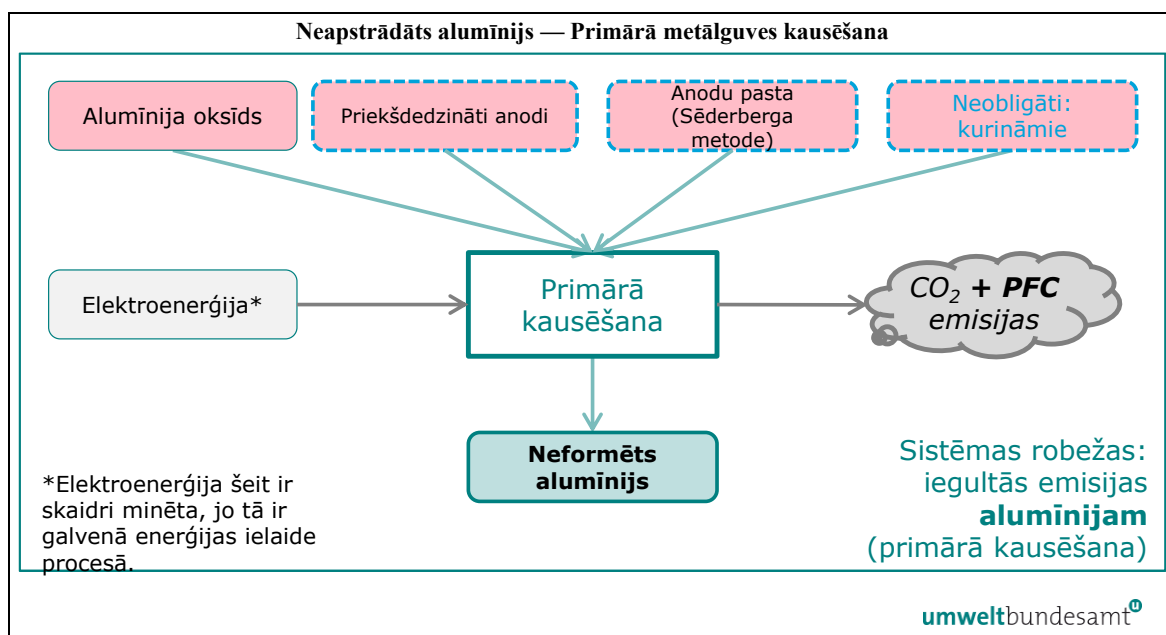
Primārā alumīnija šūnu sistēmas atšķiras atkarībā no izmantotā anoda veida. Iepriekšējās apdzudināšanas elektrolītiskajā šūnā izmanto vairākus priekšdedzinātus oglekļa anodus, kas regulāri jānomaina. Sēderberga elektrolītiskajā šūnā izmanto vienu nepārtrauktu oglekļa anodu, ko pašapdedzina uz vietas šūnā ar karstumu, kurš izdalās elektrolīzes

⁵² Alumīnija oksīds ir attīrīts alumīnija oksīds, ko iegūst, Baijera procesā beneficiējot boksīta rūdu. Loģistikas un energoapgādes apsvērumu dēļ alumīnija oksīda ražošana parasti notiek citā vietā, nevis tur, kur ražo primāro alumīniju.

procesā kausējamā krāsnī; kamēr apakšā tiek patērēts anods, augšā pievieno “zaļās” anoda pastas briķetes. Izkausētais alumīnijs nosēžas uz katoda un sakrājas šūnas apakšā, kur tas tiek periodiski izņemts ar vakuuma sifoniem un iepildīts tīģeļos pirms transportēšanas uz lietuvi. Lietuvē izkausētais alumīnijs tiek turēts starpposma krāsnīs turpmākai apstrādei un pēc tam izliets lietņos, klučos, sagatavēs, plāksnēs vai tamlīdzīgās formās; šajā posmā var arī pievienot nelielu daudzumu tīru komerciālo lūžņu.

Primārajam alumīnijam nav būtisku prekursoru, jo abu veidu šūnās izmantotās izejvielu sastāvdaļas — alumīnija oksīdu, priekšdedzinātus oglekļa anodus, zaļās anodu pastas briķetes, kriolītu un citas piedevas — uzskata par izejvielām, un attiecīgi to iegultās emisijas ir nulle.

5-15. attēls. Neapstrādāta alumīnija sistēmas robežas — primārās metālguves kausēšanas ražošanas veids

Tiešās emisijas rodas no jebkāda fosilā kurināmā, ko izmanto ielaides izejvielu žāvēšanai vai iepriekšējai uzkaršēšanai, no kurināmā, ko izmanto lietuve, vai no procesa materiāliem, piemēram, no elektrodu vai elektrodu pastas patērēšanas, vai no dūmgāzu attīrīšanas (no nātrija karbonāta vai kaļķakmens, ja to izmanto). Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas. Nav PFC emisiju, kas ir jāuzskaita.

5.7.3.2 Neapstrādāts alumīnijs — Sekundārās metālguves kausēšanas (otrrreizējās pārstrādes) ražošanas veids

Sekundāro alumīniju ražo galvenokārt no pēcpatēriņa alumīnija lūžņiem, kas savākti otrreizējai pārstrādei (lai gan neapstrādātu alumīniju var arī pievienot atsevišķi). Lūžņus sašķiro pēc veida (liets vai apstrādāts sakausējums) un vajadzīgo priekšapstrādes pasākumu veida (piem., pārklājuma noņemšana, atelļošana) un tad atkārtoti kausē atbilstošā veida krāsnī (parasti rotējošā vai atspogu krāsnī, bet var izmantot arī indukcijas krāsnis) pirms tālākas apstrādes, kas ietver sakausēšanu, kausējuma apstrādi (sāls pievienošanu vai hlorēšanu) un visbeidzot metāla lietņu, kluču, sagatavju, plāksņu vai

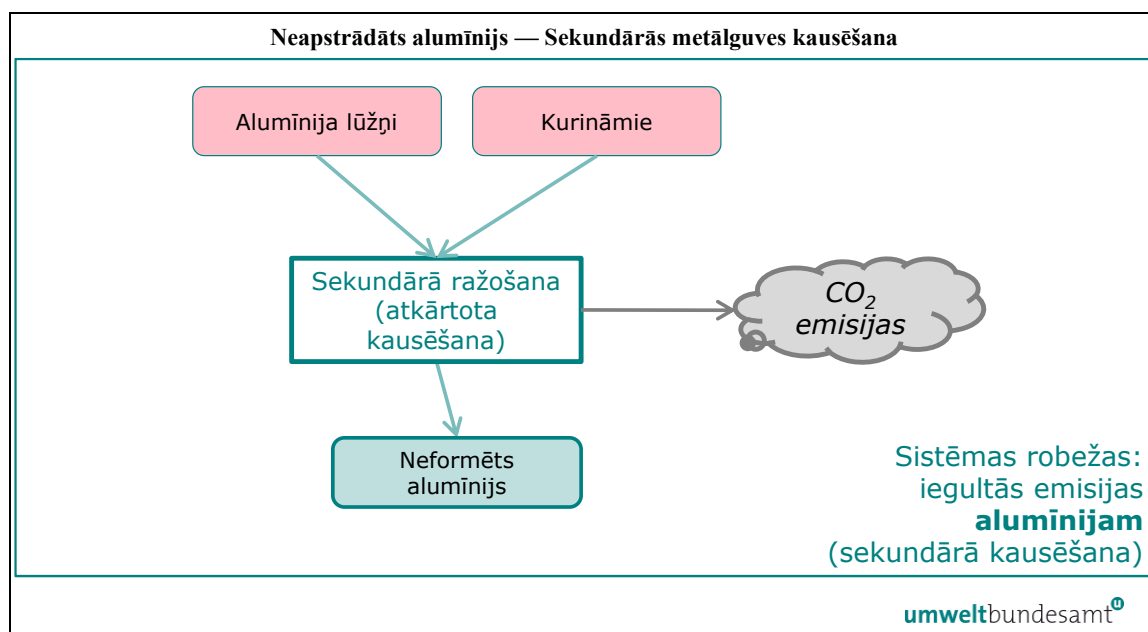
tamlīdzīgu formu liešanu. Visbiežāk izmantotais kurināmais ir dabasgāze, LPG vai degviellejla.

Sekundārajā alumīnija liešanā (otrreizējā pārstrādē) kā galveno ielaides materiālu izmanto alumīnija lūžņus.

Būtisks prekursors ir neapstrādāts alumīnijs no citiem avotiem, ja to izmanto procesā.

Nākamajā 5-16. attēls. attēlā ir parādītas attiecīgo procesu sistēmas robežas sekundārā alumīnija ražošanai.

5-16. attēls. Neapstrādāta alumīnija sistēmas robežas — sekundārās metālguves kausēšanas ražošanas veids

Tiešās emisijas rodas no jebkāda fosilā kurināmā, ko izmanto lūžņu izejvielu žāvēšanai, iepriekšējai uzkarsēšanai un priekšapstrādei (saistīto atlieku sadedzināšana, piem., ja lūžņi ir krāsoti); no jebkāda kurināmā, ko izmanto lietuve, un no kurināmā, ko izmanto procesā atgūto nosmēlumu un sārņu apstrādei. Tiešās emisijas var rasties arī no dūmgāzu attīrīšanas (no nātrija karbonāta vai kaļķakmens, ja to izmanto). Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas, tajā skaitā elektroenerģijas, ko patērē indukcijas krāsnis. Sekundārā alumīnija procesā nav PFC emisiju.

Jāņem vērā, ka, ja šā procesa produktā leģētājelementi ir vairāk par 5 %, produktā iegultās emisijas aprēķina tā, it kā leģētājelementu masa būtu neapstrādāts alumīnijs no primārās kausēšanas.

5.7.3.3 Alumīnija izstrādājumu ražošanas process

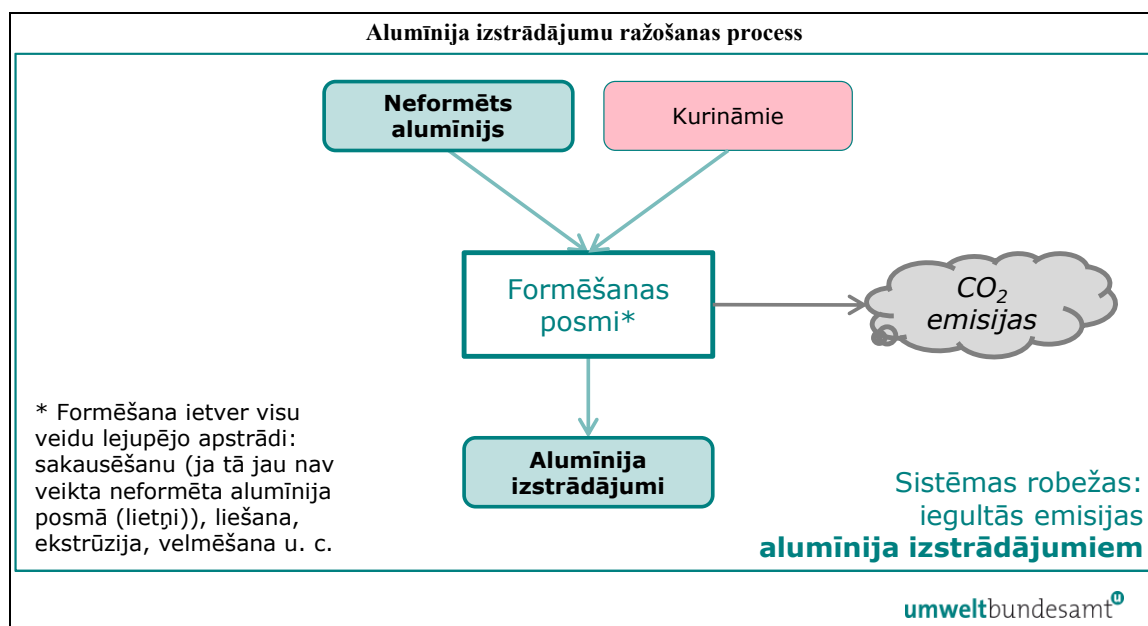
Alumīnija izstrādājumus ražo, tālākapstrādājot prekursoru — neapstrādātu alumīniju (lietu vai nelietu). Alumīnija izstrādājumus ražo, izmantojot dažādus formēšanas procesus, tajā skaitā ekstrūziju, liešanu, karsto un auksto velmēšanu, kalšanu un stiepšanu. Ekstrūzija ir

izplatīts process, ko izmanto alumīnija profilu ražošanai. Karsto un auksto velmēšanu var izmantot, lai ražotu plātnes, loksnes un foliju. Liešanu var izmantot sarežģītu formu ražošanai.

Attiecīgie prekursori ir neapstrādāts alumīnijs, ja to izmanto ražošanas procesā (primārais un sekundārais alumīnijs būtu jāapstrādā atsevišķi, ja dati ir zināmi, jo tiem katram ir atšķirīgas iegultās emisijas), un alumīnija izstrādājumi, ja tos izmanto ražošanas procesā.

Nākamajā 5-17. attēls. attēlā ir parādītas attiecīgo procesu sistēmas robežas alumīnija izstrādājumiem.

5-17. attēls. Alumīnija izstrādājumu ražošanas procesa sistēmas robežas

Tiešās emisijas rodas no jebkāda fosilā kurināmā, ko izmanto formēšanas procesos (piem., dabasgāze, ko izmanto alumīnija sagatavju iepriekšējai uzkaršēšanai starpposma krāsnīs pirms kalšanas). Tiešās emisijas var rasties arī no dūmgāzu attīrīšanas. Netiešās emisijas rodas no procesā patērētās elektroenerģijas. Alumīnija izstrādājumu formēšanas procesos nerodas PFC emisijas.

Jāņem vērā, ka, ja šā procesa produktā iegūtājelementi ir vairāk par 5 %, produktā iegultās emisijas būtu jāaprēķina tā, it kā iegūtājelementu masa būtu neapstrādāts alumīnijs no primārās kausēšanas.

Tāpat jāņem vērā, ka attiecībā uz izstrādājumiem, kuros citu materiālu masa ir lielāka par 5 %, piemēram, izolācijas materiāliem ar KN kodu 7611 00 00, kā saražoto preču masu norāda tikai alumīnija masu.

5.7.4 Papildu ziņošanas parametri

Nākamajā tabulā ir uzskaitīta papildinformācija par OIM precēm, kas operatoram būtu jāsniedz kopā ar datiem par iegultajām emisijām savā emisiju datu paziņojumā jums, importētājam.

5-14. tabula. Alumīnija nozares papildu parametri, ko iekļauj OIM ziņojumā

Apkopoto preču kategorija	Prasība par ziņošanu ceturkšņa ziņojumā
Neapstrādāts alumīnijs	– Metāllūžņi tonnās, kas izlietoti, lai saražotu vienu tonnu neapstrādāta alumīnija izstrādājuma. – % metāllūžņu, kas ir pirmspatēriņa metāllūžņi – Sakausējumu saturs alumīnijā: ja ir elementi, kas nav alumīnijs, un to kopējais saturs pārsniedz 1 %, šādu elementu kopējais procentuālais daudzums.
Alumīnija izstrādājumi	– Metāllūžņi tonnās, kas izlietoti, lai saražotu vienu tonnu neapstrādāta alumīnija izstrādājuma. – % metāllūžņu, kas ir pirmspatēriņa metāllūžņi – Sakausējumu saturs alumīnijā: ja ir elementi, kas nav alumīnijs, un to kopējais saturs pārsniedz 1 %, šādu elementu kopējais procentuālais daudzums.

Jums būs jāiekļauj savā OIM ziņojumā papildu elementi, ja galīgā prece tiek importēta ES saskaņā ar OIM.

6.1.1 *Tiešo un netiešo iegulto emisiju ziņošana*

Pārejas laikā jums jāziņo gan “tiešās emisijas”⁵³, gan “netiešās emisijas”⁵⁴.

Tiešās iegultās emisijas ir emisijas, kas attiecināmas uz attiecīgo ražošanas procesu, kurā ražo precī, pamatojoties uz ražojošās iekārtas tiešajām emisijām, emisijas no attiecīgajām siltuma plūsmām, materiālu plūsmām, atlikumgāzēm (ja piemērojams) un tiešās iegultās emisijas no attiecīgā prekursora.

Netiešās iegultās emisijas ir netiešās emisijas, kas attiecināmas uz attiecīgo ražošanas procesu, kurā ražo preces ražojošajā iekārtā, un netiešās iegultās emisijas no jebkuriem attiecīgajiem prekursoriem.

Saskaņā ar starpnozaru noteikumu, ja vienā iekārtā izmanto vairākus ražošanas veidus, lai ražotu preces, kas ietilpst vienā KN kodā, un ja šiem veidiem piešķir atsevišķus ražošanas procesus, šajās precēs iegultās emisijas būtu jāaprēķina atsevišķi katram ražošanas veidam.

Iegultās emisijas prekursoru precēs

Operatoram būtu jāiekļauj iegultās emisijas prekursoru precēs (gan tiešās, gan netiešās emisijas, kā norādīts iepriekš) gala preces kopējo iegulto emisiju aprēķinā, kā rezultātā tā kļūst par “kompleksu precī”. Kompleksās preces iegultajām emisijām pieskaita attiecīgo prekursoru preču⁵⁵ iegultās emisijas.

6.1.2 *Vienības iegulto emisiju ziņošanai*

Iegulto siltumnīcefekta gāzu iegulto emisiju ziņošanas vienība ir “tonna CO₂e”⁵⁶, kas nozīmē vienu metrisko tonnu oglekļa dioksīda (“CO₂”) vai jebkuras citas tādas I pielikumā uzskaitītās siltumnīcefekta gāzes daudzumu, kurai ir līdzvērtīgs (“e”) globālās sasilšanas potenciāls, t. i., attiecīgā gadījumā N₂O un PFC emisijas būtu jāpārreķina to “tCO₂e” vērtībā.

Ziņošanas nolūkos iegulto emisiju dati būtu jānoapaļo līdz veselām CO₂e tonnām par visu pārskata periodu. Parametri, ko izmanto paziņoto iegulto emisiju aprēķināšanai, būtu jānoapaļo, lai iekļautu visus būtiskos ciparus, līdz ne vairāk kā 5 zīmēm aiz komata. Vajadzīgais noapaļošanas līmenis parametriem, ko izmanto šādos aprēķinos, būs atkarīgs no izmantotā mērīšanas aprīkojuma precizitātes.

⁵³ “Tiešās emisijas” ir emisijas no preču ražošanas procesiem, tostarp emisijas no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas, ko patērē ražošanas procesos, neatkarīgi no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas vietas.

⁵⁴ “Netiešās emisijas” ir emisijas, kas rodas preču ražošanas procesos patērētās elektroenerģijas ražošanā, neatkarīgi no tā, kur šī patērētā elektroenerģija tiek ražota.

⁵⁵ Ja pats prekursors ir kompleksa prece, šo procesu rekursīvi atkārto, līdz attiecīgu prekursoru vairs nav.

⁵⁶ “Tonna CO₂e” ir viena metriskā tonna oglekļa dioksīda (CO₂) vai jebkuras citas tādas I pielikumā uzskaitītās siltumnīcefekta gāzes daudzums, kurai ir līdzvērtīgs globālās sasilšanas potenciāls.

6.1.3 Iegultās emisijas

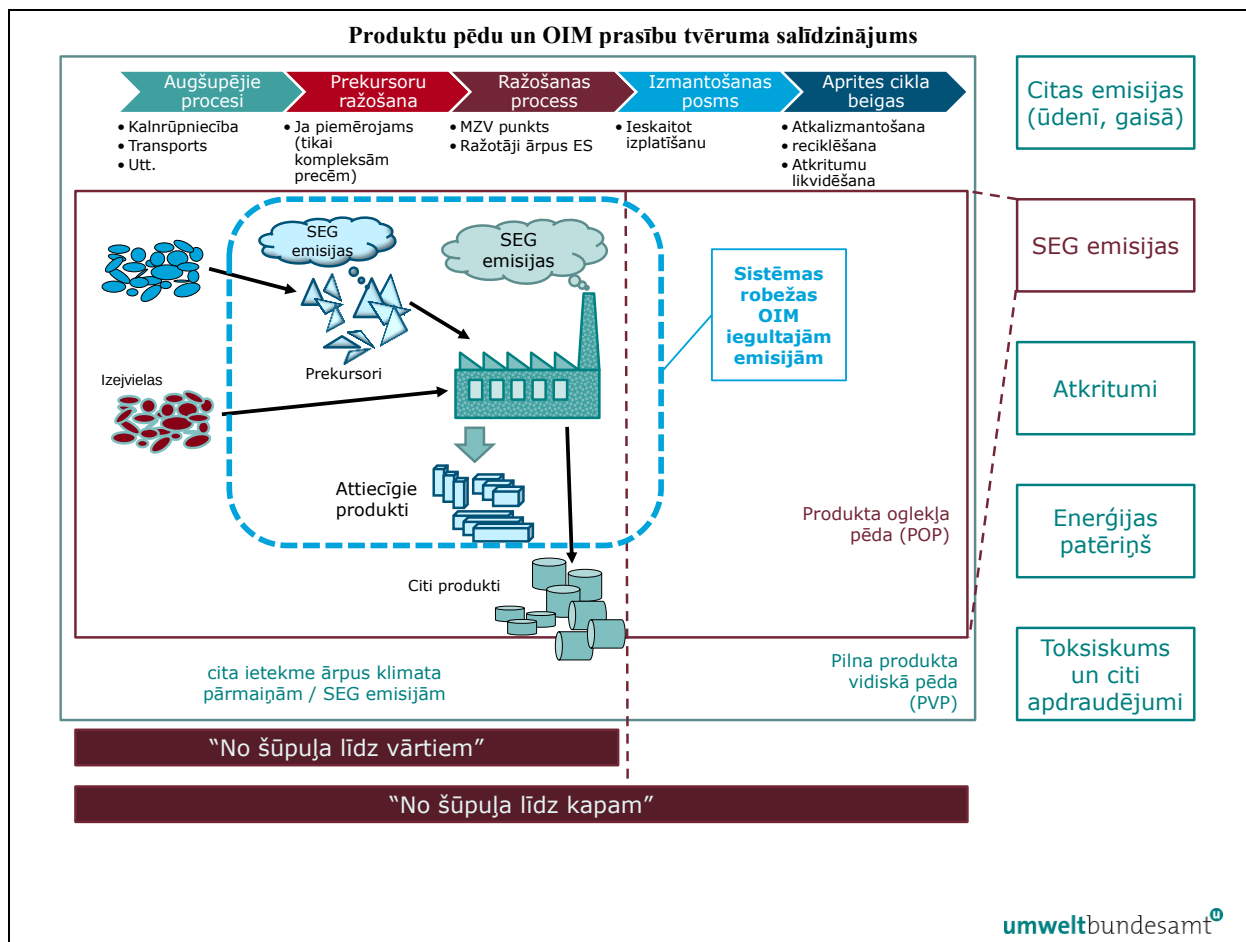
Iegulto emisiju jēdziens OIM nolūkos ir balstīts uz principiem un prasībām, ko piemēro produktu oglekļa pēdai (POP), **bet** nav pilnībā saskaņots ar tiem. Ar POP parasti saprot SEG emisiju daudzumu (izteiktu kā kg vai tCO₂e) uz *deklarēto vienību* (piem., tonnu preces), pamatojoties uz aprites cikla perspektīvu, aptverot visas būtiskās emisijas no augšupējiem un lejupējiem procesiem (dēvētiem par “aprites cikliem”), no ieguves un ražošanas līdz transportēšanai, izmantošanas un kalpošanas laika beigām.

Atšķirība no POP ir tajā, ka OIM ir paredzēts, lai aptvertu tās pašas emisijas, kas tiktu aptvertas ar ES ETS, ja ražošana notiktu ES. To emisiju sistēmas robežas, ko aptver ES ETS un tādējādi arī OIM, ir **šaurākas nekā POP sistēmas robežas**. Produktu lejupējās emisijas (emisijas no izmantošanas un kalpošanas laika beigām) neietilpst ES ETS un OIM tvērumā. Nav iekļautas arī emisijas no materiālu transportēšanas starp vietām un no tālāk augšupējiem procesiem. Grafiski tas ir apkopots 6-1. attēls. attēlā.

Lai noteiktu OIM iegultās emisijas produkta līmenī, sākumpunkts ir iekārtas emisijas. Iekārtas emisijas sadala (“attiecina”) līdz tā ražošanas procesu emisijām. Tad pieskaita jebkuras būtiskās prekursoru materiālu iegultās emisijas, un rezultātu sadala pa katra ražošanas procesa darbības līmeņiem, tādējādi iegūstot preču “īpatnējās iegultās emisijas”, kas iziet no ražošanas procesa.

Šie apsvērumi ir atspoguļoti tiešo un netiešo emisiju definīcijās, kas ietvertas OIM regulā un tās IV pielikumā, kurā noteikta aprēķina pamatpieeja, attiecībā uz kuru jo īpaši jāņem vērā prekursoru materiāli.

6-1. attēls. Produktu vidiskās pēdas, produktu oglekļa pēdas un īpatnējās daļējās oglekļa pēdas, kas izmantojamas iegulto emisiju noteikšanai OIM, salīdzinājums

6.1.4 Netiešās emisijas

OIM pārejas laika nolūkos netiešās iegultās emisijas ir jāpazīņo atsevišķi no tiešajām iegultajām emisijām par visām aptvertajām precēm.

Iekārtas vai ražošanas procesa netiešās emisijas ir ekvivalentas emisijām, ko rada iekārtā vai preču ražošanas procesā patērētās elektroenerģijas ražošana, tās reizinot ar piemērojamo emisiju faktoru elektroenerģijai:

$$AttrEm_{indir} = Em_{el} = E_{el} \cdot EF_{el} \quad (49. \text{ un } 44. \text{ vienādojums})^{57}$$

kur:

$AttrEm_{indir}$ ir ražošanas procesa netiešās attiecinātās emisijas, izteiktas tCO₂;

Em_{el} ir emisijas saistībā ar saražoto vai patērēto elektroenerģiju, izteiktas tCO₂;

E_{el} ir patērētā elektroenerģija, izteikta MWh vai TJ, un

⁵⁷ Jāņem vērā, ka šajos norādījumos norādītie atsauces numuri attiecas uz Īstenošanas regulu (ES) 2023/1773.

EF_{el} ir elektroenerģijai piemērotais emisijas faktors, izteikts tCO₂/MWh vai tCO₂/TJ.

Saskaņā ar vispārējo noteikumu attiecībā uz emisijas faktoru jāizmanto noklusējuma vērtība, ko šim nolūkam norādījusi Eiropas Komisija. Tomēr IV pielikuma 6. iedaļā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem emisijas faktoram var izmantot faktiskos datus:

- ja pastāv tieša tehniska saikne starp iekārtu, kurā ražo importēto preci, un elektroenerģijas ražošanas avotu, vai
- ja iekārtas operators ir noslēdzis elektroenerģijas pirkuma līgumu ar elektroenerģijas ražotāju, kas atrodas trešā valstī, par tādu elektroenerģijas daudzumu, kas ir vienāds ar daudzumu, attiecībā uz kuru tiek prasīts izmantot specifisku [emisijas faktoru].

Tāpēc, ja operators ražo elektroenerģiju savā iekārtā, **emisijas faktoru, ko izmanto netiešo emisiju aprēķināšanai un ziņošanai, var noteikt operators**. Ja operators saņem elektroenerģiju no tieši tehniski pievienotas iekārtas un ja šī iekārta izmanto tādas pašas monitoringa pieejas, kādas aprakstītas OIM īstenošanas regulā, operatoram būtu jāizmanto šīs iekārtas operatora norādītais emisijas faktors. Turklāt, ja jūsu iekārtai ir noslēgts elektroenerģijas pirkuma līgums⁵⁸ ar attālāku iekārtu, arī tad būtu jāizmanto šā elektroenerģijas piegādātāja norādītais emisijas faktors. Visos citos gadījumos, t. i., attiecībā uz elektroenerģiju, ko saņem no tīkla, izmanto Eiropas Komisijas norādīto **noklusējuma emisijas faktoru elektroenerģijai attiecīgajā valstī vai reģionā**. Minētās noklusējuma vērtības ir balstītas uz IEA sniegtajiem datiem un ir pieejamas ar Komisijas OIM pārejas reģistra starpniecību.

6.1.5 Prekursoru emisiju pieskaitīšana

Pārejas laikā, ja prekursors ir OIM prece, var izmantot iegulto emisiju standarta vērtības, kas norādītas īstenošanas regulā.

Noklusējuma vērtības var izmantot, lai aprēķinātu to prekursoru preču iegultās emisijas, ko izmanto kā ielaidi un patērē citu OIM preču ražošanas procesā, ja faktiskā emisiju intensitāte attiecībā uz šīm prekursoru precēm nav pieejama.

Eiropas Komisija ir aprēķinājusi emisiju faktoru noklusējuma vērtības (attiecīgā gadījumā gan tiešajām, gan netiešajām emisijām) pēc KN koda. Tās ir publicētas Eiropas Komisijas īpašajā OIM tīmekļa vietnē.

- Noklusējuma vērtības, kas norādītas 4 ciparu KN koda līmenī, attiecas uz visām precēm, kas ietilpst šajā 4 ciparu KN koda kategorijā (t. i., neatkarīgi no cipariem, kas seko šiem pirmajiem 4 cipariem).
- Noklusējuma vērtības, kas norādītas 6 ciparu KN koda līmenī, attiecas uz visām precēm, kas ietilpst šajā 6 ciparu KN koda kategorijā.
- Noklusējuma vērtības, kas norādītas 8 ciparu KN koda līmenī, attiecas tikai uz konkrēto 8 ciparu KN koda preci — lielākajā daļā gadījumu šie 8 ciparu KN kodi

⁵⁸ OIM regulas IV pielikumā ir noteikts: “elektroenerģijas pirkuma līgums” ir līgums, saskaņā ar kuru persona piekrīt pirkt elektroenerģiju tieši no elektroenerģijas ražotāja”.

attiecas uz tērauda rūpniecību, atspoguļojot dažādo izmantoto ražošanas veidu un leģētājelementu klāstu.

- Daudzos gadījumos viena un tā pati noklusējuma vērtība attiecas uz vairākiem KN kodiem.

Dalībniekiem, kas vēlas izmantot Eiropas Komisijas īpašajā OIM tīmekļa vietnē norādītās noklusējuma vērtības, būtu jāņem vērā, ka tās ir noteiktas samērā augstā emisiju intensitātes līmenī, un tāpēc var būt izdevīgāk prekursoru precēm izmantot faktiskās vērtības, ja tās ir pieejamas.

6.1.6 Noklusējuma emisiju faktori prekursoriem

Noklusējuma emisiju faktoros var izmantot, lai aprēķinātu prekursoru preču iegultās tiešās un netiešās emisijas, ja šīs prekursoru preces izmanto kā ielaidi un patērē citu OIM preču ražošanas procesā.

Faktori ir publicēti Eiropas Komisijas īpašajā OIM tīmekļa vietnē un ir uzskaitīti pa apkopoto preču kategorijām, ražošanas veidiem un attiecīgajiem prekursoriem. Šīs noklusējuma vērtības ir atsevišķi tiešo un netiešo īpatnējo iegulto emisiju (ĪIE) faktori ($\text{tCO}_{2(e)}/\text{t preču}$) katrai prekursora precei.

Ierobežojumi attiecībā uz noklusējuma vērtību izmantošanu

ES importētājiem ir atļauts izmantot šīs vērtības, lai nodrošinātu, ka jūs izpildāt OIM prasības, gadījumā, ja jūs laikus nesaņemat attiecīgos datus no OIM preces ražojošo iekārtu operatoriem. Tos var izmantot:

- bez kvantitatīva ierobežojuma līdz **2024. gada 31. jūlijam**, t. i., izmantošanai pirmajos trikos OIM ceturkšņa ziņojumos;
- bez laika ierobežojuma, bet ar kvantitatīvu ierobežojumu: kompleksām precēm līdz 20 % kopējo iegulto emisiju var noteikt, izmantojot aplēses. Komisijas norādīto noklusējuma vērtību izmantošana ir uzskatāma par “aplēsi”.

Ziņojošajiem deklarētājiem noklusējuma vērtības var būt rīks, ko jūs varat izmantot, lai pārbaudītu operatoru sniegto iegulto emisiju datu ticamību, jo noklusējuma vērtības nosaka kā vispārējās vidējās vērtības, kas balstītas uz publiski pieejamiem avotiem. Ja operatora ziņotās vērtības ievērojami atšķiras no noklusējuma vērtībām, ieteicams, lai jūs noskaidrotu no operatora, vai iegulto emisiju datus vai aprēķinā nav kļūdu.

Noklusējuma emisiju faktori tīkla elektroenerģijai

Ja ražošanas procesā patērē tīkla elektroenerģiju, jūs drīkstat izmantot noklusējuma vērtību, kas balstīta vai nu uz:

- tīkla elektroenerģijas vidējo emisiju faktoru (elektroenerģijas izcelsmes valstī), pamatojoties uz Starptautiskās Enerģētiskās aģentūras (IEA) datiem, ko Komisija ir sniegusi OIM pārejas reģistrā, vai

- jebkuru citu izcelsmes valsts elektrotīkla emisijas faktoru, pamatojoties uz **publiski pieejamiem datiem**, kas ir vai nu vidējais emisijas faktors⁵⁹, vai CO₂ emisijas faktors.

Jāņem vērā, ka nav atļauts noteikt īpatnējo emisiju faktoros, izmantojot uz tirgu balstītus instrumentus, piemēram, “izcelsmes apliecinājumus” vai “zaļos sertifikātus” u. tml.

6.2 Ziņošanas prasības

Šajā iedaļā ir aprakstīts, kā jums būtu jāziņo par ražošanu un iegultajām emisijām OIM pārejas laikā. Nākamajā tekstlodziņā ir norādītas īstenošanas regulas pamatiedaļas par ziņošanu, kas ir būtiskas attiecībā uz OIM pārejas laiku.

Atsauces uz īstenošanas regulu

II pielikuma 1. iedaļa — Definīcijas.

III pielikuma F iedaļa — Noteikumi iekārtas emisiju attiecināšanai uz precēm.

IV pielikums — Ieteicamās ziņas, ko iekārtas operatori sniedz ziņojošajiem deklarētājiem.

Noklusējuma vērtības iegulto emisiju aprēķināšanai, ko norādījusi Komisija un kas publicētas tās īpašajā OIM tīmekļa vietnē.

6.2.1 *Importēto preču daudzuma paziņošana*

Noteiktā pārskata periodā ir jāpaziņo importēto preču kopējais daudzums, kas atbilst konkrētai KN produkta specifikācijai attiecībā uz šo precī, un jāizsaka tonnās vai — elektroenerģijai — MWh.

6.2.2 *Konkrētu importēto preču kvalitātes paziņošana*

Ir daži papildu kvalificējošie parametri, kas jums kā ES importētājam jāpaziņo saskaņā ar OIM. Tie ir atkarīgi no importētajām precēm. Piemēram, attiecībā uz importētu cementu ir jāpaziņo kopējais klinkera saturs, attiecībā uz kombinētiem mēslošanas līdzekļiem ir jāpaziņo dažādo slāpekļa formu saturs, utt. Attiecīgie parametri ir uzskaitīti īstenošanas regulas IV pielikuma 2. iedaļā.

Jums jānodrošina, ka jūs no importētās(-o) preces(-ču) ražotāja(-iem) apkopojat visus parametrus, kas nepieciešami saistībā ar jūsu OIM precēm.

Šīs papildu ziņošanas prasības par katru nozari ir uzskaitītas 5. iedaļā. Attiecībā uz dažiem no šiem parametriem ir vajadzīga produktu kvalitātes informācija, piemēram, cementa klinkera saturs, noteiktu legētājelementu saturs tēraudā, tērauda un alumīnija ražošanai

⁵⁹ OIM regulā ir šāda definīcija: “emisijas faktors elektroenerģijai” ir CO₂e izteikta standartvērtība, kas atspoguļo preču ražošanā patērētās elektroenerģijas emisiju intensitāti”.

izmantoto lūžņu daudzums, slāpekļskābes vai amonjaka ūdens šķīduma koncentrācija vai dažādu slāpekļa formu saturs kombinētajos mēslošanas līdzekļos.

Ražotāji parasti var izmantot ikgadējo vidējo kvalitātes rādītāju par visu ražošanas procesu ziņošanas mērķiem saskaņā ar to pašu KN kodu. Alternatīvi, ja operatoram ir detalizētāka monitoringa iespējas, ir ieteicams monitorings “pa produktiem”.

Jāņem vērā, ka iespēja diferencēt preces pēc to kvalitātes ļauj importētājiem paziņot datus detalizētākā līmenī, nevis tikai KN kodu līmenī. Piemēram, ja jūs importējat trīs dažādu kvalitātes līmeņu kombinētos mēslošanas līdzekļus, jūs varat tos paziņot kā trīs atsevišķas preces ar vienu KN kodu ar dažādiem iegulto emisiju un sastāva datiem.

6.2.3 Tiešo un netiešo iegulto emisiju ziņošana

Pārejas periodā, paziņojot importēto preču iegultās emisijas, jums jāņem vērā gan “tiešās emisijas”⁶⁰, gan “netiešās emisijas”⁶¹.

Ja, lai ražotu preces, kas ietilpst vienā KN kodā, ir izmantoti vairāki ražošanas veidi un ja šiem ražošanas veidiem piešķir atšķirīgus ražošanas procesus, precēs iegultās emisijas aprēķina un paziņo atsevišķi katram ražošanas veidam.

Iegultās emisijas prekursoru precēs

Operatoram būtu jāiekļauj iegultās emisijas prekursoru precēs (gan tiešās, gan netiešās emisijas) gala preces kopējo iegulto emisiju aprēķinā, kā rezultātā tā kļūst par “kompleksu preci”. Kompleksās preces iegultajām emisijām pieskaita attiecīgo prekursoru preču⁶² iegultās emisijas.

Prekursoru preču iegulto emisiju iekļaušana ir nepieciešama, lai nodrošinātu oglekļa izmaksu salīdzināmību saskaņā ar ES ETS un OIM. Attiecīgās siltumnīcefekta gāzu emisijas atbilst tām siltumnīcefekta gāzu⁶³ emisijām, uz kurām attiecas arī ES ETS Direktīvas 2003/87/EK I pielikums, proti⁶⁴, oglekļa dioksīdam (CO₂) visām nozarēm un papildus dislāpekļa oksīdam (N₂O) dažām mēslošanas līdzekļu precēm un perfluorogļūdeņražiem (PFC) dažām alumīnija precēm.

6.2.4 Vienības iegulto emisiju ziņošanai

Iegulto siltumnīcefekta gāzu iegulto emisiju ziņošanas vienība ir “tonna CO₂e”⁶⁵, kas nozīmē vienu metrisko tonnu oglekļa dioksīda (“CO₂”) vai jebkuras citas tādas I pielikumā

⁶⁰ “Tiešās emisijas” ir emisijas no preču ražošanas procesiem, tostarp emisijas no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas, ko patērē ražošanas procesos, neatkarīgi no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas vietas.

⁶¹ “Netiešās emisijas” ir emisijas, kas rodas preču ražošanas procesos patērētās elektroenerģijas ražošanā, neatkarīgi no tā, kur šī patērētā elektroenerģija tiek ražota.

⁶² Ja pats prekursors ir kompleksa prece, šo procesu rekursīvi atkārto, līdz attiecīgu prekursoru vairs nav.

⁶³ “Siltumnīcefekta gāzes” ir siltumnīcefekta gāzes, kas I pielikumā norādītas pie katras minētajā pielikumā uzskaitītās preces.

⁶⁴ Direktīva 2003/87/EK.

⁶⁵ “Tonna CO₂e” ir viena metriskā tonna oglekļa dioksīda (CO₂) vai jebkuras citas tādas I pielikumā uzskaitītas siltumnīcefekta gāzes daudzums, kurai ir līdzvērtīgs globālās sasilšanas potenciāls.

uzskaitītās siltumnīcefekta gāzes daudzumu, kurai ir līdzvērtīgs (“e”) globālās sasilšanas potenciāls, t. i., attiecīgā gadījumā N₂O un PFC emisijas būtu jāpārrēķina to “tCO₂e” vērtībā.

Ziņošanas nolūkos iegulto emisiju dati būtu jānoapaļo līdz veselām CO₂e tonnām par visu pārskata periodu. Parametri, ko izmanto paziņoto iegulto emisiju aprēķināšanai, būtu jānoapaļo, lai iekļautu visus būtiskos ciparus, līdz ne vairāk kā 5 zīmēm aiz komata. Vajadzīgais noapaļošanas līmenis parametriem, ko izmanto šādos aprēķinos, būs atkarīgs no izmantotā mērīšanas aprīkojuma precizitātes.

6.2.5 *Faktiskās maksājamās oglekļa cenas paziņošana*

Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret precēm, kas ražotas dažādās iekārtās dažādās jurisdikcijās, importētājam ir jāpaziņo **“faktiskā maksājamā oglekļa cena”**⁶⁶ par OIM preču ražošanu. To var piemērot valsts vai reģionālā līmenī.

“Faktiskā oglekļa cena” ir faktiskā maksājamā cena par tonnu CO₂e, un tajā būtu jāņem vērā:

- tonnas CO₂e faktiskā cena oglekļa cenas noteikšanas shēmā attiecīgajā jurisdikcijā;
- ražošanas procesu emisiju aptvērums oglekļa cenas noteikšanas shēmā (tiešās, netiešās, SEG veidi utt.);
- jebkuras piemērojamās “atlaides”⁶⁷, t. i., bezmaksas iedaļes apjoms (ETS gadījumā) vai jebkurš finansiāls atbalsts, kompensācija vai cita veida atlaide, ko saņem attiecīgajā jurisdikcijā, par tonnu produkta, kas ir būtisks attiecībā uz OIM, un
- kompleksu preču gadījumā — maksājamā oglekļa cena (pēc atlaižu saņemšanas) par jebkuriem attiecīgajiem ražošanas procesā patērētajiem prekursoru materiāliem.

Pārejas periodā tas ir ziņošanas pienākums importētājiem, tomēr galīgajā periodā šīs informācijas sniegšana nodrošinās importētājiem **atlaidi tādas summas apmērā, kas personai, kurai ir OIM pienākums, citādi būtu jāmaksā.**

Maksājamā kopējā oglekļa cena ir jāattiecinā uz OIM precēm līdzīgi kā īpatnējās iegultās emisijas.

Maksājamo oglekļa cenu var attiecināt uz ražošanas procesu un apkopoto preču kategoriju līdzīgi tam, kā tiek aprēķinātas īpatnējās iegultās emisijas, un tā būtu **jāizsaka euro uz tonnu OIM preces.**

⁶⁶ OIM regulā ir šāda definīcija: ““oglekļa cena” ir naudas summa, kas saskaņā ar oglekļa emisiju samazināšanas shēmu samaksāta trešā valstī kā nodoklis, nodeva vai maksa vai par emisijas kvotām siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros un kas aprēķināta par šāda pasākuma aptvertajām siltumnīcefekta gāzēm, kuras rodas preču ražošanas laikā”.

⁶⁷ Īstenošanas regulā ir šāda definīcija: ““atlaide” ir summa, par kādu tiek samazināta summa, kas par oglekļa cenas samaksu atbildīgajai personai ir jāmaksā vai ko šī persona ir samaksājusi pirms vai pēc sava maksājuma naudas vai kādā citā izteiksmē”.

Attiecībā uz kompleksām precēm, ja ražošanas procesā patērē attiecīgos prekursorus, piegādātāja maksājamā oglekļa cena būtu jāpieskaita cenai, kas noteikta kompleksajai OIM precei, un jāaprēķina rezultātā iegūtā oglekļa cena.

Ja prekursora piegādātājs nesniedz vajadzīgo informāciju, jums jāpieņem, ka par prekursoru maksājamā oglekļa cena ir nulle.

Divi galvenie oglekļa cenas noteikšanas shēmas veidi, ko izmanto, ir **emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS)** un **oglekļa cena nodokļa, nodevas vai maksas veidā**. Šādos gadījumos operatoram jāpaziņo šāda veida informācija:

- **oglekļa cena saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ETS):**
 - vidējā kvotu/sertifikātu gada cena par vienu metrisko tonnu CO₂e piemērojamajā valūtā;
 - informācija par ETS noteikumiem⁶⁸, piemēram, vai tie ir piemērojami tiešajām un/vai netiešajām emisijām;
 - kopējās emisijas, par kurām jums bija jānodod kvotas vai sertifikāti;
 - kopējais to kvotu vai sertifikātu skaits, ko jūs saņēmt bez maksas kā “kvotu bezmaksas iedali”;
 - izrietošā starpība starp emisijām un kvotu bezmaksas iedali. Ja pēdējā minētā pārsniedz emisijas, maksājamā oglekļa cena ir paziņojama kā nulle;
- **oglekļa cena nodokļa, nodevas vai maksas veidā:**
 - nodokļa, nodevas vai maksas vidējā gada summa par vienu metrisko tonnu CO₂e piemērojamajā valūtā. Ja šī summa ir atšķirīga, piemēram, par dažādiem izmantotajiem kurināmajiem, katram pārskata periodam ir jānosaka vidējā svērtā likme, kas atbilst jūsu iekārtas kurināmo struktūrai;
 - informācija par noteikumiem, kas attiecināmi⁶⁸ uz nodokli, nodevu vai maksu, piemēram, vai tas attiecas uz tiešajām un/vai netiešajām emisijām vai īpašiem procesiem vai kurināmajiem, utt.;
 - kopējās emisijas, par kurām jums bija jāmaksā oglekļa cena, kam piemēro nodokli, nodevu vai maksu;
 - jebkāda atlaide, ko jums bija atļauts piemērot maksājamam oglekļa nodoklim, nodevai vai maksājumam;
 - izrietošais samaksātais kopējais oglekļa nodoklis. Ja atlaide pārsniedz nodokļa likmi pirms atlaides (vai atmaksas) piemērošanas, paziņojamā maksājamā oglekļa cena ir nulle.

Var būt iespējami citi oglekļa cenas sistēmas veidi, piemēram, uz rezultātiem balstīts klimata finansējums (*RBCF*), taču tie nav raksturīgi rūpniecības nozarēm un nav atbilstīgi saskaņā ar OIM tiesību aktiem.

Valūtas kurss starp piemērojamo maksājamās oglekļa cenas valūtu un euro tiks piemērots automātiski OIM pārejas reģistrā, kad ziņojošais deklarētājs ievadīs OIM ziņojumu, izmantojot iepriekšējā gada vidējo gada valūtas kursu.

⁶⁸ Importētājiem būs jānorāda tiesību akta apraksts un norāde uz to, t. i., jānorāda atsauce uz regulu, vēlams interneta saites veidā. Tāpēc jums būtu jāsniedz arī šī informācija.

6.2.6 Importētājiem būtiska informācija

Pārejas laikā importētāji paziņo informāciju gan par **maksājamo oglekļa cenu** (t. i., oglekļa cenu izcelsmes valstī), gan arī par OIM **produktiem, uz kuriem attiecas oglekļa cena**, lai gan konkrētā informācija, kas jāpaziņo, atšķirsies atkarībā no izmantotās oglekļa cenas noteikšanas sistēmas (ETS, oglekļa nodoklis, nodeva vai maksa, vai cits, kā norādīts iepriekš). Informācija, kas būtu jāpaziņo, ir apkopota nākamajā tabulā.

6-1. tabula. Maksājamās oglekļa cenas paziņošana

Ceturkšņa ziņojuma kategorija	Detalizēta informācija, kas jāsniedz
Maksājamā oglekļa cena	– Emisiju kārtas numurs (katram OIM pārejas reģistram). – Oglekļa cenas veids (piem., ETS vai oglekļa cena nodokļa, nodevas vai maksas veidā), saņemtā atlaide (attiecībā uz kuru kvotu bezmaksas iedale var būt ETS) vai jebkāda cita veida kompensācija (piemēram, samazināta nodokļa likme par energoietilpīgu nozari). – Tiesību akta apraksts un norāde uz to, t. i., sniedz aprakstu par oglekļa cenas noteikšanas regulu, kas nosaka ETS vai oglekļa nodokli, nodevu vai maksu izcelsmes valstī, un norāda atsauci uz regulu. – Maksājamās oglekļa cenas uzskaitē — tās izcelsmes valsts valūtā, kurā maksājama oglekļa cena. To pārrēķina euro ekvivalentā, izmantojot iepriekšējā gada vidējo valūtas kursu. – Informācija par valūtu izcelsmes valstī un piemērojamo valūtas kursu (sk. turpmāk).
Produkti, uz kuriem attiecas maksājamā oglekļa cena	– Emisiju kārtas numurs (katram OIM pārejas reģistram). – Aptvertā produkta veids un atbilstošais KN kods — maksājamā oglekļa cena būtu jāuzskaita atsevišķi par prekursoriem, ko iegūst no citām iekārtām. – Aptverto emisiju daudzums — iegultās tiešās un netiešās emisijas. – To emisiju daudzums, uz kurām attiecas jebkāda atlaide vai cita veida kompensācija. – Jebkāda papildu informācija, ko prasa OIM pārejas reģistrs.

Maksājamā oglekļa cena izcelsmes valsts valūtā būtu jāpārrēķina euro ekvivalentā, izmantojot vidējo gada valūtas kursu iepriekšējā gadā pirms gada, kurā jāiesniedz

ziņojums; koeficients ir norādīts OIM pārejas reģistrā un lielākajā daļā gadījumu ir Eiropas Centrālās bankas publicētais gada pārrēķina koeficients.

6.3 Ziņojuma veidne

Pārejas periodā ziņojošajiem deklarētājiem ir jāiesniedz ceturkšņa ziņojumi OIM pārejas reģistrā. Ziņojuma struktūra ir norādīta īstenošanas regulas I pielikumā. Lai aizpildītu ziņojumu pārejas reģistrā, jums kā ziņojošajam deklarētājam ir jāiegūst informācija par importēto preču iegultajām emisijām no to iekārtu operatoriem, kurās šīs preces ražo eksportam.

6.3.1 Emisiju datu paziņošana, ko veic operatori

Informāciju par iegultajām emisijām operatori ziņojošajiem deklarētājiem var sniegt, izmantojot emisiju datu paziņojuma veidni, ko izstrādājusi Eiropas Komisija un kas ietverts īstenošanas regulas IV pielikumā. Šīs veidnes izmantošana nav obligāta, taču tā var ievērojami atvieglot informācijas apmaiņu.

Veidne ir iedalīta divās: pirmajā veidnes daļā ir visa nepieciešamā iegulto emisiju informācija, kas jums kā deklarējošajam ziņotājam ir jāapkopo, lai iesniegtu OIM ziņojumu; veidnes otrā daļa ir fakultatīva iedaļa, ko operatoriem **ieteicams aizpildīt**, jo tā sniegs **lielāku pārredzamību** par datiem, kas paziņoti atbilstīgi 1. daļai.

Ziņojošie deklarētāji var izmantot 2. daļā ietvertu informāciju, lai veiktu savas datu kvalitātes pārbaudes par 1. daļas saturu.

Operatora emisiju paziņojuma saturs jūsu zināšanai ir izklāstīts nākamajā tabulā.

6-2. tabula. Ziņojošajiem deklarētājiem sniegtā emisiju datu paziņojuma saturs

Veidne	Par pārejas laiku vajadzīgās informācijas kopsavilkums
1. daļa. Vispārīga informācija	Ietver datus, kas jāpaziņo ziņojošajam deklarētājam. – Iekārtas dati, ietverot operatora iekārtas identifikāciju un datus par atrašanās vietu, un operatora pilnvarotā pārstāvja kontaktinformācija. – Ražošanas procesi un veidi iekārtā par katru apkopoto preču kategoriju. – Par katru apkopoto preču kategoriju vai atsevišķi par katru preci pa KN kodiem: – katras preces tiešās un netiešās īpatnējās iegultās emisijas; un par ĪIE — netieša informācija par to, kā noteikts emisijas faktors, un izmantotais informācijas avots; – informācija par to, kāda datu kvalitāte un metodes (balstītas uz aprēķiniem, balstītas uz mērījumiem, citas) izmantotas iegulto emisiju noteikšanai, un vai tas bija pilnībā balstīts uz monitoringu, vai arī izmantotas noklusējuma vērtības;

Veidne	Par pārejas laiku vajadzīgās informācijas kopsavilkums
	– ja izmantotas noklusējuma vērtības — īss apraksts par to, kāpēc tika izmantotas tās, nevis faktiskie dati; – informācija par nozarei specifiskiem papildu ziņošanas parametriem attiecībā uz ražotajām precēm, ja nepieciešams, un – ja piemērojams — informācija par maksājamo oglekļa cenu un atsevišķi par jebkuriem prekursoriem, kas iegūti no citām iekārtām, pa prekursoru izcelsmes valstīm.
2. daļa. Neobligātā informācija	Sniedz lielāku pārredzamību par datiem, kas sniegti atbilstīgi 1. daļai, un ļauj ziņojošajam deklarētājam veikt validācijas pārbaudes par 1. daļu. – Iekārtas kopējās emisijas, tajā skaitā: darbības dati un aprēķina koeficienti katrai izmantotajai avota plūsmai; katra monitorētā emisijas avota emisijas, kas noteiktas, izmantojot ar mērījumiem pamatotu metodi, un ar citām metodēm noteiktās emisijas, un, ja piemērojams, — jebkurš CO₂ imports vai eksports uz citām iekārtām iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ; – importētā, saražotā, patērētā un eksportētā izmērāmā siltuma balance un līdzīgi atlikumgāzu vai elektroenerģijas balance; – Saraksts, kurā norādītas visas iekārtas saražotās attiecīgās preces atbilstoši KN kodiem, tajā skaitā prekursori, kas nav iekļauti atsevišķos ražošanas procesos. – Par prekursoru precēm: – no citurienes saņemtais daudzums; – to īpatnējās tiešās un netiešās iegultās emisijas (ko paziņojuši citi operatori); – katrā ražošanas procesā izmantotais daudzums, izņemot tajā pašā iekārtā saražotās prekursoru preces. – Par attiecinātajām tiešajām un netiešajām emisijām: informācija par to, kā tika aprēķinātas katra ražošanas procesa attiecinātās emisijas; darbības līmenis un katra ražošanas procesa attiecinātās emisijas; – īss iekārtas apraksts, iekļaujot šādu informāciju: attiecīgie ražošanas procesi un ražošanas procesi, kas nav attiecīgie procesi (kas ir ārpus tvēruma); – galvenais ražošanas process, kas notiek iekārtā, un jebkuri ražošanas procesi, kas nav aptverti OIM nolūkos; – izmantotās monitoringa metodikas galvenie elementi un

Veidne	Par pārejas laiku vajadzīgās informācijas kopsavilkums
	– veiktie pasākumi datu kvalitātes uzlabošanai, jo īpaši tas, vai ir piemērota jebkāda veida verifikācija (galīgajā periodā); – attiecīgā gadījumā informācija par elektroenerģijas emisijas faktoru elektroenerģijas pirkuma līgumā.

Avots: Īstenošanas regulas IV pielikums.

Lai palīdzētu operatoriem kopīgot ar jums kā ziņojošo deklarētāju informāciju par iegultajām emisijām, IV pielikumā ietvertā veidne ir pārveidota par neobligāti izmantojamu izklājlapu, kurā sniegta informācija, kas ietverta 1. un 2. daļā iepriekšējā tabulā. Nākamajā 6-2. attēls. attēlā ir parādīts, kā šī izklājlapas veidne ir strukturēta.

6-2. attēls. Neobligāti izmantojamā elektroniskās datu paziņošanas veidne — Satura lapa

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
2	Table of contents			Navigation Area:		Table of contents		Further Guidance		Summary Processes		Summary Products		
3														
4														
6	Sheet "Table of contents"													
7														
8	0. Sheet "Version history"													
10	a. Sheet "Table of contents"													
12	b. Sheet "Guidelines & conditions"													
14	c. Sheet "Code Lists"													
16	A. Sheet "A_InstData" - General information, production processes and purchased precursors													
17	1 Reporting period													
18	2 About the installation													
19	3 Verifier of the report – only if available and not required during transitional period													
20	4 Aggregated goods categories and relevant production processes													
21	5 Purchased precursors													
23	B. Sheet "B_Emlns" - Installation's emission at source stream and emission source level													
24	1 Source Streams (excluding PFC emissions)													
25	2 PFC Emissions													
26	3 Emissions Sources (Measurement-Based Approaches)													
28	C. Sheet "C_Emissions&Energy" - Installation-level GHG emissions and energy consumption													
29	1 Fuel balance													
30	2 Greenhouse gas emissions balance & information on data quality													
32	D. Sheet "D_Processes" - Production level and attributed emissions for SEE calculation													
33	1 Data input for the determination of the specific embedded emissions													
35	E. Sheet "E_PurchPrec" - Purchased precursors for SEE calculation													
36	1 Data input for the determination of the specific embedded emissions													
38	F. Sheet "F_Tools" - Tools for facilitating reporting													
39	1 Cogeneration Tool													
40	2 Tool to calculate the carbon price due													
42	G. Sheet "G_FurtherGuidance" - Further guidance on specific sections in this template													
43	1 General guidance													
44	2 Source streams and emission sources													
45	3 Attribution of emissions to production processes													
46	4 Summary of products													
49	The following two sheets summarise the results at process and product level, respectively:													
50	Summary of production processes													
51	Summary of products													
53	The following sheet summarises the main information to be communicated to the reporting declarant:													
54	Communication with reporting declarants													
57														
58	Language version: English Version (Original)													
59	Reference filename: CBAM SEE Communication UBA_en_231023.xls													
61	Information about this file:													
62	Installation name:													
63	Reporting period: from: to:													
64														

Veidnes galvenās iezīmes ir šādas:

- lietošanā ērta navigācija un OIM iegulto emisiju datu automātiska aprēķināšana no ievadītajiem datiem, parādot, kā aprēķinātas attiecinātās emisijas par katru ražošanas procesu;
- aptver informāciju gan par 1., gan par 2. daļu minētajā operatora ziņojumā, norāda, kādi dati ir vajadzīgi, lai ziņojošie deklarētāji varētu aizpildīt OIM ziņojumu, un kādi dati ir neobligāti, un sniedz norādījumus par to, kā izmantot veidni, un par dažādajiem veiktajiem aprēķiniem;
- rīki ziņošanas atvieglošanai, emisiju attiecināšanai starp siltumu un elektroenerģiju kombinētai siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai / koģenerācijai un maksājamās oglekļa cenas aprēķināšanai;
- kopsavilkuma lapas, kurās sniegta galvenā informācija par ražošanas procesiem un produktiem, kas jāpaziņo ziņojošajam deklarētājam tā OIM ziņojumu sagatavošanai.

izklājlapa ir pieejama Eiropas Komisijas īpašajā OIM tīmekļa vietnē.

6.3.2 Ziņošana, ko veic deklarētāji

Ziņojošo deklarētāju aizpildāmā OIM ziņojuma saturs un struktūra ir norādīti īstenošanas regulas I pielikumā “OIM ziņojumos sniedzamā informācija”. OIM ziņojums ir digitāli integrēts pārejas reģistrā, kā kopsavilkuma veidā norādīts nākamajā tabulā.

6-3. tabula. OIM ziņojuma saturs Pārejas reģistrā

Reģistra OIM ziņojuma struktūra	OIM ziņojuma satura kopsavilkums I pielikumā
1. iedaļa. Galvene	– Ziņojuma izdošanas datums, identifikācijas numurs, pārskata periods un gads. – Importēto preču kopējais daudzums un kopējās emisijas. – Ziņojošā deklarētāja, pārstāvja, importētāja un kompetentās iestādes, ja piemērojams, identitāte un kontaktinformācija. – Apstiprināšanas process ziņojuma iesniegšanai.
2. iedaļa Importētās OIM preces	– Preču apraksts, tajā skaitā ziņas par preču kodiem. – Procedūras attiecībā uz importētajām precēm, tajā skaitā ieviešanai pārstrādei. – Importēto preču daudzums un atbilstošās emisijas. – Apliecinātie dokumenti par precēm, kurus var augšupielādēt reģistrā, un attiecīgā gadījumā papildu informācija.
3. iedaļa. OIM preču emisijas	– Ziņas par iekārtu, tajā skaitā nosaukums, atrašanās vieta un kontaktinformācija.

	– Ziņas par saražotajām precēm pa ziņošanas metodikām. – Ziņas par iekārtas tiešajām, netiešajām un kopējām iegultajām emisijām, emisiju daudzumu un saistītajiem kvalificējošajiem parametriem. – Ziņas par maksājamo oglekļa cenu un produktu un atbilstošo emisiju tvērumu.
--	--

Informāciju par preču iegultajām emisijām, kuru saņem no operatoriem, izmanto, lai aizpildītu OIM ziņojuma 3. iedaļu, un to izmanto arī 2. iedaļas aizpildīšanai. Galvenās informācijas kartējums starp ziņojošā deklarētāja OIM ziņojumu un operatora emisiju paziņojuma izklājlapu ir sniegts nākamajā tabulā.

6-4. tabula. Reģistrā ietvertā OIM ziņojuma kartējums attiecībā pret operatora emisiju paziņojuma izklājlapu

Pārejas reģistra OIM ziņojums	Īstenošanas regulas I pielikums — OIM ziņojums deklarētājiem	Neobligātā emisiju paziņojuma izklājlapa
Iedaļa	Ziņojuma struktūra	Lapas atsauce datiem no operatora
Importētās OIM preces	--Importētās OIM preces	
	----Pārstāvis	
	----Importētājs	
	---Preces kods	
	Harmonizētās sistēmas apakšpozīcijas kods	Lapa "Summary_Communication"
	Kombinētās nomenklatūras kods	Lapa "Summary_Communication"
	-----Ziņas par precī	
	Preču apraksts	Lapa "Summary_Communication"
	----Izcelsmes valsts	
	Valsts kods	Lapa "Summary_Communication"
	----Importētais daudzums muitas procedūrā	
	-----Procedūra	
	Informācija "ievešanai pārstrādei"	
	-----Importa joma	
	-----Preces mērs (katrai procedūrai)	
	-----Īpašas atsauces precēm	
	----Preču mērs (importēto)	
	----Preču importētās kopējās emisijas	
	----Apliecinošie dokumenti (precēm)	
	-----Pielikumi	
	----Piezīmes	
OIM preču emisijas	----OIM preču emisijas	----OIM preču emisijas

Pārejas reģistra OIM ziņojums	Īstenošanas regulas I pielikums — OIM ziņojums deklarētājiem	Neobligātā emisiju paziņojuma izklājlapa
	Ražotājvalsts	Lapa "Summary_Communication"
	-----Iekārtas uzņēmuma nosaukums	
	-----Adrese	
	-----Kontaktinformācija	
	Nosaukums	Lapa "A_InstData"
	Tālruņa numurs	Lapa "A_InstData"
	E-pasts	Lapa "A_InstData"
	-----Iekārta	
	Iekārtas nosaukums	Lapa "Summary_Communication"
	Saimnieciskā darbība	Lapa "Summary_Communication"
	-----Adrese	
	Iedibinājuma valsts	Lapa "A_InstData"
	Pilsēta	Lapa "A_InstData"
	Iela	Lapa "A_InstData"
	Numurs	Lapa "A_InstData"
	Pasta indekss	Lapa "A_InstData"
	Pasta kastītes numurs	Lapa "A_InstData"
	UNLOCODE	Lapa "Summary_Communication" un
	Ģeogrāfiskais platums	Lapa "Summary_Communication"
	Ģeogrāfiskais garums	Lapa "Summary_Communication"
	Koordinātu veids	Lapa "Summary_Communication"
	-----Preču mērs (ražoto)	
	Neto svars	Lapa "D_Processes"
	Papildu mērvienības	Lapa "D_Processes"
	Mērvienības veids	Lapa "D_Processes"
	-----Iekārtas emisijas	
	Iekārtas kopējās emisijas	Lapa "Summary_Communication"
	Iekārtas tiešās emisijas	Lapa "Summary_Communication"
	Iekārtas netiešās emisijas	Lapa "Summary_Communication"
	Emisiju mērvienības veids	Lapa "Summary_Communication"
	-----Tiešās iegultās emisijas	
	Noteikšanas veids	Lapa "B_Emlnst" un "C Emissions&Energy"
	Piemērojamās ziņošanas metodikas veids	Lapa "B_Emlnst" un "C Emissions&Energy"
	Piemērojama ziņošanas metodika	Lapa "Summary_Communication"
	Īpatnējās (tiešās) iegultās emisijas	Lapa "Summary_Communication"
	Importētā elektroenerģija	Lapa "D_Processes"
	Importētās elektroenerģijas kopējās iegultās emisijas	Lapa "Summary_Communication"
	Mērvienības veids	Lapa "Summary_Communication"
	Emisiju faktora vērtības avots	Lapa "Summary_Communication"
	-----Netiešās iegultās emisijas	
	Noteikšanas veids	Lapa "D_Processes"
	Emisijas koeficienta avots	Lapa "Summary_Communication"

Pārejas reģistra OIM ziņojums	Īstenošanas regulas I pielikums — OIM ziņojums deklarētājiem	Neobligātā emisiju paziņojuma izklājlapa
	Emisijas faktors	Lapa “D_Processes”
	Īpatnējās (netiešās) iegultās emisijas	Lapa “Summary_Communication”
	Mērvienības veids	Lapa “Summary_Communication”
	Patērētā elektroenerģija	Lapa “Summary_Communication”
	-----Ražošanas metode un kvalificējošie parametri	
	Metodes nosaukums	Lapa “Summary_Communication”
	Konkrētās tērauda rūpnīcas identifikācijas numurs	Lapa “Summary_Communication”
	Papildu informācija	Lapa “Summary_Communication”
	-----Tiešo emisiju kvalificējošie parametri	
	-----Netiešo emisiju kvalificējošie parametri	
	-----Apliecinātie dokumenti (emisiju definēšanai)	
	-----Pielikumi	
	-----Maksājamā oglekļa cena	
	Oglekļa cenas, atlaides vai jebkāda cita veida kompensācijas veids	Lapa “Summary_Communication”
	Maksājamās oglekļa cenas apmērs	Lapa “Summary_Communication”
	Valūta	Lapa “Summary_Communication”
	Valsts kods	Lapa “Summary_Communication”
	-----Produkti, kas ietverti maksājamajā oglekļa cenā	
	Aptvertā produkta veids	Lapa “Summary_Communication”
	Aptverto preču KN kodi	Lapa “Summary_Communication”
	Ietverto emisiju daudzums	Lapa “Summary_Communication” un lapa “F_Tools”
	Daudzums, uz kuru attiecas jebkāda atlaide vai cita veida kompensācija	Lapa “Summary_Communication”
	-----Preču mērs (ietverto)	
	-----Piezīmes	

Informācija, kas vajadzīga, lai aizpildītu OIM ziņojumu, lielākoties ir atrodama lapā “Summary_Communication” operatora emisiju paziņojuma izklājlapas aizmugurē.

6-3. attēls. Kopsavilkuma paziņojuma lapa, neobligātā elektroniskās datu paziņošanas veidne

B		C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T															
Communication with reporting declarant																																		
This sheet communicates the main information from sheets "Summary_Processes" and "Summary_Products" to be communicated to the reporting declarant importing the goods into the European Union.																																		
1 Summary of the installation and production processes																																		
1 Installation details																																		
11	Name of the installation (English name):		Test installation																															
12	Street, number:																																	
13	Economic activity:																																	
14	Country:		Test country																															
15	NACE code:																																	
16	Coordinates of the main emission source (latitude):																																	
17	Coordinates of the main emission source (longitude):																																	
18	Reporting period start:		01.01.2023																															
19	Reporting period end:		31.12.2023																															
20	Total direct emissions during reporting period:		1 261 056																															
21	Total indirect emissions during reporting period:		189 325																															
22	Total emissions during reporting period:		1 450 381																															
2 Summary of products																																		
23	Production processes from which the products arise:		Type of aggregated good or process:		CN Code:		CN Name:		Product name listed for communication with reporting declarant, e.g. on invoice:		SEE (direct):		SEE (indirect):		SEE (total):		Unit:		Source for electricity:		Embedded electricity (MWh):		The main reducing agent of the process, if known:		Steel mill identification number:		% Mn:		% Co:		% Ni:		% other alloy:	
24	Process A		Basic oxygen		7208		Flat-rolled products of iron or non-alloy steel, of a width > 1500 mm, hot-rolled, not clad, plated or coated		test		1000		1000		1000		tCO2e/t		100%		0.1%		0.1%		0.1%		0.1%		0.1%		0.1%		0.1%	
25																																		
26																																		
27																																		
28																																		
29																																		
30																																		
31																																		
32																																		
33																																		
34																																		
35																																		

Attiecīgie parametri, ko aprēķina ziņošanas nolūkos šajā kopsavilkuma lapā, ir šādi:

- Maksājamās oglekļa cenas apmērs
- Patērētā elektroenerģija
- Īpatnējās (tiešās) iegultās emisijas
- Īpatnējās (netiešās) iegultās emisijas
- Nozarei specifiski ziņošanas papildu parametri, piem., sakausējuma saturs %, tonnas lūžņu / tonnas alumīnija vai tērauda, priekšpatēriņa lūžņu %, koncentrācija, slāpekļa saturs u. c.

Lai gan izklājlapas izmantošana nav obligāta, ziņojošie deklarētāji var pieprasīt, lai operatori iesniedz to emisiju paziņojumu, izmantojot šo veidni.

7 IZŅĒMUMI ATTIECĪBĀ UZ OIM

Pārejas laikā ir piemērojami noteikti izņēmumi, kas uzskaitīti turpmāk.

Atsauces uz īstenošanas regulu

- OIM Regula (ES) 2023/956, I iedaļas 2. panta “Darbības joma” 3., 4. un 7. punkts; III pielikums “Trešās valstis un teritorijas, kas 2. panta nolūkā neietilpst šīs regulas darbības jomā”.
-

***De minimis* izņēmums**

Mazus daudzumus (*de minimis*) importēto preču, uz kurām attiecas OIM, var automātiski uzskatīt par tādiem, uz kuriem neattiecas OIM tiesību akti, ar nosacījumu, ka šo preču vērtība ir neliela, tas ir, nepārsniedz 150 EUR vienam sūtījumam⁶⁹. Šis izņēmums ir piemērojams arī pārejas posmā.

Militārā lietojuma izņēmums⁷⁰

Izņēmumu piemēro jebkurām importētajām precēm, ko paredzējušas izmantot dalībvalstu militārās iestādes vai kuras paredzēts izmantot pēc vienošanās ar trešās valsts militārajām iestādēm, saskaņā ar ES kopējo drošības un aizsardzības politiku vai saskaņā ar NATO.

EBTA izņēmums

OIM neattiecas uz valstīm, kuras piemēro ES ETS (Norvēģija, Šveice, Lihtenšteina) vai kuru ETS ir pilnībā piesaistīta ES ETS (Šveice).

Valstis, kurām izņēmums piemērojams attiecībā uz visām OIM precēm, ir uzskaitītas OIM regulas III pielikuma 1. iedaļā; valstis, kurām izņēmums piemērojams attiecībā uz elektroenerģiju, tiks iekļautas minētā pielikuma 2. iedaļā, kas pašlaik ir tukša.

Ierobežots izņēmums attiecībā uz elektroenerģijas importu

Uz elektroenerģijas importu no trešām valstīm attiecas OIM, izņemot, ja trešā valsts ir tik cieši integrēta ES iekšējā elektroenerģijas tirgū, ka tehnisku risinājumu OIM piemērošanai šim importam nav iespējams rast; šis izņēmums ir piemērojams tikai ierobežotos apstākļos un atbilstīgi nosacījumiem, kas izklāstīti OIM regulas 2. pantā.

⁶⁹ Padomes Regulas (EK) Nr. 1186/2009 23. pants. Sk.: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:324:0023:0057:LV:PDF>

⁷⁰ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem.

Annex A

Saīsinājumu saraksts

Saīsinājums	Pilns termins
AD	Darbības dati
AEM	Anoda efekta minūtes
AEO	Anoda efekta pārspriegums
AL	Darbības līmenis
AOD	Argona-skābekļa dekarbonizācija
BAT	Labākie pieejamie tehniskie paņēmieni
BF	Biomisas frakcija
BFG	Domnas gāze
BOF	Skābekļa konvertors
BOFG	Skābekļa konvertora gāze
BREF	Labāko pieejamo tehnisko paņēmieni atsaucēs dokumenti
CA	Kompetentā iestāde
OIM	Oglekļa ievadkorekcijas mehānisms
CCR	Klinkera attiecība pret cementu
CCS	Oglekļa uztveršana un uzglabāšana
CCU	Oglekļa uztveršana un izmantošana
CCUS	Oglekļa uztveršana, izmantošana un uzglabāšana
CEMS	Nepārtrauktas emisiju mērīšanas sistēmas
CF	Pārrēķina koeficients
CFP	Produktu oglekļa pēda
CHP	Koģenerācija
CKD	Cementa krāsns putekļi
KN	Kombinētā nomenklatūra
COG	Koksa krāsns gāze
TRD	Tieši reducēta dzelzs
ELK	Elektriskā loka krāsns
EF	Emisijas faktors
EBTA	Eiropas Brīvās tirdzniecības zona
ETS	Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
ES ETS	ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
ESK	ES kvotas (izmanto ES ETS)
EUR	Euro (valūta)

Saīsinājums	Pilns termins
BIN	Bezmaksas iedales noteikumi (Regula 2019/331) ⁷¹
SEG	Siltumnīcefekta gāze
GSP	Globālās sasilšanas potenciāls
KBD	Karsti briketēta dzelzs
HS	Harmonizētā sistēma (starptautiskajai tirdzniecībai)
IEA	Starptautiskā Enerģētikas aģentūra
ISO	Starptautiskā Standartizācijas organizācija
ZIZIMM	Zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība
MMD	Monitoringa metodikas dokumentācija
MZR	Monitoringa un ziņošanas regula (Regula 2018/2066) ⁷²
MZV	Monitorings, ziņošana un verifikācija
DV	Dalībvalsts(-is)
MWh	Megavatstunda
NCV	Zemākā siltumspēja
NPI	Niķeli saturošs neapstrādāts čuguns
OF	Oksidācijas koeficients
PCI	Pulverizētu akmeņogļu ievade
PEMS	Prognostiskā emisiju monitoringa sistēma
PFC	Perfluorogļūdeņradis
ĪIE	Īpatnējās iegultās emisijas
TARIC	Eiropas Savienības integrētā muitas tarifa datubāze
TJ	Teradžouli
PSO	Pārvades sistēmas operators
UCC	Savienības Muitas kodekss
UN/LOCODE	Tirdzniecības un transporta vietu Apvienoto Nāciju Organizācijas kodi

⁷¹ Bezmaksas iedales noteikumi (Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/331 (2018. gada 19. decembris), ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 10.a pantu)

⁷² Monitoringa un ziņošanas regula (Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/2066 (2018. gada 19. decembris) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012)

Termins	Definīcija
“Pareizība”	Tas, cik tuvu mērījuma rezultāts sakrīt ar konkrētā lieluma patieso vērtību vai references vērtību, kas empīriski noteikta, izmantojot starptautiski atzītus un izsekojamus kalibrēšanas materiālus un standartmetodes, ņemot vērā nejaušos un sistemātiskos faktorus
“Darbības dati”	Degvielas/kurināmā vai materiālu daudzums, kas ir patērēts vai saražots procesā, atbilst aprēķinos balstītajai metodikai un ir attiecīgi izteikts teradžoulos (TJ), masa — tonnās, bet gāzu gadījumā — kā tilpums normālkubikmetros
“Faktiskās emisijas”	Emisijas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz primārajiem datiem par preču ražošanas procesiem, kas radušās preču ražošanas procesos patērētās enerģijas ražošanas laikā, un kas tiek aprēķinātas saskaņā ar īstenošanas regulas III pielikumā izklāstītajām metodēm
“Darbības līmenis”	Saražoto preču daudzums (izteikts MWh attiecībā uz elektroenerģiju vai tonnās attiecībā uz citām precēm) ražošanas procesa robežās
“Lauksaimniecības, akvakultūras, zvejniecības un mežsaimniecības atlikumi”	Atlikumi, kas rodas tieši lauksaimniecības, akvakultūras, zvejniecības un mežsaimniecības nozarēs un kas neietver atlikumus, kuri radušies saistītajās nozarēs vai pārstrādē
“Atzītais OIM deklarētājs”	Persona, ko kompetentā iestāde par tādu atzinusi saskaņā ar OIM regulas (ES) 2023/956 17. pantu
“Partija”	Degvielas/kurināmā vai materiāla daudzums, kas ir reprezentatīvi paraugots un raksturots un ko pārvieto kā vienu kravas sūtījumu vai nepārtraukti konkrētā laika periodā
“Biomasa”	Lauksaimniecības, mežsaimniecības un saistīto nozaru, arī zvejniecības un akvakultūras, produktu, bioloģiskas izcelsmes atkritumu un atlikumu bioloģiski noārdāmā frakcija, tostarp augu un dzīvnieku izcelsmes vielas, kā arī atkritumu, tostarp bioloģiskas izcelsmes rūpniecības un sadzīves atkritumu, bioloģiski noārdāmā frakcija
“Aprēķina koeficienti”	Zemākā siltumspēja, emisijas faktors, provizorisks emisijas faktors, oksidācijas koeficients, pārrēķina koeficients, oglekļa saturs vai biomasas frakcija

Termins	Definīcija
“Oglekļa cena”	Naudas summa, kas saskaņā ar oglekļa emisiju samazināšanas shēmu maksājama trešā valstī kā nodoklis, nodeva vai maksa vai par emisijas kvotām siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros un kas aprēķināta par šāda pasākuma aptvertajām siltumnīcefekta gāzēm, kuras rodas preču ražošanas laikā
“OIM sertifikāts”	Sertifikāts elektroniskā formātā, kas atbilst vienai tonnai CO ₂ e precēs iegulto emisiju
“CO₂ emisijas faktors”	Ģeogrāfiskajā apgabalā no fosilajām degvielām saražotās elektroenerģijas vidējā svērtā CO ₂ intensitāte. CO ₂ emisijas faktors ir rezultāts, ko iegūst, elektroenerģijas nozares CO ₂ emisiju datus dalot ar bruto elektroenerģijas ražošanu, kas balstīta uz fosilo kurināmo attiecīgajā ģeogrāfiskajā teritorijā. To izsaka tonnās CO ₂ uz megavattstundu.
“Kombinētā nomenklatūra” (KN)	Preču klasifikācija, kas paredzēta, lai izpildītu šādas vajadzības: i) kopējais muitas tarifs, kas nosaka ievad muitas nodokļus produktiem, kurus importē Eiropas Savienībā (ES), kā arī Eiropas Kopienas integrētais muitas tarifs (<i>TARIC</i>), ietverot visus ES un tirdzniecības pasākumus, ko piemēro precēm, kuras importē ES un eksportē no ES; ii) ES iekšējā tirdzniecības statistika. KN nodrošina veidu, kā vākt datus par ES starptautisko preču tirdzniecību, apmainīties ar šādiem datiem un tos publicēt. To arī izmanto, lai vāktu un publicētu statistikas datus par starptautisko tirdzniecību ES iekšējā tirdzniecībā⁷³.
“Sadedzināšanas emisijas”	Siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas rodas degvielas/kurināmā eksotermiskā reakcijā ar skābekli
“Kompetentā iestāde”	Iestāde, ko kompetentā iestāde par tādu noteikusi saskaņā ar OIM regulas (ES) 2023/956 11. pantu
“Nepārtraukta emisiju mērīšana” (CEM)	Tādu darbību kopums, kuru mērķis ir noteikt lieluma vērtību ar regulāriem mērījumiem, izmantojot vai nu mērījumus dūmenī, vai ekstrakcijas procedūras ar dūmenim tuvu esošu mērinstrumentu, bet te neietilpst mērījumu metodikas, kas balstītas uz individuālu paraugu vākšanu no dūmeņa
“Kompleksas preces”	Preces, kas nav vienkāršas preces
“Konservatīvs”	Nozīmē, ka pieņemumu kopums ir definēts tā, lai nodrošinātu, ka ziņotās emisijas netiek aplēstas pārāk zemu un siltuma, elektroenerģijas vai preču ražošana netiek aplēsta pārāk augstu

⁷³ Definīciju sk.: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Combined_nomenclature_\(CN\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Combined_nomenclature_(CN)).

Termins	Definīcija
“Pārrēķina koeficients”	Oglekļa, kas emitēts kā CO ₂ , attiecība pret kopējo oglekļa saturu avota plūsmā, pirms notiek emitēšanas process, un to izsaka kā daļskaitli, uzskatot atmosfērā emitēto oglekļa monoksīdu (CO) par molāri ekvivalentu daudzumu CO ₂
“Muitas deklarētājs”	Deklarētājs, kā tas definēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 15. punktā, kas iesniedz muitas deklarāciju preču laišanai brīvā apgrozībā savā vārdā, vai persona, kuras vārdā šāda deklarācija tiek iesniegta
“CCUS sistēma”	Ekonomikas dalībnieku grupa ar tehniski savienotām iekārtām un transportu CO ₂ uztveršanai, transportēšanai, izmantošanai preču ražošanā vai ģeoloģiskai uzglabāšanai
“Datu darbības”	plūsmas Darbības, kas saistītas ar to datu ieguvu un apstrādi, kuri nepieciešami, lai sagatavotu emisiju ziņojumu no primāro avotu datiem, un apiešanos ar šādiem datiem
“Datu kopa”	Viens datu veids attiecīgos apstākļos vai nu iekārtas līmenī, vai ražošanas procesa līmenī, kas ir jebkurš no šādiem datiem: a) kurināmā vai materiālu daudzums, kas patērēts vai saražots ražošanas procesā un ir būtisks aprēķinos balstītajai metodikai, izteikts attiecīgi teradžoulos, masa — tonnās, bet gāzes (arī atlikumgāzes) — kā tilpumdaudzums normālkubikmetros; b) aprēķina koeficients; c) izmērāmā siltuma neto daudzums un šā daudzuma noteikšanai būtiskie parametri, it sevišķi: i) siltumnesēja masas plūsma un ii) aizvadītā un atpakaļ atgrieztā siltumnesēja entalpija; norāda sastāvu, temperatūru, spiedienu un piesātinājumu; d) neizmērāmā siltuma daudzums, specificēts ar siltuma ražošanai izmantotajiem attiecīgajiem kurināmā daudzumiem un kurināmo struktūras zemāko siltumspēju (NCV); e) elektroenerģijas daudzumi; f) starp iekārtām pārvietotā CO₂ daudzumi; g) no ārpus iekārtas saņemto prekursoru daudzumi un to attiecīgie parametri, piemēram, izcelsmes valsts, izmantotais ražošanas veids, īpatnējās tiešās un netiešās emisijas, oglekļa cena, kas jāmaksā; h) parametri, kas attiecas uz maksājamo oglekļa cenu.
“Noklusējuma vērtība”	Vērtība, ko aprēķina vai atvasina no sekundārajiem datiem un kas atspoguļo precēs iegultās emisijas

Termins	Definīcija
“Tiešās emisijas”	Emisijas no preču ražošanas procesiem, tostarp emisijas no siltumapgādes un aukstumapgādes ražošanas, ko patērē ražošanas procesos, neatkarīgi no siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas vietas
“Atbilstīga monitoringa, ziņošanas un verificācijas (MZV) sistēma”	Monitoringa, ziņošanas vai verificēšanas sistēmas, ja iekārta ir uzstādīta ⁷⁴ oglekļa cenas noteikšanas sistēmas vajadzībām, vai obligātās emisiju monitoringa sistēmas, vai emisiju monitoringa sistēma pie iekārtas, kas var ietvert verificēšanu, kuru veic akreditēts verificētājs, atbilstīgi OIM īstenošanas regulas 4. panta 2. punktam
“Iegultās emisijas”	Tiešās emisijas, kas rodas preču ražošanas procesos, un netiešās emisijas, kuras rodas šīs ražošanas procesos patērētās elektroenerģijas ražošanā, un kas tiek aprēķinātas saskaņā ar IV pielikumā izklāstītajām metodēm un sīkāk precizētas saskaņā ar 7. panta 7. punktu pieņemtajās īstenošanas regulās
“Emisijas”	Siltumnīcefekta gāzu izplūde atmosfērā no preču ražošanas
“Emisijas faktors”	Siltumnīcefekta gāzes vidējā emisijas intensitāte attiecībā pret avota plūsmas darbības datiem, attiecībā uz sadedzināšanu pieņemot, ka notiek pilnīga oksidācija, bet attiecībā uz visām pārējām ķīmiskajām reakcijām pieņemot pilnīgu konversiju
“Emisijas faktors” elektroenerģijai	CO ₂ e izteikta standartvērtība, kas atspoguļo preču ražošanā patērētās elektroenerģijas emisiju intensitāti
“Emisijas avots”	Atsevišķi identificējama iekārtas daļa vai process iekārtā, no kuras notiek attiecīgās siltumnīcefektu izraisošās gāzes emisijas
ES ETS	Siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Savienībā attiecībā uz Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītajām darbībām (izņemot aviācijas darbības)
“Fosilais ogleklis”	Neorganiskais un organiskais ogleklis, kas nav biomasas ogleklis
“Fosilā frakcija”	Fosilā un neorganiskā oglekļa attiecība pret kopējo oglekļa saturu degvielā/kurināmajā vai materiālā, kas izteikta kā daļskaitlis
“Fugitīvās emisijas”	Neregulāras vai neparedzētas emisijas no avotiem, kas nav lokalizēti vai ir pārāk dažādi vai pārāk mazi, lai tiem veiktu individuālu monitoringu
“Preces”	Preces, kas uzskaitītas OIM regulas (ES) 2023/956 I pielikumā [un īstenošanas regulas II pielikumā]

⁷⁴ Attiecas uz jurisdikciju, kurā atrodas iekārta.

Termins	Definīcija
“Siltumnīcefekta gāzes”	Siltumnīcefekta gāzes, kā norādīts OIM regulas (ES) 2023/956 I pielikumā [un īstenošanas regulas II pielikumā] attiecībā uz katru no minētajā pielikumā norādītajām precēm.
“Importētājs”	Vai nu persona, kura iesniedz muitas deklarāciju preču laišanai brīvā apgrozībā savā vārdā un savā uzdevumā, vai, ja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 18. pantu muitas deklarāciju iesniedz netiešs pārstāvis muitā, persona, kuras uzdevumā šāda deklarācija tiek iesniegta
“Imports”	Laišana brīvā apgrozībā, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 201. pantā
“Netiešās emisijas”	Emisijas, kas rodas preču ražošanas procesos patērētās elektroenerģijas ražošanā, neatkarīgi no tā, kur šī patērētā elektroenerģija tiek ražota
“Iedabiskais CO₂”	CO ₂ , kas ir daļa no avota plūsmas
“Iekārta”	Stacionāra tehniska vienība, kurā notiek ražošanas process
“Izmērāms siltums”	Neto siltuma plūsma, kas tiek transportēta pa identificējamiem cauruļvadiem vai kanāliem, izmantojot siltumpārvades līdzekli, piemēram, tvaiku, karstu gaisu, ūdeni, eļļu, izkausētus metālus un sāļus, kuram ir uzstādīta vai var uzstādīt siltumuzskaites mērierīci
“Mērpunkts”	Emisijas avots, kura emisiju mērīšanai izmanto nepārtrauktas emisiju mērīšanas sistēmas (CEMS), vai cauruļvadu sistēmas šķērssgriezums, kuram nosaka CO ₂ plūsmu, izmantojot nepārtrauktas mērīšanas sistēmas
“Mērīšanas sistēma”	Visi tie mērinstrumenti un cits aprīkojums (piemēram, paraugošanas un datu apstrādes ierīces), ko izmanto, lai noteiktu tādus mainīgos lielumus kā darbības dati, oglekļa saturs, siltumspēja vai siltumnīcefekta gāzu emisijas faktors
“Minimālās prasības”	Monitoringa metodes, saskaņā ar kurām izmanto minimālus atļautos pasākumus datu noteikšanai, lai rezultātā iegūtu emisiju datus, kas ir pieņemami Regulas (ES) 2023/956 mērķim
“Jaukta sastāva kurināmais”	Degviela/kurināmais, kas satur gan biomasas oglekli, gan fosilo oglekli
“Jaukta sastāva materiāls”	materiāls, kas satur gan biomasas oglekli, gan fosilo oglekli
“Zemākā siltumspēja” (NCV)	Konkrēts enerģijas daudzums, kas atbrīvojas siltumenerģijas veidā, kad degviela/kurināmais vai materiāls pilnībā sadeg ar skābekli standartapstākļos, un no kā atņemts degšanas procesā radītā ūdens iztvaikošanas siltums
“Neizmērāms siltums”	Viss siltums, kas nav izmērāms siltums

Termins	Definīcija
“Operators”	Jebkura persona, kas ekspluatē vai kontrolē iekārtu trešā (t. i., ārpus savienības) valstī
“Elektroenerģijas pirkuma līgums”	Līgums, saskaņā ar kuru persona piekrīt pirkt elektroenerģiju tieši no elektroenerģijas ražotāja
“Ražošanas process”	Iekārtas daļas, kurās veic ķīmiskus vai fizikālus procesus, lai saražotu preces, kas ietilpst kādā apkopotu preču kategorijā, kas definēta II pielikuma 2. iedaļas 1. tabulā, un tā noteiktās sistēmas robežas attiecībā uz ielaidi, izlaidi un atbilstošajām emisijām
“Ražošanas veids”⁷⁵	Konkrētā tehnoloģija, kas izmantota ražošanas procesā, lai saražotu preces, kas ietilpst kādā apkopotā preču kategorijā
“Procesa emisijas”	Siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav sadedzināšanas emisijas un kas rodas vielu tīšu vai netīšu reakciju vai to transformācijas rezultātā, kuru pamatmērķis nav siltuma ražošana, tostarp šādos procesos: a) metāla savienojumu ķīmiskā, elektrolītiskā vai pirometalurģiskā reducēšana rūdās, koncentrātos un sekundārajos materiālos; b) metālu un metāla savienojumu attīrīšana no piesārņojumiem; c) karbonātu sadalīšanās, ieskaitot tos, kas paredzēti dūmgāzu attīrīšanai; d) produktu un starpproduktu ķīmiskā sintēze, kuras ietvaros reakcijā piedalās oglekli saturošs materiāls; e) oglekli saturošu piedevu vai izejmateriālu izmantošana; f) metaloīdu oksīdu vai nemetāla oksīdu, piemēram, silīcija oksīdu un fosfātu, ķīmiska vai elektrolītiska reducēšana.
“Aizstājdati”	Gada vērtības, kas empīriski pamatotas vai iegūtas no atzītiem avotiem un ko operators izmanto nolūkā aizstāt datu kopu ⁷⁶ , lai nodrošinātu pilnīgas ziņas, kad ar piemērojamo monitoringa metodiku nav iespējams iegūt visus vajadzīgos datus vai koeficientus
“Atlaide”	Summa, par kādu tiek samazināta summa, kas par oglekļa cenas samaksu atbildīgajai personai ir jāmaksā vai ko šī persona ir samaksājusi pirms vai pēc sava maksājuma naudas vai kādā citā izteiksmē
“Ieteicamie uzlabojumi”	Monitoringa metodes, kas ir pierādīti līdzekļi, kā nodrošināt, lai dati būtu precīzāki vai mazāk pakļauti kļūdām nekā tikai minimālo prasību piemērošanas gadījumā, un kurus var izvēlēties brīvprātīgi
“Ziņojošais deklarētājs”	Jebkura no šīm personām: a) importētājs, kas iesniedz muitas deklarāciju preču laišanai brīvā apgrozībā savā vārdā un savā uzdevumā;

⁷⁵ Jāņem vērā, ka vienā ražošanas procesā var ietilpt dažādi ražošanas veidi.

⁷⁶ Attiecas uz darbības datiem vai aprēķina koeficientiem.

Termins	Definīcija
	b) persona, kas tur atļauju iesniegt Regulas (ES) Nr. 952/2013 182. panta 1. punktā minēto muitas deklarāciju un kas deklarē preču importēšanu; c) netiešais pārstāvis muitā, ja muitas deklarāciju ir iesniedzis netiešais pārstāvis muitā, kas iecelts saskaņā ar Regulas (ES) 952/2013 18. pantu, ja importētājs ir dibināts trešajā valstī vai ja netiešais pārstāvis muitā ir piekritis pildīt ziņošanas pienākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 32. pantu
“Pārskata periods”	Periods, kuru iekārtas operators ir izvēlējis izmantot kā atsauci iegulto emisiju noteikšanai
“Atlikumi”	Materiāls, kas nav galaprodukts, kuru ražošanas procesā tieši vēlas iegūt; tas nav ražošanas procesa pamatmērķis, un process nav apzināti modificēts, lai to ražotu.
“Vienkāršas preces”	Preces, kas saražotas ražošanas procesā, kam vajadzīgi tikai ielaides materiāli un degvielas ar nulles iegultajām emisijām
“Avota plūsma”	Jebkura no šīm: a) konkrēta veida degviela/kurināmais, izejmateriāls vai produkts, kas tā patēriņa vai ražošanas rezultātā izraisa attiecīgo siltumnīcefekta gāzu emisijas vienā vai vairākos emisijas avotos; b) konkrēts degvielas/kurināmā, izejmateriāla vai produkta veids, kas satur oglekli un ir iekļauts siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķinos, izmantojot masas bilances metodi.
“Īpatnējās iegultās emisijas”	Vienā tonnā preču iegultās emisijas, kas izteiktas kā tonnas CO _{2e} emisiju uz tonnu preču
“Trešā valsts”	Valsts vai teritorija ārpus Eiropas Savienības muitas teritorijas
“Tonna CO₂(e)”	Viena metriskā tonna oglekļa dioksīda (CO ₂) vai jebkuras citas tādas siltumnīcefekta gāzes daudzums, kura uzskaitīta I pielikumā un ir ar ekvivalentu CO ₂ globālās sasilšanas potenciālu
“Pārvades sistēmas operators”	Operators, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/944 (⁷⁷) 2. panta 35. punktā
“Atkritumi”	Vielas vai priekšmeti, ko turētājs izmet vai ir nodomājis izmest vai viņam tie ir jāizmet, izņemot vielas, kas ar nodomu ir pārveidotas vai piesārņotas, lai tās atbilstu šai definīcijai.
“Atlikumgāze”	Gāze, kas satur nepilnīgi oksidētu oglekli gāzveida stāvoklī standarta apstākļos un kas ir “procesa emisiju” definīcijā uzskaitīto procesu rezultāts

⁷⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).